

**RAPORT O SYTUACJI BANKÓW
W I PÓŁROCZU 2015 R.**

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
WARSZAWA, 2015**

Opracowanie:

Andrzej Kotowicz

przy współpracy

Departamentu Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej oraz Instytucji Płatniczych

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

SPIS TREŚCI

NAJWAŻNIEJSZE SPOSTRZEŻENIA I WNIOSKI	4
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	11
1. POZYCJA KAPITAŁOWA	17
2. POZYCJA PŁYNNOŚCIOWA	20
3. WYNIKI FINANSOWE	22
4. GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU	29
5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	42
6. STRUKTURA WALUTOWA I TERMINÓW PŁATNOŚCI BILANSU	47
7. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTOWEGO	49
SPIS TABEL	56
SPIS WYKRESÓW	57
SYTUACJA NAJWIĘKSZYCH BANKÓW I ICH INWESTORÓW STRATEGICZNYCH	60
GŁÓWNE OBSZARY RYZYKA EUROPEJSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO W OCENIE EBA	64

NAJWAŻNIEJSZE SPOSTRZEŻENIA I WNIOSKI¹

Sytuacja sektora bankowego w I półroczu 2015 r. pozostawała stabilna, czemu sprzyjało utrzymujące się ożywienie gospodarki oraz środowisko rekordowo niskich stóp procentowych.

Utrzymanie mocnej bazy kapitałowej

Baza kapitałowa uległa dalszemu wzmocnieniu (fundusze własne wzrosły z 145,2 mld zł na koniec ub.r. do 156,0 mld zł na koniec czerwca br., łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wzrósł z 15,2% do 15,8%, a współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) z 14,0% do 14,5%), co wynikało m.in. z pozostawienia w bankach znacznej części zysków wypracowanych w 2014 r. na skutek rezygnacji lub wstrzymania wypłaty dywidend przez niektóre banki w związku z otrzymaniem indywidualnych zaleceń od Przewodniczącego KNF. Mocną pozycję kapitałową potwierdza niewielki udział banków posiadających współczynnik TCR na poziomie poniżej 12% lub CET 1 niższym od 9% (odpowiednio 1,8% i 2,2% aktywów sektora bankowego).

Pomimo dobrej sytuacji bieżącej rekomendowane jest utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w przypadku niektórych banków jej dalsze wzmocnienie, co wynika z poziomu ryzyka już zakumulowanego w bilansach banków, jak też źródeł potencjalnego ryzyka znajdujących się w otoczeniu polskiej gospodarki.

Szczególną uwagę na zachowanie odpowiedniej pozycji kapitałowej powinny zwrócić banki posiadające niekorzystną strukturę portfela kredytów mieszkaniowych, które muszą uwzględniać w swojej działalności ryzyko związane z tym portfelem. Muszą one się też liczyć z indywidualnymi działaniami KNF polegającymi m.in. na zaleceniach w sprawie podziału zysków lub też oddziaływaniu na wysokość ich funduszy własnych poprzez dodatkowy wymóg kapitałowy na pokrycie kosztów ewentualnej materializacji ryzyka w przypadku realizacji niekorzystnych scenariuszy.

Dobra sytuacja w zakresie bieżącej płynności banków

Sytuacja w zakresie płynności pozostaje dobra. Podstawowe miary płynności pozostają względnie stabilne i utrzymują się na zadowalających poziomach, choć w I połowie br. odnotowano zmniejszenie dodatniej luki płynności krótkoterminowej (z 160,9 mld zł na koniec ub.r. do 139,9 mld zł na koniec czerwca br.) oraz współczynnika płynności krótkoterminowej (z 1,47 do 1,39). Relacja kredytów dla sektora niefinansowego do depozytów tego sektora wzrosła (z 100,2% do 103,3%), ale nadal utrzymuje się w pobliżu poziomu równowagi.

Pomimo zadowalającej sytuacji w zakresie bieżącej płynności, stale zalecane są działania zmierzające do wzrostu stabilności źródeł finansowania. W szczególności pożądana jest dalsza dywersyfikacja źródeł finansowania oraz wydłużanie terminów zapadalności zobowiązań.

Obniżenie wyniku finansowego

Wynik finansowy netto zrealizowany przez sektor bankowy w I połowie br. okazał się znacznie niższy niż w analogicznym okresie ub.r. (wynik finansowy netto sektora bankowego wyniósł 7 962 mln zł i był o 707 mln zł, tj. o 8,2% niższy niż w analogicznym okresie ub.r.; pogorszenie wyników odnotowano w 431 podmiotach skupiających 57,9% aktywów sektora; 12 podmiotów wykazało stratę w łącznej wysokości 106 mln zł).

¹ Uwaga: wszystkie dane prezentowane w „Raporcie” pochodzą z bazy danych z dnia 5 sierpnia 2015 r. w związku z czym nie uwzględniają późniejszych korekt.

Pogorszenie wyniku finansowego sektora nastąpiło na skutek obniżenia wyniku działalności bankowej, a w znacznie mniejszym stopniu na skutek wzrostu kosztów działania.

Spadek wyniku działalności bankowej (-1 448 mln zł; -4,9%) spowodowany został znacznym obniżeniem wyniku odsetkowego (-1 632 mln zł; -8,7%), a w mniejszym stopniu również wyniku z tytułu opłat i prowizji (-274 mln zł; -3,9%). Obniżenie wyniku odsetkowego wynikało z redukcji stóp procentowych NBP, co przełożyło się na obniżenie przychodów odsetkowych (-3 588 mln zł; -12,1%), które nie zostało skompensowane odpowiednim spadkiem kosztów odsetkowych (-1 957 mln zł; -17,9%). Z kolei, obniżenie wyniku z tytułu opłat i prowizji wynikało ze zmniejszenia przychodów banków z tytułu kart płatniczych na skutek obniżenia stawek opłaty interchange. Z drugiej strony banki odnotowały wzrost wyniku z pozostałej działalności bankowej (o 458 mln zł; 12,3%), co było konsekwencją zwiększenia dochodów z działalności handlowej i inwestycyjnej (w tym sprzedaży części portfela obligacji skarbowych), przy czym część z nich miało charakter transakcji jednorazowych.

Koszty działania uległy umiarkowanemu zwiększeniu (o 179 mln zł; 1,3%), głównie na skutek silnego wzrostu wpłat na rzecz BFG (o 503 mln zł; 84,1%) w związku ze wzrostem stawki opłaty rocznej oraz ostrożnościowej. Pozostałe pozycje kosztów (w tym koszty pracownicze) uległy ograniczonemu zwiększeniu lub redukcji.

Ujemne saldo odpisów i rezerw uległo obniżeniu (o 475 mln zł; -11,8%) głównie dzięki zmniejszeniu salda odpisów na należności od sektora przedsiębiorstw (o 449 mln zł), a w mniejszym stopniu również salda odpisów na pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych (o 109 mln zł), kredyty konsumpcyjne (o 53 mln zł), kredyty mieszkaniowe (o 46 mln zł) oraz salda odpisów z tytułu aktywów niefinansowych (o 55 mln zł). Z drugiej strony, odnotowano wzrost skali tworzonych rezerw (o 58 mln zł) oraz obniżenie dodatniego wyniku z tytułu IBNR (o 189 mln zł).

Konsekwencją obniżenia wyników finansowych było pogorszenie podstawowych miar efektywności działania, tj. m.in. wzrost wskaźnika kosztów (z 50,5 w ub.r. do 53,5 w br.), obniżenie ROA (z 1,20 do 1,03), oraz ROE (z 11,2 do 9,6).

Umiarkowany wzrost skali działania sektora bankowego, struktura sektora bez większych zmian

Utrzymujące się ożywienie polskiej gospodarki sprzyjało umiarkowanemu zwiększeniu skali działania sektora bankowego, przy czym odnotowany w I półroczu br. przyrost sumy bilansowej sektora (o 44,6 mld zł, tj. o 2,9%; skorygowany o około 23,8 mld zł, tj. o 1,5%) był niższy niż w analogicznym okresie ub.r., co wynikało m.in. z niższego niż w latach ubiegłych przyrostu sumy bilansowej banku państwowego. Głównymi obszarami przyrostu po stronie aktywów były kredyty, a po stronie zobowiązań depozyty gospodarstw domowych oraz zobowiązania wobec sektora finansowego.

Banki kontynuowały działania zmierzające do wzrostu efektywności w drodze optymalizacji zatrudnienia i sieci sprzedaży, w rezultacie czego doszło do zmniejszenia liczby zatrudnionych w sektorze bankowym (o 1,0 tys. osób) oraz sieci sprzedaży (o 227 placówek).

Poziom koncentracji mierzonej udziałem w rynku 10-ciu największych banków uległ zwiększeniu na skutek finalizacji połączenia BNP Paribas Polska S.A. z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. (udział 10-ciu największych banków w aktywach wzrósł z 70,0% na koniec ub.r. do 70,6% na koniec czerwca br., w kredytach dla sektora niefinansowego z 66,4% do 70,1%, a w depozytach tego sektora z 71,2% do 73,7%). Koncentracja mierzona udziałami w rynku 5-ciu największych banków nie uległa istotnej zmianie.

W strukturze własnościowej sektora odnotowano marginalny spadek udziału w aktywach banków kontrolowanych przez inwestorów krajowych (z 38,5% na koniec ub.r. do 38,3% na koniec czerwca br.), co należy łączyć m.in. ze wskazanym już niższym niż w latach ubiegłych wzrostem sumy bilansowej w banku państwowym.

Umiarkowany wzrost akcji kredytowej

W I półroczu br. obserwowano umiarkowane tempo wzrostu akcji kredytowej (wartość kredytów ogółem zwiększyła się o 47,1 mld zł, tj. o 4,5%, a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 27,8 mld zł, tj. o 2,6%), co oznacza, że odnotowany przyrost kredytów był niższy niż w analogicznym okresie ub.r. Głównym obszarem wzrostu były kredyty dla przedsiębiorstw, a w mniejszym stopniu kredyty dla gospodarstw domowych. Natomiast w obszarze kredytów dla sektora finansowego oraz sektora budżetowego obserwowano stabilizację.

W ocenie NBP obecne tempo wzrostu akcji kredytowej zbliżone jest do nominalnego tempa wzrostu PKB i nie powinno prowadzić do narastania nierównowag oraz zagrażać stabilności finansowej, a zarazem nie powinno stanowić przeszkody dla rozwoju gospodarki oraz pozwala bankom na osiągnięcie zadowalających wyników finansowych.

Odnotowany w I półroczu br. przyrost kredytów gospodarstw domowych (31,3 mld zł, tj. 5,3%; skorygowany 11,9 mld zł, tj. 2,0%) był nieco niższy niż w analogicznym okresie ub.r.

Znaczny wzrost stanu kredytów mieszkaniowych (23,0 mld zł, tj. o 6,5%) nastąpił na skutek osłabienia PLN względem CHF do jakiego doszło w styczniu br. po ogłoszeniu przez SNB decyzji o zaprzestaniu utrzymywania kursu EUR/CHF na poziomie nie niższym niż 1,20. Po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut przyrost stanu akcji kredytowej (4,7 mld zł, tj. o 1,2%) okazał się jednak niższy niż w analogicznym okresie ub.r., przy czym dane AMRON wskazują, że skala akcji kredytowej była nieznacznie wyższa niż w analogicznym okresie ub.r. Kontynuowany był pozytywny trend eliminacji sprzedaży kredytów walutowych, a silne osłabienie PLN względem CHF spowodowało jedynie ograniczony i przejściowy wzrost udziału kredytów walutowych w ogólnej wartości kredytów (z 46,5% na koniec ub.r. do 46,9% na koniec czerwca br.). Z drugiej strony, w obszarze kredytów mieszkaniowych obserwowane są niewłaściwe praktyki, polegające m.in. na niedoszacowaniu ryzyka stopy procentowej (przyjmowania przy wyliczaniu zdolności kredytowej zbyt niskich buforów na wzrost stóp procentowych), akceptowaniu przy wyliczaniu zdolności kredytowej zaniżonych kosztów utrzymania (na poziomie nieadekwatnym do wydatków faktycznie ponoszonych przez gospodarstwa domowe), jak też nadmierne wydłużanie okresu kredytowania (niejednokrotnie nakładające się na wiek emerytalny kredytobiorców oraz przekraczające przeciętne długości trwania życia). Tego typu praktyki powodują wzrost ryzyka po stronie kredytobiorców, jak też nadmierną akumulację ryzyka po stronie banków. W kontekście rozwoju kredytów mieszkaniowych należy dodać, że sytuacja na rynku mieszkaniowym była relatywnie korzystna. Z jednej strony obserwowano rekordowo wysoki poziom sprzedaży mieszkań na rynku pierwotnym, któremu towarzyszyła względna stabilizacja cen, a z drugiej wzrost inwestycji na rynku mieszkaniowym. Trzeba jednak mieć na uwadze, że rekordowo niskie stopy procentowe w połączeniu z pewnym złagodzeniem regulacyjnym doprowadziło do bardzo silnego wzrostu zdolności kredytowej. Na wzrost zdolności kredytowej wpływają też wskazane już niewłaściwe praktyki banków, polegające na zaniżaniu kosztów utrzymania, niedoszacowaniu ryzyka stopy procentowej oraz nadmiernym wydłużaniu okresu kredytowania. To z kolei może prowadzić do wzrostu cen nieruchomości nieuzasadnionego wzrostem kosztów budowy, a w konsekwencji do ograniczenia dostępności do rynku mieszkaniowego dla przeciętnych gospodarstw domowych (mierzonego poziomem ich dochodów, a nie ich zdolności kredytowej w środowisku rekordowo niskich stóp procentowych i zbyt liberalnych zasad jej wyliczania), jak też do ich nadmiernego zadłużenia. Dodatkową presję na ceny może wywierać przenoszenie części oszczędności na rynek nieruchomości na skutek niskich stóp procentowych.

Przyrost stanu portfela kredytów konsumpcyjnych (3,0 mld zł, tj. 2,3%) był wyższy niż w analogicznym okresie ub.r. Zwiększenie stanu portfela obserwowano w obszarze kredytów ratalnych oraz pozostałych kredytów, przy jednoczesnej stabilizacji stanu zadłużenia z tytułu kart płatniczych oraz obniżenia stanu kredytów samochodowych. Warto dodać, że dane BIK wskazują, że w I półroczu br. odnotowano najwyższą w historii wartość sprzedaży kredytów konsumpcyjnych, przy czym o ile dane BIK wskazują na wzrost sprzedaży w ujęciu wartościowym, to z drugiej strony wskazują na zmniejszenie liczby udzielonych kredytów

(wskazuje to na wzrost średniej wartości kredytów). W kontekście dynamiki akcji kredytowej należy mieć też na uwadze poprawę sytuacji na rynku pracy, co z jednej strony może zwiększać skłonność do zaciągania kredytów, ale z drugiej może powodować zwiększenie finansowania potrzeb konsumpcyjnych (zwłaszcza niedużych) w oparciu o środki własne.

Wartość pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych (głównie operacyjnych i inwestycyjnych dla drobnych przedsiębiorców) wykazuje stabilny, relatywnie wysoki wzrost (5,3 mld zł, tj. 5,2%; skorygowany 5,0 mld zł, tj. 4,9%).

W I półroczu br. obserwowano utrzymanie się ożywienia w obszarze kredytów dla przedsiębiorstw, przy czym odnotowany przyrost stanu kredytów (15,6 mld zł, tj. 5,2%; skorygowany 15,4 mld zł, tj. 5,1%) był nieco niższy niż w analogicznym okresie ub.r. Przyrost kredytów dokonał się zarówno w obszarze kredytów dla dużych przedsiębiorstw, jak i kredytów dla MSP, a znaczna część przyrostu (blisko 30%) wynikała ze zwiększenia kredytów inwestycyjnych. W kolejnych okresach zachodzi szansa na wzrost akcji kredytowej, czemu sprzyja utrzymujące się ożywienie gospodarcze, rekordowo niskie stopy procentowe oraz stabilizacja jakości portfela kredytowego. Ważną rolę odgrywa też rządowy program Portfelowej Linii Gwarancyjnej De Minimis (dotychczas z programu skorzystało 88,5 tys. przedsiębiorców, a w jego ramach BGK udzielił gwarancji na kwotę 20,8 mld zł, co przełożyło się na 36,9 mld zł kredytów zaciągniętych w bankach kredytujących).

Głównym źródłem zagrożenia dla rozwoju akcji kredytowej w kolejnych okresach stanowi niepewność odnośnie rozwoju sytuacji w otoczeniu polskiej gospodarki. Ewentualna realizacja negatywnych scenariuszy mogłaby mieć niekorzystny wpływ na gospodarkę krajową oraz skłonność przedsiębiorstw i konsumentów do zwiększania aktywności, inwestycji i konsumpcji.

Dynamika akcji kredytowej w Polsce pozostaje relatywnie wysoka na tle innych krajów UE, a zwłaszcza krajów strefy euro, ale trzeba odnotować, że po kilku latach obniżania lub stagnacji akcji kredytowej w strefie euro pojawiły się oznaki ożywienia akcji kredytowej (na koniec czerwca br. roczne tempo wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych w strefie euro wynosiło 1,2%, kredytów konsumpcyjnych 1,8%, mieszkaniowych 1,6%, a kredytów dla przedsiębiorstw -0,1% wobec odpowiednio 3,7%; 3,7%; 2,7%; 5,4% w Polsce).

Jakość portfela kredytowego pozostaje stabilna, ale w niektórych obszarach pogorszenie

W I połowie br. odnotowano wzrost stanu kredytów zagrożonych (o 2,4 mld zł, tj. o 3,2%), ale ich udział w portfelu obniżył się (z 7,0% na koniec ub.r. do 6,9% na koniec czerwca br.).

Jakość kredytów mieszkaniowych uległa pogorszeniu, co przejawiało się silnym wzrostem stanu zagrożonych kredytów mieszkaniowych (o 1,7 mld zł, tj. o 15,9%) oraz zwiększeniem ich udziału w portfelu (z 3,1% na koniec ub.r. do 3,4% na koniec czerwca br.). W mniejszym stopniu pogorszeniu uległa spłacalność kredytów mierzona stanem i udziałem kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 30 dni (stan tych kredytów zwiększył się o 0,9 mld zł, ale ich udział w portfelu pozostał względnie stabilny i na koniec czerwca br. wynosił 3,1%). Niekorzystne zmiany wynikały głównie ze wskazanego już osłabienia PLN względem CHF oraz działań nadzorczych, w rezultacie czego w jednym z dużych banków dokonano rozszerzenia katalogu przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych, co skutkowało zaklasyfikowaniem do kredytów ze stwierdzoną utratą wartości, części portfela kredytowego, który wcześniej raportowany był jako bez utraty wartości. W kontekście relatywnie wysokiej bieżącej jakości kredytów mieszkaniowych na tle innych portfeli, należy mieć na uwadze, że portfel ten generuje szereg rodzajów potencjalnego ryzyka, które może zmaterializować się w przyszłości. W szczególności trzeba mieć na uwadze dominującą rolę tych kredytów w bilansie sektora bankowego, wysoki udział kredytów walutowych, wysokie LTV części portfela kredytowego, ryzyko związane z kredytami udzielonymi w ramach programu „Rodzina na swoim”, ograniczoną płynność na rynku nieruchomości, niezadowalające bazy danych o rynku nieruchomości i sytuacji finansowej klientów oraz kwestie społeczne i prawne związane z realizacją zabezpieczeń. Dlatego też banki posiadające istotny portfel kredytów o niekorzystnych parametrach powinny zabezpieczyć związane z nim ryzyko m.in. za pomocą

dotatkowego kapitału, który pokryłyby koszty materializacji ryzyka w przypadku realizacji niekorzystnych scenariuszy. W ramach dokonywanych analiz i przeglądów UKNF stale też zwraca bankom uwagę na niewłaściwe praktyki, które naruszają postanowienia Rekomendacji S (m.in. kwestia niedoszacowania ryzyka stopy procentowej, zaniżania kosztów utrzymania, nadmiernego wydłużania okresów spłaty).

Jakość kredytów konsumpcyjnych uległa poprawie, przejawiającej się w zmniejszeniu stanu kredytów zagrożonych i opóźnionych w spłacie powyżej 30 dni (odpowiednio o 0,4 mld zł i 1,5 mld zł) i ich udziału w portfelu (z odpowiednio 12,7% i 13,8% do 12,1% i 12,5%). Należy jednak mieć na uwadze, że pozytywne obserwacje wynikają z kontynuacji sprzedaży części portfela „złych” kredytów lub przeniesienia ich do ewidencji pozabilansowej, a dodatkowo poprawie jakości kredytów sprzyjał wzrost akcji kredytowej prowadzący do obniżenia udziału kredytów zagrożonych i opóźnionych w spłacie.

Jakość pozostałych kredytów dla gospodarstw uległa pogorszeniu, co przejawiało się w zwiększeniu stanu kredytów zagrożonych (o 0,8 mld zł) oraz ich udział w portfelu (z 10,5% na koniec ub.r. do 10,8% na koniec czerwca br.). Głównymi obszarami osłabienia były kredyty operacyjne (wzrost stanu kredytów zagrożonych o 0,4 mld zł), a w mniejszym stopniu kredyty inwestycyjne i pozostałe (wzrost po około 0,2 mld zł).

Jakość kredytów dla sektora przedsiębiorstw pozostała względnie stabilna – pomimo nieznacznego wzrostu stanu kredytów zagrożonych (o 0,4 mld zł) ich udział w portfelu uległ obniżeniu (z 11,3% na koniec ub.r. do 10,9% na koniec czerwca br.). Stabilizacja była obserwowana zarówno w portfelu kredytów dla MSP, jak i dużych przedsiębiorstw.

Nieznaczny wzrost stanu najpłynniejszych aktywów

W I półroczu br. odnotowano nieznaczny wzrost stanu najpłynniejszych aktywów (o 3,9 mld zł, tj. 0,9%), choć ich udział w sumie bilansowej uległ nieznacznemu obniżeniu (z 29,0% na koniec ub.r. do 28,4% na koniec czerwca br.). W strukturze aktywów płynnych odnotowano dalszy wzrost portfela obligacji skarbowych, przy jednoczesnej redukcji portfela bonów pieniężnych NBP, kontynuowana była też tendencja do zwiększania stanu papierów dłużnych innych emitentów.

Umiarkowany wzrost zobowiązań i kapitałów, finansowanie zagraniczne stabilne

Umiarkowany wzrost skali działania banków w I półroczu br. znalazł swoje odzwierciedlenie w ograniczonym wzroście zobowiązań (o 44,3 mld zł, tj. 3,2%; skorygowany o 31,8 mld zł, tj. 2,3%). Poziom kapitałów sektora nie uległ większej zmianie (o 0,3 mld zł; 0,2%).

Pomimo obaw związanych z rekordowo niskimi stopami procentowymi w I półroczu br. odnotowano wzrost stanu depozytów sektora niefinansowego (o 19,1 mld zł, tj. o 2,2%; skorygowany o 17,6 mld zł, tj. 2,1%), który okazał się wyższy niż w analogicznym okresie ub.r. Stan depozytów gospodarstw domowych zwiększył się (o 20,0 mld zł, 3,3%), a depozytów przedsiębiorstw zmniejszył (-2,2 mld zł, -1,0%), co jest zjawiskiem charakterystycznym dla pierwszych miesięcy roku. Wyzwaniem dla banków pozostaje środowisko rekordowo niskich stóp procentowych, które wpływa na zmniejszenie skłonności do oszczędzania w bankach oraz prowadzi do poszukiwania alternatywnych form oszczędności i inwestycji, a zarazem powoduje zmniejszenie przyrostu depozytów z tytułu odsetek od już złożonych lokat. Z drugiej strony, niskie stopy procentowe sprzyjają ożywieniu gospodarki, co przekłada się na poprawę sytuacji na rynku pracy oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a to z kolei przekłada się na zwiększenie oszczędności w bankach. Na podstawie obserwacji ostatnich okresów, wydaje się, że ten drugi aspekt zdaje się (przynajmniej jak dotychczas) przeważać.

Stan depozytów oraz kredytów sektora finansowego ulokowanych w sektorze bankowym, pozostaje w ostatnich latach względnie stabilny. Wprawdzie w I półroczu br. odnotowano wzrost stanu tych środków (o 13,5 mld zł, tj. o 5,2%), ale w znacznym stopniu miało to związek z osłabieniem PLN względem CHF i USD (skorygowany wzrost wyniósł około 5,9 mld zł, tj. o 2,2%).

Podobnie, jak w latach ubiegłych, na początku roku odnotowano silny napływ lokat sektora rządowego. Jednak w odróżnieniu od lat ubiegłych, już od lutego stan tych środków systematycznie się obniżał i na koniec czerwca br. był już tylko umiarkowanie wyższy niż na koniec ub.r. (o 6,2 mld zł, tj. o 10,2%).

Stan emisji własnych uległ zwiększeniu (o 3,4 mld zł, tj. o 6,2%), choć rola tego źródła finansowania nadal pozostaje niewielka, a ponadto charakteryzuje się ono bardzo silną koncentracją.

W I połowie br. odnotowano znaczny wzrost stanu środków nierezydentów (o 25,7 mld zł, tj. 10,8%), przy czym duża część tego przyrostu wynikała z osłabienia PLN względem CHF i USD (skorygowany przyrost wyniósł 16,9 mld zł, tj. 6,8%). W konsekwencji stan tych środków osiągnął najwyższy poziom w historii. Pomimo obserwowanego w ostatnich kwartałach wzrostu stanu środków nierezydenta ich udział w strukturze zobowiązań (na koniec czerwca br. 18,7%) oraz w sumie bilansowej (16,7%) pozostaje względnie stabilny, a zmiany stanu tych środków wynikają głównie z wahań złotego, skali operacji skarbowych dokonywanych przez poszczególne banki oraz zmian strategii działania części banków (w szczególności wyeliminowania sprzedaży kredytów walutowych dla gospodarstw domowych oraz zmniejszenia stopnia uzależnienia od podmiotów dominujących).

Struktura walutowa bez większych zmian

W I półroczu br. odnotowano umiarkowany wzrost stanu aktywów walutowych (o 13,7 mld zł, tj. o 3,9%) oraz pasywów walutowych (o 13,5 mld zł, tj. o 4,6%), co wynikało głównie z osłabienia PLN względem CHF i USD oraz zmian w poziomie i strukturze walutowej lokat instytucji sektora rządowego. W rezultacie udział aktywów i pasywów walutowych w sumie bilansowej nieznacznie wzrósł (do odpowiednio 23,5% i 19,2%), choć udział niedopasowania walutowego sektora bankowego (-67,0 mld zł) uległ marginalnemu obniżeniu (do -4,2%).

Finansowania długoterminowe bez większych zmian

W I półroczu br. nie zaobserwowano znaczących zmian w strukturze terminów płatności bilansu sektora bankowego. Wprawdzie odnotowano nieznaczny wzrost zobowiązań wymagalnych powyżej 1 roku (o 3,9 mld zł, tj. 1,6%), ale wynikało to głównie z osłabienia PLN względem CHF i USD, co zwiększyło wyrażoną w złotych wartość długoterminowych zobowiązań walutowych. Niski przyrost tych zobowiązań spowodował obniżenie ich udziału w sumie bilansowej (z 15,7% do 15,5%).

Mając na uwadze dysproporcje w strukturze terminów płatności bilansu (oparcie długoterminowej akcji kredytowej na krótkoterminowych depozytach), konieczne jest, aby banki kontynuowały działania zmierzające do pozyskania długoterminowych, stabilnych źródeł finansowania.

Wzrost udzielonych zobowiązań, wolumen transakcji pochodnych bez większych zmian

W I półroczu br. odnotowano wzrost udzielonych przez banki zobowiązań dotyczących finansowania (o 21,2 mld zł, tj. 9,1%) oraz marginalny wzrost wartości udzielonych przez banki gwarancji (o 0,7 mld zł, tj. 0,9%).

Obserwowane w I półroczu br. zmiany w zakresie stóp procentowych, rentowności papierów skarbowych oraz kursów walut nie przełożyły się na duże zmiany wolumenów transakcji zawieranych na instrumentach pochodnych (na koniec czerwca br. wartość nominalna tych transakcji była o 1,8% niższa niż na koniec ub.r.), przy czym stan transakcji dotyczących stopy procentowej uległ obniżeniu (-3,9%), a transakcji walutowych zwiększył się (o 6,3%).

**Sytuacja sektora bankowego pozostaje stabilna,
ale w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki utrzymują się czynniki ryzyka**

Obserwowane w ostatnich kwartałach ożywienie polskiej gospodarki przekłada się na poprawę warunków działania sektora bankowego. Z drugiej strony, należy mieć na uwadze, że w otoczeniu zewnętrznym znajdują się czynniki ryzyka, które mogą wpływać niekorzystnie na polską gospodarkę, a w konsekwencji i sytuację sektora bankowego. Związane one są m.in. z niepewnością dotyczącą dalszego rozwoju koniunktury w strefie euro, kryzysem zadłużeniowym Grecji, normalizacją polityki pieniężnej przez FED, obniżeniem tempa wzrostu głównych gospodarek wschodzących, czy też trudnymi do przewidzenia konsekwencjami ewentualnej ponownej eskalacji konfliktu na Ukrainie.

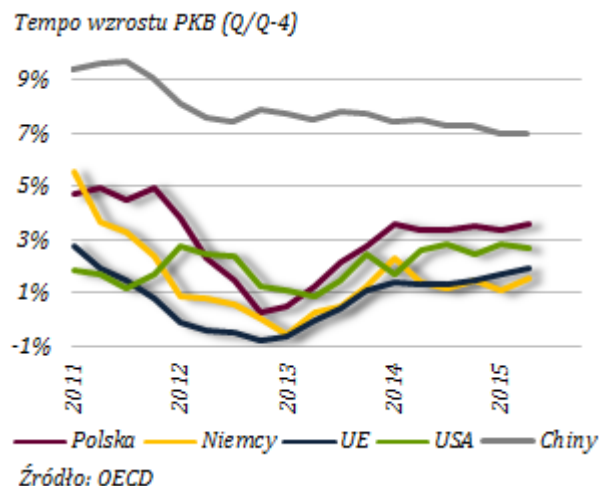
W kontekście ryzyka, które po części ma charakter zewnętrzny, należy mieć też na uwadze ryzyko dotyczące portfela walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych związane z pozwami składanymi przez część kredytobiorców oraz ewentualnymi działaniami o charakterze ustawowym, co w razie materializacji może mieć silnie negatywny wpływ na sytuację finansową części banków.

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE²

Umiarkowane, stabilne tempo wzrostu gospodarki

W I półroczu br. utrzymywało się umiarkowane, stabilne tempo wzrostu gospodarki (roczne tempo wzrostu PKB w I i II kwartale br. wyniosło odpowiednio 3,6% i 3,3%, a w skali całego półrocza 3,4%). Głównym czynnikiem wzrostu był popyt krajowy (wzrost o 3,0%), co wynikało z relatywnie wysokiej dynamiki inwestycji (8,5%) oraz wzrostu konsumpcji (3,1%). Wzrost był wspierany przez eksport (w PLN o 6,3%; dynamika importu była niższa i w PLN wyniosła 1,6%), czemu sprzyjała poprawa koniunktury w strefie euro (w II kwartale br. roczne tempo wzrostu PKB przyspieszyło do 1,5%), co należy łączyć m.in. z ekspansywną polityką pieniężną EBC oraz niskim cenami surowców energetycznych.

Wykres 1.
Tempo wzrostu PKB (Q/Q-4)

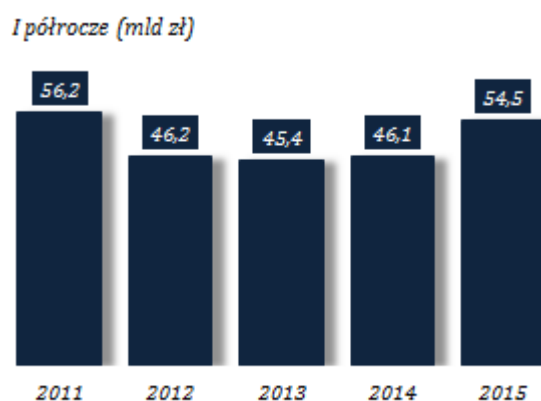
Źródło: OECD

Bieżące prognozy wskazują na utrzymanie się umiarkowanego tempa wzrostu polskiej gospodarki w kolejnych kwartałach (według projekcji NBP z lipca br. tempo wzrostu PKB w latach 2015-2017 wyniesie odpowiednio: 3,6%, 3,4% i 3,6%). W ocenie NBP głównym źródłem ryzyka dla realizacji tych relatywnie korzystnych prognoz, jest ewentualny niekorzystny rozwój sytuacji w otoczeniu polskiej gospodarki (jako główne ryzyko wskazuje się ewentualne ogłoszenie niewypłacalności przez Grecję oraz opuszczenie przez nią unii walutowej, a w mniejszym stopniu niekorzystny rozwój sytuacji makroekonomicznej w Chinach).

Poprawa sytuacji finansowej sektora przedsiębiorstw

Ożywienie gospodarki znalazło odzwierciedlenie w umiarkowanym wzroście produkcji przemysłowej (w skali całego I półrocza o 4,6%), produkcji budowlano-montażowej (1,0%) oraz sprzedaży detalicznej (3,9%) oraz poprawie wyników finansowych sektora przedsiębiorstw (zysk netto wrósł o 18,1% do 54,5 mld zł; zysk netto wykazało 75,0% ogółu przedsiębiorstw; wskaźniki płynności I i II stopnia uległy poprawie).

Wykres 2.
Wyniki finansowe sektora przedsiębiorstw

Źródło: GUS

² Szerzej zob. „Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju”, GUS; „Raport o inflacji”, NBP; „Program konwergencji”, MF; „Raport o stabilności systemu finansowego”, NBP; „Produkt krajowy brutto. Szacunek wstępny”, GUS; „Obroty handlu zagranicznego ogółem i według krajów”, GUS; „Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych”, GUS; „Komunikat z posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej”, NBP; „Budownictwo mieszkaniowe”, GUS; „Informacja o cenach mieszkań i sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Polsce”, NBP; „Monthly Bulletin”, ECB.

Poprawa sytuacji na rynku pracy

Na rynku pracy obserwowano dalszą poprawę, co przejawiało się we wzroście zatrudnienia (w I połowie br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 1,1% wyższe niż w analogicznym okresie ub.r.), spadkiem bezrobocia (w czerwcu br. stopa rejestrowanego bezrobocia wynosiła 10,1%, a wg BAEL 7,4%) oraz wzrostem wynagrodzeń (przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu br. wyniosło 4 060 zł i było o 3,6% wyższe niż w analogicznym okresie ub.r.) oraz ich siły nabywczej (o 5,0%), czemu sprzyjało utrzymanie się deflacji.

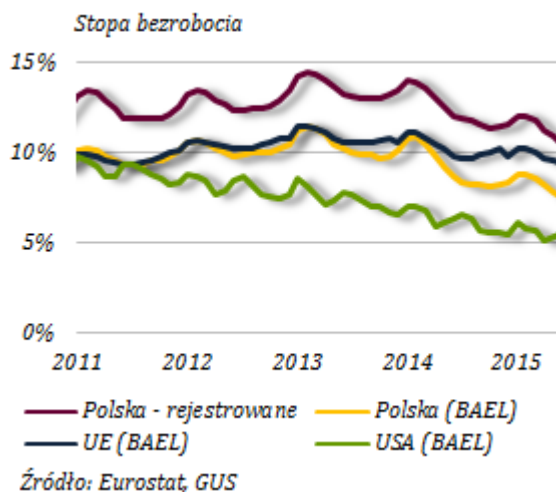
Utrzymywanie się zjawisk deflacyjnych

Pomimo utrzymującego się ożywienia roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz cen produkcji sprzedanej przemysłu pozostaje ujemna (w czerwcu br. CPI wynosił -0,8%, a PPI -1,4%), co wynikało m.in. ze spadku cen ropy naftowej i żywności.

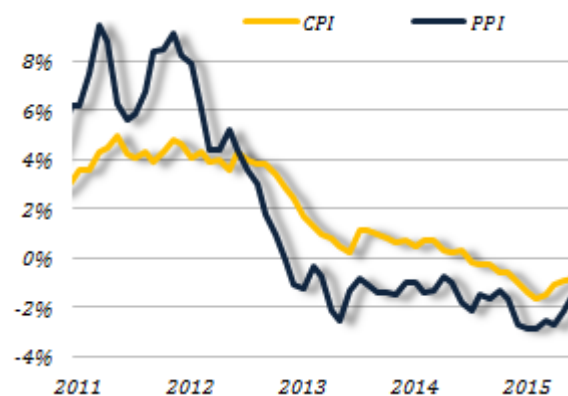
Sytuacja finansów publicznych pozostaje stabilna

Sytuacja finansów publicznych pozostaje stabilna. Pomimo deflacji, ożywienie gospodarki przełożyło się na stabilizację dochodów budżetu państwa, co pozwoliło trzymać się generalnych założeń ustawy budżetowej (na koniec czerwca dochody, wydatki oraz deficyt stanowiły odpowiednio 46,1%; 47,5% oraz 56,7% wielkości zapisanych na cały rok).

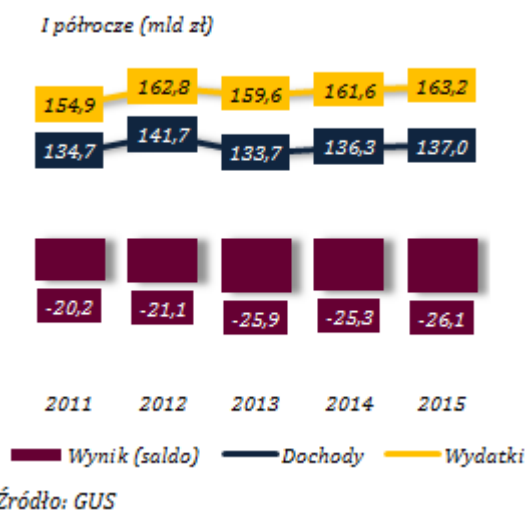
Wykres 3.
Sytuacja na rynku pracy

Wykres 4.
Dynamika zjawisk inflacyjnych

Wykres 5.
Sytuacja budżetu państwa

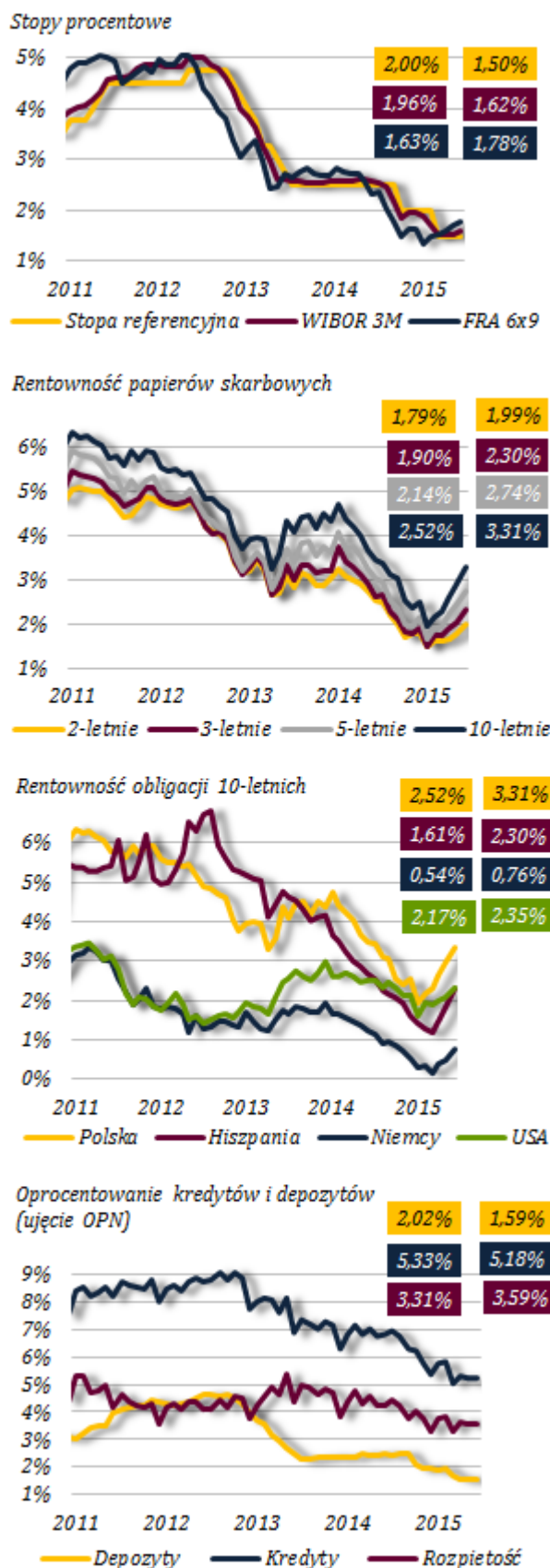
Sytuacja na rynkach finansowych pozostaje względnie stabilna

W I połowie br. sytuacja na globalnych rynkach finansowych pozostawała względnie stabilna. Głównymi czynnikami wpływającymi na postawy inwestorów były dane napływające z głównych gospodarek oraz działania głównych banków centralnych. W tym kontekście należy odnotować m.in. kontynuację ekspansywnej polityki pieniężnej przez EBC (m.in. w drodze zakupu obligacji skarbowych państw strefy euro), decyzją SNB o zaprzestaniu obrony kursu CHF/EUR na poziomie nie niższym niż 1,20, niepewność co do rozwoju kryzysu zadłużeniowego w Grecji, niepewność co do momentu rozpoczęcia przez FED cyklu podwyższania stóp procentowych, stopniową poprawę koniunktury w strefie euro oraz słabnące tempo wzrostu w Chinach.

Sytuację jaka panowała na krajowym rynku (kształtowaną pod wpływem czynników krajowych, jak i zewnętrznych) można uznać za względnie stabilną, przy czym należy odnotować:

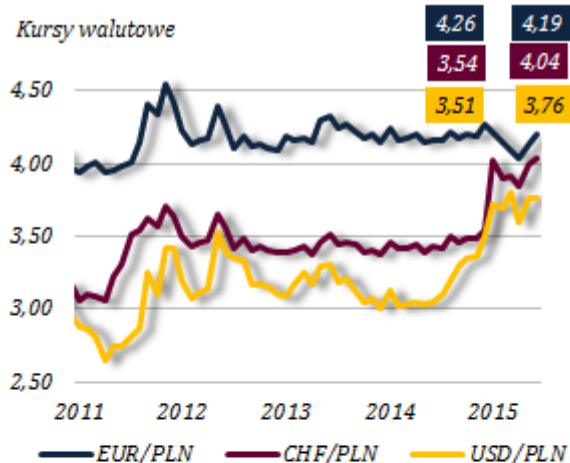
- obniżenie przez RPP w marcu br. stóp procentowych NBP o 0,5 pkt proc. do najniższego poziomu w historii (stopa referencyjna została obniżona do 1,50%), przy jednoczesnym ogłoszeniu zakończenia cyklu obniżek;
- spadek stóp procentowych na rynku międzybankowym (średnia stawka WIBOR 3M w czerwcu br. wynosiła 1,6% wobec 2,0% w grudniu ub.r.);
- wzrost rentowności papierów skarbowych (średnia rentowność 2-; 3-; 5- i 10-letnich obligacji skarbowych na rynku wtórnym wzrosła z 1,8%; 1,9%; 2,2%; 2,6% w grudniu ub.r. do 1,9%; 2,2%; 2,7%; 3,2% w czerwcu br.), co wynikało ze wzrostu rentowności papierów skarbowych za granicą oraz wygaszeniem oczekiwań inwestorów na dalsze obniżki stóp procentowych w Polsce;
- spadek oprocentowania depozytów i kredytów. W ujęciu OPN oprocentowanie depozytów w czerwcu br. wynosiło 1,6% wobec 2,0% w grudniu ub.r., przy czym oprocentowanie depozytów gospodarstw domowych zmniejszyło się z 2,3% do 1,7%, a przedsiębiorstw z 1,9% do 1,5%.

Wykres 6.
Sytuacja na rynkach finansowych

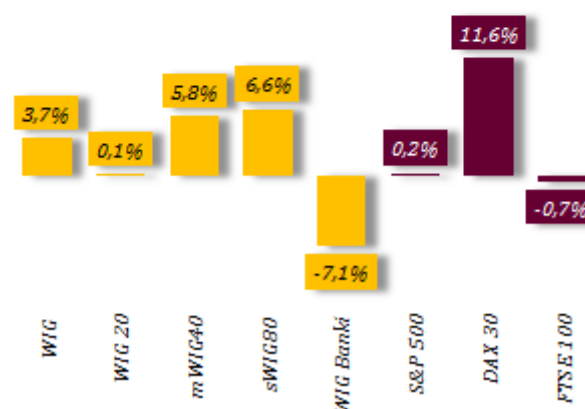

Oprocentowanie kredytów ogółem zmniejszyło się z 5,3% do 5,2% (konsumpcyjnych z 9,5% do 8,5% - rzeczywista stopa z 16,8% do 15,4%, mieszkaniowych z 4,7% do 4,3% - rzeczywista z 5,0% do 4,6%, a kredytów dla przedsiębiorstw marginalnie wzrosło z 3,5% do 3,6%).

- w związku z decyzją SNB o zaprzestaniu obrony kursu CHF/EUR na poziomie nie niższym niż 1,20, jak też obserwowanym umocnieniem USD na globalnych rynkach, doszło do osłabienia PLN względem tych walut (na koniec czerwca br. średni kurs CHF w NBP był o 14,0% wyższy niż na koniec ub.r., a USD o 7,3%). Z drugiej strony odnotowano nieznaczne osłabienie EUR względem PLN (-1,6%);
- w I połowie br. na warszawskiej giełdzie odnotowano umiarkowane wzrosty głównych indeksów, przy czym indeks bankowy odnotował znaczny spadek (-7,1%), co należy łączyć z obawami inwestorów odnośnie ewentualnego ustawowego przewalutowania kredytów CHF na PLN oraz wprowadzenia podatku bankowego. Za niekorzystny należy uznać dalszy „odpływ z rynku” inwestorów indywidualnych (w I półroczu br. wartość zrealizowanych przez nich obrotów akcjami na rynku głównym wyniosła 25 mld zł, a ich udział w obrotach spadł do 12% – dla porównania w I półroczu 2007 r. wartość zrealizowanych przez nich obrotów wyniosła 84 mld zł, a ich udział 34%).

Zmiana indeksów na rynkach akcji

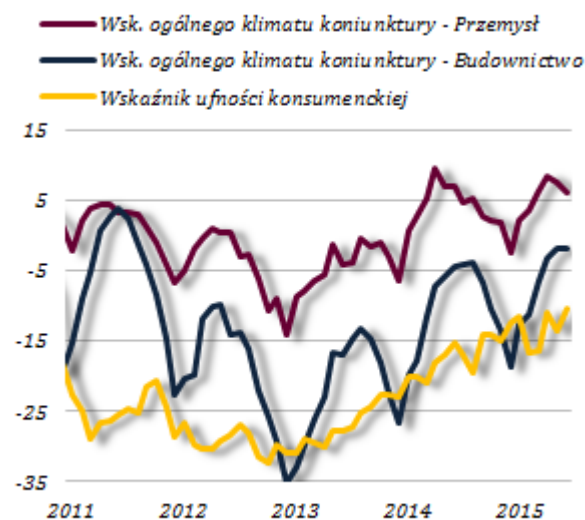

Źródło: Bloomberg, NBP

Poprawa nastrojów przedsiębiorstw i konsumentów

Utrzymujące się ożywienie gospodarki oraz związana z nim poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw oraz poprawa sytuacji na rynku pracy przełożyły się na poprawę nastrojów przedsiębiorstw i konsumentów, co na zasadzie sprzężenia zwrotnego sprzyja zwiększeniu poziomu aktywności gospodarczej.

Wykres 7.
Nastroje przedsiębiorstw i konsumentów

Źródło: GUS

Sytuacja na rynku mieszkaniowym pozostaje relatywnie korzystna

Sytuacja na rynku mieszkaniowym pozostawała relatywnie korzystna.

Według wstępnych danych GUS w I połowie br. oddano do użytkowania nieco mniej mieszkań, niż w analogicznym okresie ub.r. (63,7 tys., tj. -4,0%). Jednak z drugiej strony odnotowano znaczący wzrost liczby mieszkań których budowę rozpoczęto (o 11,2% do 80,3 tys.) oraz liczby pozwoleń wydanych na budowę (o 13,0% do 86,4 tys.). Ponadto szacuje się, w końcu czerwca br. w budowie znajdowało się więcej niż na koniec ub.r. (około 716,5 tys. mieszkań, tj. o 2,4% więcej).

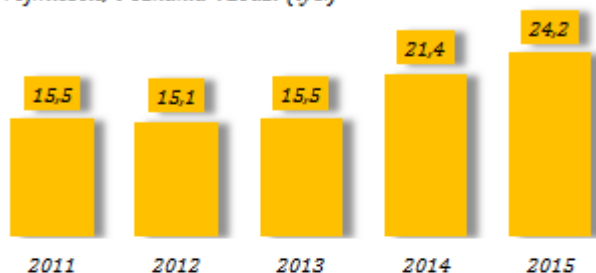
Na rynku pierwotnym utrzymywał się silny popyt skutkujący rekordowo wysokim poziomem sprzedaży mieszkań (według danych REAS³ poziom sprzedaży zrealizowanej w I półroczu br. na rynku pierwotnym na głównych rynkach był o ponad 10% wyższy niż w analogicznym okresie ub.r.).

Ceny mieszkań pozostawały w fazie stabilizacji. Według danych NBP w II kwartale br. średnie ceny transakcyjne na rynku pierwotnym w Warszawie były o 2,7% wyższe, a na rynku wtórnym o 2,3% niższe, niż w II kwartale ub.r. (na sześciu głównych rynkach bez Warszawy odpowiednio o 0,6% niższe oraz o 1,2% wyższe niż w analogicznym kwartale ub.r.).

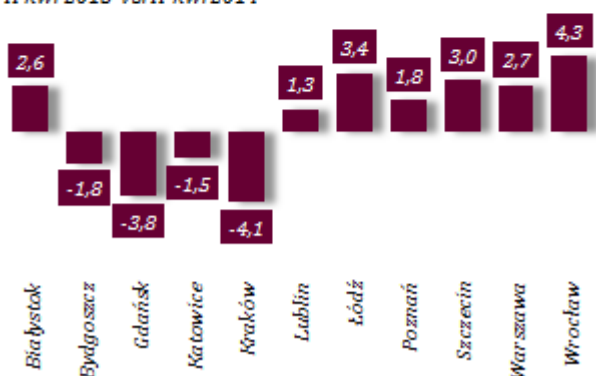
W kontekście sytuacji na rynku mieszkaniowym należy zwrócić uwagę na potencjalne ryzyko związane z rekordowo niskimi stopami procentowymi, które w połączeniu z pewnym złagodzeniem regulacyjnym (wydłużeniem maksymalnego okresu możliwego do uwzględniania przy wyliczaniu zdolności kredytowej do 30 lat) doprowadziło do bardzo silnego wzrostu zdolności kredytowej. W kierunku zwiększenia zdolności kredytowej może też oddziaływać przyjęcie do jej wyliczenia zaniżonych kosztów utrzymania (na poziomie minimum socjalnego lub niewiele wyższym). To z kolei może prowadzić do wzrostu cen nieruchomości nieuzasadnionego wzrostem kosztów budowy (pozostają one stabilne). Dodatkowo niskie stopy procentowe powodują przenoszenie części oszczędności na rynek nieruchomości, co może wywierać dodatkową presję na ceny. W rezultacie może to skutkować faktycznym ograniczeniem dostępności do rynku mieszkaniowego dla przeciętnych gospodarstw domowych (mierzonym poziomem ich dochodów, a nie ich zdolności kredytowej w środowisku rekordowo niskich stóp procentowych i zbyt liberalnych zasad jej wyliczania), jak też do ich nadmiernego zadłużenia. W konsekwencji może to prowadzić do stopniowej akumulacji nadmiernego ryzyka na poziomie gospodarstw domowych, banków, jak i całej gospodarki.

Wykres 8.
Sytuacja na rynku mieszkaniowym

Sprzedaż mieszkań na rynku pierwotnym w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Trójmieście, Poznaniu i Łodzi (tys.)

Zmiana cen transakcyjnych (%) na rynku pierwotnym II kw. 2015 vs. II kw. 2014

Źródło: REAS, NBP

³ Szerzej zob. „Rynek mieszkaniowy w Polsce”, REAS.

W otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki utrzymują się czynniki ryzyka

Obserwowane w ostatnich kwartałach ożywienie polskiej gospodarki przekłada się na poprawę warunków działania sektora bankowego. Z drugiej strony, należy mieć na uwadze, że w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki znajdują się czynniki ryzyka, które mogą wpływać niekorzystnie na polską gospodarkę, a w konsekwencji i sytuację sektora bankowego. Związane one są m.in. z trudnością przewidzenia trwałości i siły ożywienia w strefie euro, skutków stopniowej normalizacji polityki pieniężnej przez FED, obniżeniem tempa wzrostu głównych gospodarek wschodzących, niepewnością związaną z rozwiązaniem kryzysu zadłużeniowego Grecji czy też trudnymi do przewidzenia konsekwencjami ewentualnej ponownej eskalacji konfliktu na Ukrainie.

Ryzyko związane z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych

W kontekście ryzyka, które po części ma charakter zewnętrzny, należy mieć też na uwadze ryzyko dotyczące portfela walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, a związane z pozwami składanymi przez część kredytobiorców oraz ewentualnymi działaniami o charakterze ustawowym, co w razie materializacji może mieć silnie negatywny wpływ na sytuację finansową części banków.

1. POZYCJA KAPITAŁOWA

**Utrzymanie mocnej pozycji
kapitałowej sektora bankowego**

Tabela 1. Adekwatność kapitałowa

	Wartość (mld zł)				Zmiana w 2015	
	06/14	12/14	03/15	06/15	mld zł	%
Fundusze własne	142,9	145,2	150,4	156,0	10,8	7,4%
- kapitał Tier I	132,2	133,6	137,7	143,4	9,8	7,3%
kapitał podstawowy Tier I	132,0	133,5	137,5	143,2	9,7	7,3%
kapitał dodatkowy Tier I	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	66,6%
- kapitał Tier II	10,8	11,6	12,8	12,6	1,0	8,5%
Całkowity wymóg kapitałowy⁴	74,7	76,2	78,1	79,1	2,9	3,8%
- kredytowe, kontrahenta, rozmycia oraz dostaw	65,0	67,1	68,9	70,0	3,0	4,4%
- operacyjne	6,9	6,5	6,6	6,6	0,1	0,8%
- pozostałe ⁵	2,8	2,6	2,6	2,5	-0,1	-5,0%
Nadwyżka/niedobór funduszy⁶	68,2	69,0	72,4	76,9	7,9	11,4%

Uwaga: dla potrzeb opracowania dokonano uproszczonego oszacowania głównych miar adekwatności dla BGK, który nie podlega pod pakiet CRD IV / CRR.

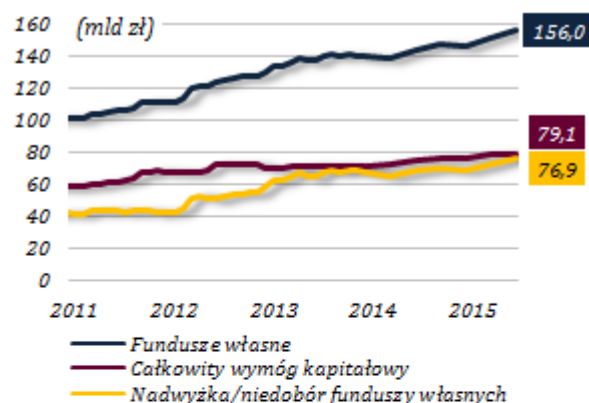
W I połowie 2015 r. doszło do dalszego wzmocnienia bazy kapitałowej – na koniec czerwca fundusze własne sektora bankowego wynosiły 156,0 mld zł i były o 10,8 mld zł, tj. o 7,4% wyższe od funduszy na koniec ub.r. Wzrost funduszy wynikał głównie ze zwiększenia kapitału Tier I dzięki pozostawieniu w bankach znacznej części zysków wypracowanych w 2014 r. m.in. na skutek rezygnacji lub wstrzymania wypłaty dywidend przez niektóre banki na skutek otrzymania indywidualnych zaleceń od Przewodniczącego KNF.

Całkowity wymóg kapitałowy (zdefiniowany tu jako 8% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) wyniósł 79,1 mld zł i był o 2,9 mld zł, tj. 3,8% wyższy niż koniec ub.r., co wynikało głównie z ograniczonego wzrostu wymogu z tytułu ryzyka kredytowego.

Rezultatem wyższego przyrostu funduszy niż wymogów kapitałowych było zwiększenie nadwyżki funduszy własnych nad całkowitym wymogiem kapitałowym (do 76,9 mld zł).

Wykres 9.

Fundusze własne i wymogi kapitałowe

Struktura wymogów kapitałowych (mld zł)
06/2015

⁴ Całkowity wymóg kapitałowy rozumiany tu jako 8% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (w celu uzyskania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko należy przemnożyć poszczególne wielkości przez 12,5).

⁵ Kategoria ta obejmuje łączną kwotę ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów, stałych kosztów pośrednich, dużych ekspozycji w portfelu handlowym, rozliczenia/dostawy oraz innych ekspozycji na ryzyko.

⁶ Wymagana do utrzymania łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 8%.

Miary adekwatności kapitałowej na zadowalających poziomach

Tabela 2. Współczynniki kapitałowe

	Wartość współczynnika				Udział w aktywach sektora (%)			
	06/14	12/14	03/15	06/15	06/14	12/14	03/15	06/15
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)								
Sektor	15,3	15,2	15,4	15,8				
Banki komercyjne	15,2	15,2	15,4	15,8				
Banki spółdzielcze	16,1	15,7	15,6	15,9				
Rozkład banków względem wysokości TCR (liczba banków; udział w aktywach)								
poniżej 8%	-	1	1	1	-	0,0%	0,0%	0,0%
8-10%	7	5	4	5	1,5%	1,3%	1,3%	1,2%
10-12%	20	22	33	20	0,4%	0,6%	0,8%	0,6%
12% i więcej	579	575	563	574	96,1%	95,9%	95,8%	96,0%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET 1)								
Sektor	14,1	14,0	14,1	14,5				
Banki komercyjne	14,1	14,0	14,1	14,5				
Banki spółdzielcze	14,8	14,5	14,3	14,7				

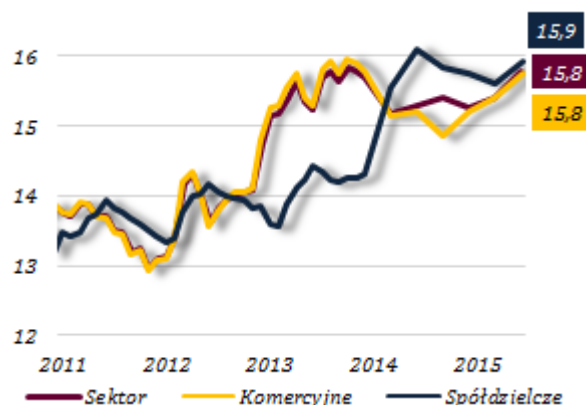
Uwaga: (dla potrzeb opracowania dokonano uproszczonego oszacowania głównych miar adekwatności dla BGK, który nie podlega pod pakiet CRD IV / CRR).

Według stanu na koniec czerwca br. łączny współczynnik kapitałowy sektora wyniósł 15,8%, co oznacza że sektor jako całość spełniał wymagania pakietu CRD IV/CRR w zakresie minimalnej wysokości tego współczynnika (nie mniej niż 8,0% aktywów ważonych ryzykiem). Ze względu na wysoką jakość kapitałów polskich banków, również współczynnik kapitału Tier I oraz kapitału podstawowego Tier I sektora (odpowiednio 14,5% i również 14,5%), kształtowały się na poziomach przekraczających wymagania pakietu CRD IV/CRR (odpowiednio nie mniej niż 6,0% i 4,5% aktywów ważonych ryzykiem).

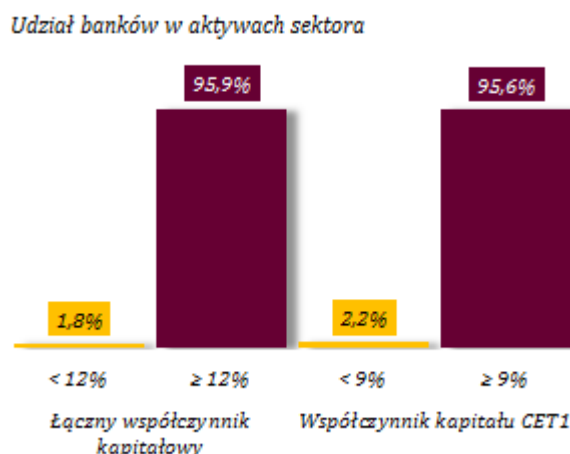
Na koniec czerwca br. tylko 2 banki nie spełniały minimalnych wymagań regulacyjnych w zakresie wskazanych współczynników (jeden w zakresie wszystkich wskaźników, a drugi w zakresie CET 1).

Dobłą bieżącą pozycję kapitałową sektora potwierdza ograniczona liczba banków o niskich poziomach współczynników. Na koniec czerwca br. tylko 1 bank komercyjny oraz 25 banków spółdzielczych miało łączny współczynnik kapitałowy niższy od 12%, ale ich udział w aktywach sektora wynosił zaledwie 1,8%. Jednocześnie tylko 2 banki komercyjne i 11 banków spółdzielczych miało współczynnik kapitału CET 1 niższy od 9%, ale ich udział w aktywach wynosił tylko 2,2%.

Wykres 10.
Łączny współczynnik kapitałowy (wypłacalności)

Wykres 11.
Struktura sektora pod względem adekwatności

**Rekomendowane utrzymanie
mocnej bazy kapitałowej**

Pomimo dobrej sytuacji bieżącej rekomendowane jest utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w przypadku niektórych banków jej dalsze wzmocnienie. Wynika to z poziomu ryzyka już zakumulowanego w bilansach banków, jak też źródeł potencjalnego ryzyka znajdujących się w otoczeniu polskiej gospodarki.

**Szczególną uwagę na odpowiedni poziom kapitałów muszą zwrócić banki posiadające
istotne ekspozycje na rynku walutowych kredytów mieszkaniowych**

Szczególną uwagę na zachowanie odpowiedniej pozycji kapitałowej powinny zwrócić banki posiadające istotne ekspozycje na rynku walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, które generują szereg rodzajów ryzyka. Banki te muszą się też liczyć z indywidualnymi działaniami nadzoru bankowego polegającymi na oddziaływaniu na wysokość ich funduszy własnych poprzez nałożenie dodatkowego wymogu kapitałowego (tzw. domiar kapitałowy, w ramach Filaru 2) oraz indywidualnych zaleceń w sprawie polityki dywidendowej.

2. POZYCJA PŁYNNOSCIOWA

Dobra sytuacja w zakresie bieżącej płynności banków

Tabela 3. Wybrane miary płynności

	Wartość (mld zł)				Zmiana w 2015	
	06/14	12/14	03/15	06/15	mld zł	%
Podstawowa rezerwa płynności	306,7	303,5	299,7	304,0	0,5	0,2%
Uzupełniająca rezerwa płynności	160,2	200,4	205,7	192,4	-8,0	-4,0%
Środki obce niestabilne	321,5	343,0	353,5	356,5	13,4	3,9%
Luka płynności krótkoterminowej	145,4	160,9	152,0	139,9	-20,9	-13,0%
Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,45	1,47	1,43	1,39	x	x
Środki obce stabilne	1 006,9	1 047,5	1 064,4	1 079,6	32,2	3,1%
Kredyty dla sektora niefinansowego	832,5	855,6	879,9	902,4	46,8	5,5%
Depozyty sektora niefinansowego	788,6	854,1	858,5	873,2	19,1	2,2%
Nadwyżka/niedobór depozytów	-43,9	-1,5	-21,4	-29,2	x	x
Relacja kredyty/depozyty	105,6%	100,2%	102,5%	103,3%	x	x

Podstawowe miary płynności pozostają względnie stabilne i utrzymują się na zadowalających poziomach. Jednak w I półroczu br. zaobserwowano zmniejszenie dodatniej luki płynności (do 139,9 mld zł) oraz obniżenie współczynnika płynności krótkoterminowej (do 1,39). Wynikało to z umiarkowanego obniżenia uzupełniającej rezerwy płynności, przy jednoczesnym zwiększeniu stanu środków obcych niestabilnych (podstawowa rezerwa płynności nie uległa zmianie).

Wykres 12.
Wybrane miary płynności

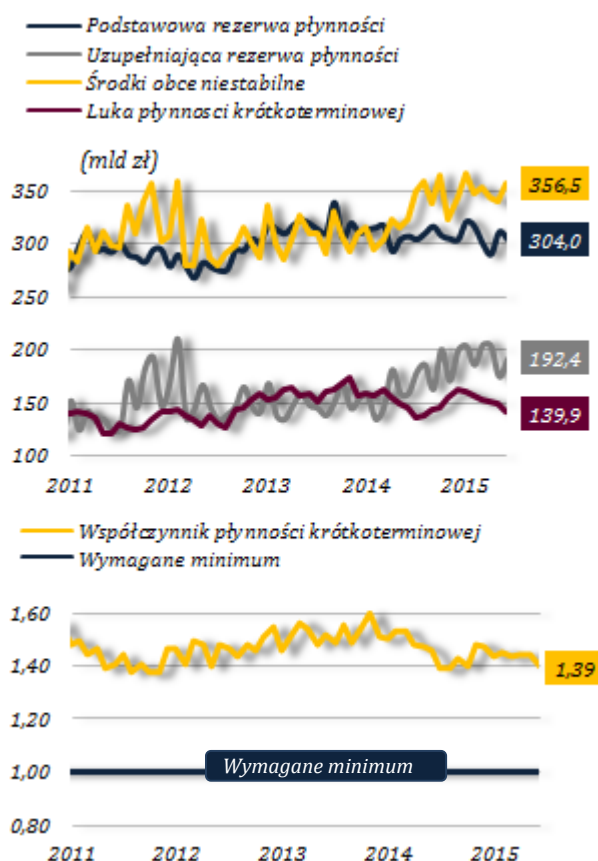

Tabela 4. Liczba podmiotów nie spełniających Uchwały KNF 386/2008 na koniec okresu

	Liczba podmiotów niespełniających Uchwały KNF 386/2008					Udział w aktywach sektora				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
styczeń	3	2	1	1	3	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
luty	1	6	2	3	5	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,1%
marzec	1	1	1	2	2	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
kwiecień	3	2	1	3	3	2,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%
maj	1	4	2	3	3	2,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%
czerwiec	4	1	1	4	2	2,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
lipiec	3	2	1	2		2,1%	0,0%	0,0%	0,0%	
sierpień	-	1	1	2		-	0,0%	0,0%	0,0%	
wrzesień	5	3	4	3		0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	
październik	5	2	1	4		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
listopad	2	1	3	4		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
grudzień	2	5	2	7		0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	

Zadowolające przestrzeganie Uchwały KNF 386/2008

Przestrzeganie postanowień uchwały KNF nr 386/2008 pozostaje zadowolające. Liczba naruszeń uchwały pozostaje niewielka i dotyczy podmiotów mających marginalne znaczenie w skali systemu.

Relacja kredytów do depozytów pozostaje bliska równowagi

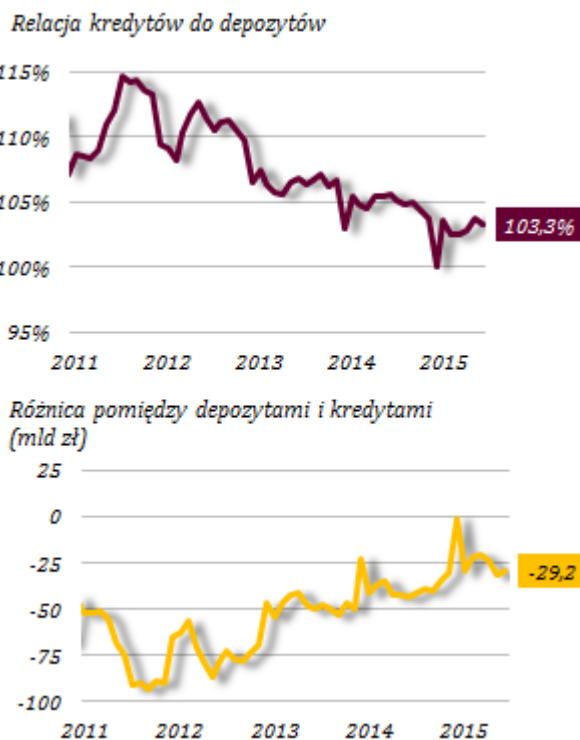
Relacja kredytów dla sektora niefinansowego do depozytów tego sektora, pośrednio określająca skalę zapotrzebowania na środki z rynku finansowego, pozostaje względnie stabilna i bliska stanu równowagi. Jednak wyższy przyrost stanu kredytów niż depozytów (wynikało to m.in. z odnotowanego w styczniu silnego osłabienia PLN względem CHF oraz okresowego obniżenia stanu depozytów przedsiębiorstw) przełożyło się na wzrost tej relacji (do 103,3% na koniec czerwca br.).

Zalecane zwiększenie stabilności źródeł finansowania

Pomimo zadowolającej sytuacji w zakresie bieżącej płynności, stale zalecane są działania zmierzające do wzrostu stabilności źródeł finansowania oraz realizacje strategii, które będą dobrze wkomponowane w uwarunkowania zewnętrzne. W szczególności pożądana jest dalsza dywersyfikacja źródeł finansowania oraz wydłużanie terminów zapadalności zobowiązań.

Wykres 13.

Relacja kredytów do depozytów sektora niefinansowego

3. WYNIKI FINANSOWE

Znaczne obniżenie wyniku finansowego sektora bankowego

Tabela 5. Wybrane elementy rachunku wyników sektora bankowego

	Wartość (mln zł)		Zmiana		Wynik w czterech ostatnich kwartałach			
	06/2014	06/2015	mln zł	%	III/14	IV/14	I/15	II/15
Wynik działalności bankowej	29 365	27 917	-1 448	-4,9%	14 761	13 568	14 494	13 423
- wynik z tytułu odsetek	18 702	17 070	-1 632	-8,7%	9 688	8 771	8 682	8 388
- wynik z tytułu opłat i prowizji	6 950	6 676	-274	-3,9%	3 347	3 493	3 291	3 385
- pozostałe pozycje	3 713	4 171	458	12,3%	1 725	1 304	2 521	1 650
Koszty działania	13 763	13 941	179	1,3%	6 813	6 619	7 032	6 909
Amortyzacja	1 344	1 382	37	2,8%	677	706	700	681
Saldo rezerw i odpisów (ujemne)	4 029	3 554	-475	-11,8%	2 043	2 712	1 869	1 685
WYNIK FINANSOWY NETTO, w tym:	8 669	7 962	-707	-8,2%	4 302	2 923	4 157	3 805
- banki komercyjne i oddz. inst. kred.	8 233	7 598	-635	-7,7%	4 079	2 821	3 941	3 657
- banki spółdzielcze	436	364	-72	-16,5%	222	102	216	148

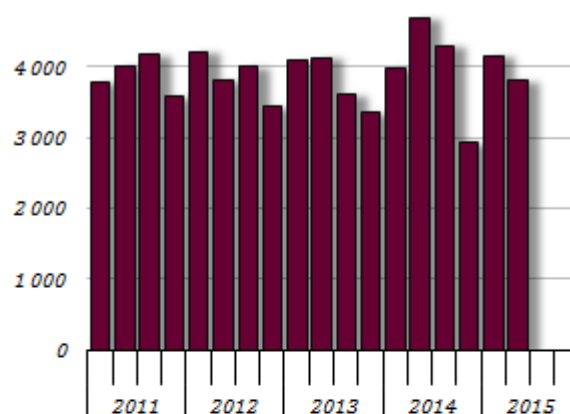
Zrealizowany w I półroczu br. wynik netto sektora bankowego był o 707 mln zł, tj. o 8,2% niższy niż w analogicznym okresie ub.r., co wynikało ze znacznego obniżenia wyniku zrealizowanego w II kwartale br. (był on o 8,5% niższy od wyniku zrealizowanego w I kwartale br. oraz o 18,9% niższy od wyniku zrealizowanego w II kwartale ub.r.).

Obniżenie wyników odnotowano zarówno w bankach komercyjnych (-7,7%), jak i spółdzielczych (-16,5%), przy czym pogorszenie wyników odnotowano w 431 podmiotach skupiających 57,9% aktywów sektora, natomiast w pozostałych doszło do ich poprawy.

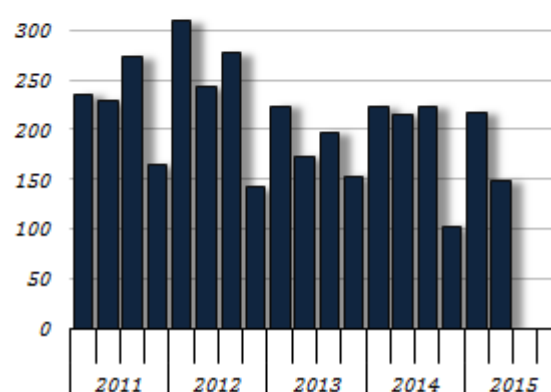
W 4 bankach komercyjnych, 2 spółdzielczych oraz w 10 oddziałach instytucji kredytowych odnotowano stratę (w łącznej wysokości 106 mln zł), choć ich znaczenie w systemie bankowym było niewielkie (ich łączny udział w aktywach sektora wynosił 1,6%).

Wykres 14.
Wynik finansowy netto (kwartalny)

Sektor bankowy ogółem (mln zł)

w tym banki spółdzielcze (mln zł)

Pogorszenie wyników głównie na skutek spadku wyniku odsetkowego

Tabela 6. Czynniki zmiany wyniku finansowego netto sektora bankowego w 2015

	Wartość (mln zł)		Wpływ na zmianę
	06/2014	06/2015	
1. Wynik działalności bankowej	29 365	27 917	
- wynik z tytułu odsetek	18 702	17 070	-1 632
- wynik z tytułu opłat i prowizji	6 950	6 676	-274
- pozostały wynik działalności bankowej	3 713	4 171	458
2. Pozostałe przychody/koszty operacyjne (saldo) ⁷	533	723	190
3. Koszty działania banku	13 763	13 941	-179
4. Amortyzacja	1 344	1 382	-37
5. Saldo odpisów i rezerw (ujemne)	4 029	3 554	475
6. Wynik z działalności operacyjnej (1+2-3-4-5)	10 762	9 763	
7. Wynik na operacjach nadzwyczajnych i działalności nieoperacyjnej	-35	6	41
8. Wynik brutto z działalności kontynuowanej (6+7)	10 727	9 769	
9. Obowiązkowe obciążenia	2 058	1 807	251
10. Zysk netto z działalności kontynuowanej (8-9)	8 669	7 962	
11. Wynik netto z działalności zaniechanej	1	0	-1
12. Wynik finansowy netto (10+11)	8 669	7 962	-707

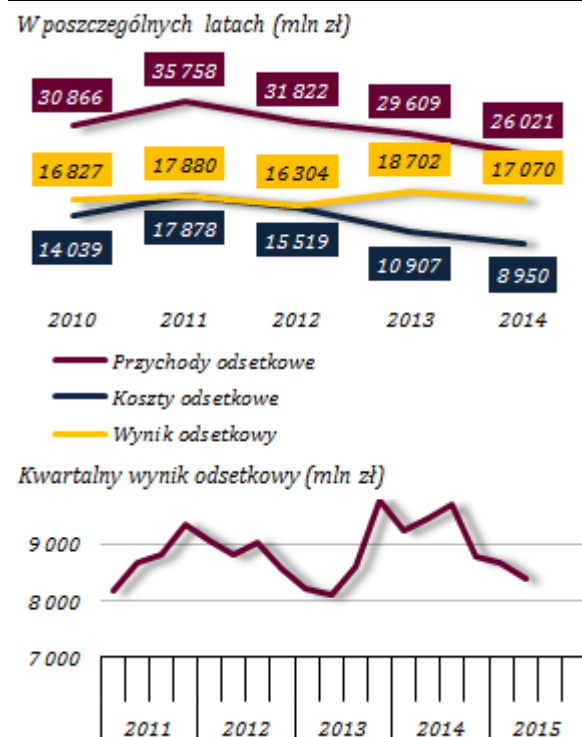
Pogorszenie wyniku finansowego netto sektora nastąpiło na skutek obniżenia wyniku działalności bankowej (o 1 448 mln zł; -4,9%), co wynikało głównie ze znacznego spadku wyniku odsetkowego. W znacznie mniejszym stopniu, w kierunku obniżenia wyniku oddziaływał wzrost kosztów działania.

Z kolei w kierunku poprawy wyniku oddziaływało zmniejszenie ujemnego salda odpisów i rezerw, zmniejszenie obowiązkowych obciążeń oraz poprawa wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych.

Znaczny spadek wyniku odsetkowego na skutek redukcji stóp procentowych NBP

Obniżenie wyniku odsetkowego (o 1 632 mln zł; -8,7%) nastąpiło na skutek silnego obniżenia przychodów odsetkowych (o 3 588 mln zł; -12,1%), co nie zostało w pełni skompensowane przez spadek kosztów odsetkowych (o 1 957 mln zł; -17,9%). Zmniejszenie przychodów i kosztów odsetkowych było konsekwencją redukcji stóp procentowych NBP jakiej dokonała RPP w IV kwartale ub.r. oraz w I kwartale br. (łącznie o 100 p.b.), co przełożyło się na obniżenie oprocentowania kredytów i depozytów. Dodatkowo należy mieć na uwadze obniżenie stóp procentowych LIBOR CHF, co wywierało presję na przychody z tytułu kredytów mieszkaniowych CHF, stanowiących znaczącą część portfela kredytowego.

Wykres 15. Przychody, koszty i wynik odsetkowy

⁷ Uwzględnia się tu również wynik z tytułu korekt wartości godziwej w rachunkowości zabezpieczeń i wynik z tytułu zaprzestania umowienia składników aktywów innych niż przeznaczone do sprzedaży.

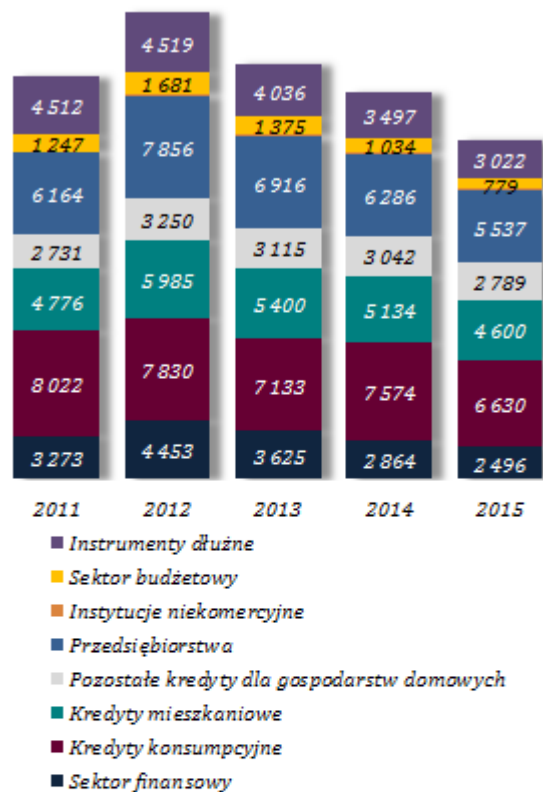
Wykres 16.
Struktura przychodów i kosztów odsetkowych

Po stronie przychodów odsetkowych odnotowano zmniejszenie wszystkich głównych pozycji.

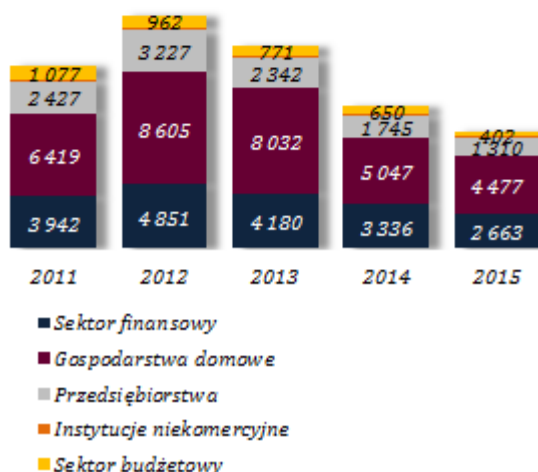
W ujęciu wartościowym największy wpływ na obniżenie przychodów miał spadek przychodów z tytułu odsetek od kredytów konsumpcyjnych (-944 mln zł; -12,5%) oraz kredytów dla przedsiębiorstw (-749 mln zł; -11,9%), a w dalszej kolejności odsetek z tytułu kredytów mieszkaniowych (-533 mln zł; -10,4%) i papierów dłużnych (-476 mln zł; -13,6%). W najmniejszym stopniu banki odczuły spadek przychodów z tytułu odsetek od należności od sektora finansowego (-368 mln zł; -12,9%), należności od sektora budżetowego oraz (-255 mln zł; -24,7%) oraz pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych (-253 mln zł; -8,3%).

Zmniejszenie kosztów odsetkowych dotyczyło głównie odsetek z tytułu zobowiązań wobec sektora finansowego (-673 mln zł; -20,2%), a w dalszej kolejności z tytułu depozytów gospodarstw domowych (-570 mln zł; -11,3%), przedsiębiorstw (-435 mln zł; -24,9%) oraz sektora budżetowego (-248 mln zł; -38,1%).

Przychody (mln zł)

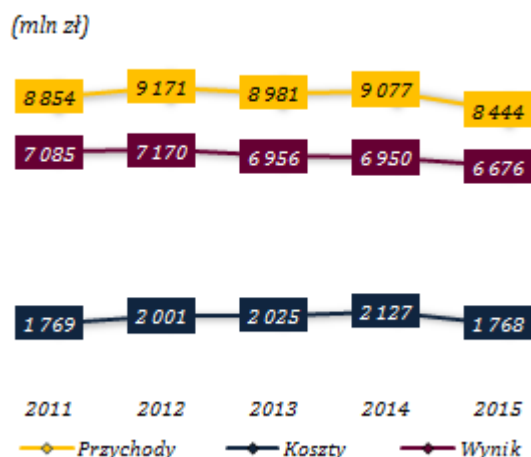
Koszty (mln zł)

Obniżenie wyniku z tytułu opłat i prowizji

Wynik z tytułu opłat i prowizji uległ obniżeniu (o 274 mln zł; -3,9%). Główną przyczyną spadku było zmniejszenie przychodów prowizyjnych z tytułu kart płatniczych na skutek obniżenia stawek opłaty interchange (do poziomu 0,2% dla kart debetowych oraz 0,3% dla kart kredytowych), które w części banków stanowią główną pozycję przychodów prowizyjnych. Negatywny wpływ zmniejszenia tych stawek nie został zrównoważony przez wzrost wolumenu i wartości transakcji bezgotówkowych, jak też przez wzrost dochodów z tytułu innych opłat i prowizji.

Wykres 17.
Wynik z tytułu opłat i prowizji

Wzrost wyniku pozostałej działalności bankowej

Wynik na pozostałej działalności bankowej uległ zwiększeniu (o 458 mln zł; 12,3%) na skutek wzrostu wyniku działalności handlowej i inwestycyjnej (w tym sprzedaży części portfela obligacji skarbowych), przy czym częściowo miało to charakter transakcji jednorazowych.

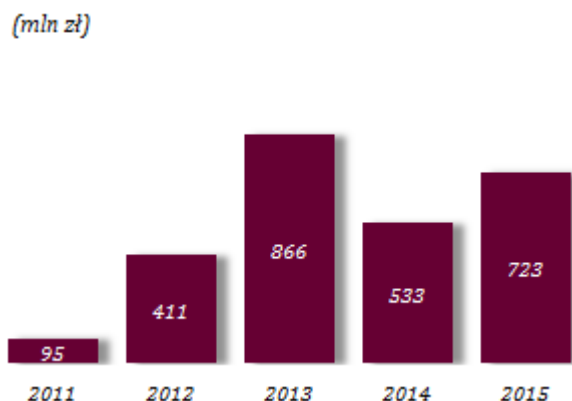
Wykres 18.
Wynik z pozostałej działalności bankowej

Wzrost wyniku z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

Wzrost wyniku z tytułu pozostałych przychodów i kosztów⁸ (o 190 mln zł; 35,7%) nastąpił w znacznym stopniu dzięki zdarzeniu o charakterze jednorazowym (odszkodowania otrzymanego przez jeden z banków).

Wykres 19.
Inne przychody i koszty(saldo)

⁸ Pozycja ta umownie obejmuje: wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, jak też wynik z tytułu zaprzestania ujmowania składników aktywów innych niż przeznaczone do sprzedaży oraz wynik z tytułu korekt wartości godziwej w rachunkowości zabezpieczeń.

Umiarkowany wzrost kosztów działania

W I półroczu br. odnotowano umiarkowany wzrost kosztów (o 179 mln zł; 1,3%).

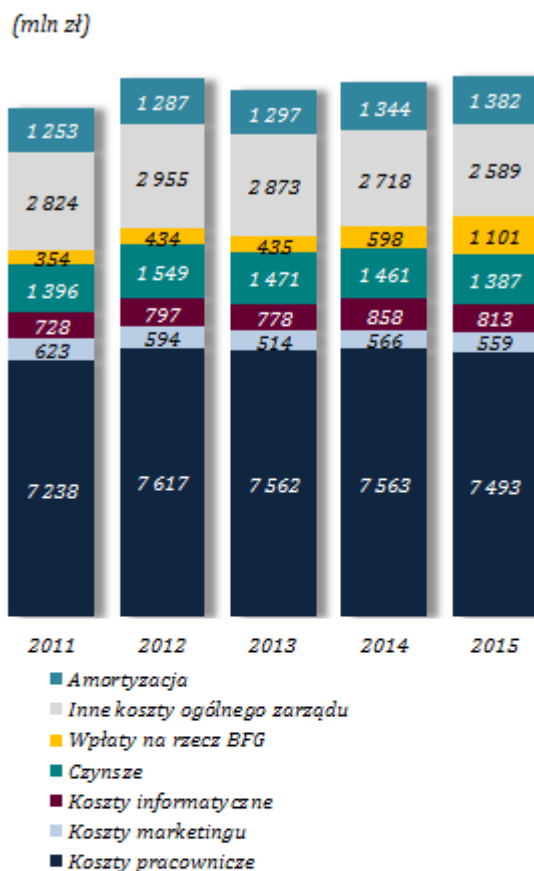
Główną przyczyną wzrostu kosztów było zwiększenie wpłat na rzecz BFG (o 503 mln zł; 84,1%) w związku ze wzrostem stawki opłaty rocznej oraz ostrożnościowej. W znacznie mniejszym stopniu na wzrost kosztów wpłynęło zwiększenie kosztów usług obcych z tytułu umów na wykonywanie czynności określonych w Prawie bankowym (o 28 mln zł; 7,8%).

Pozostałe pozycje kosztów uległy redukcji, przy czym w ujęciu wartościowym w największym stopniu uległy obniżeniu opłaty z tytułu czynszów (o 74 mln zł; -5,1%), koszty pracownicze (o 70 mln zł; -0,9%) oraz wydatki na informatykę (-44 mln zł; -5,2%), a w mniejszym wydatki na marketing (o 7 mln zł; -1,2%).

Koszty amortyzacji pozostały względnie stabilne (wzrost o 37 mln zł; 2,8%).

Konsekwencją obniżenia wyniku działalności bankowej oraz wzrostu kosztów działania było pogorszenie efektywności działania mierzonej relacją udziału tych kosztów w wynikach (z 50,5% w ub.r. do 53,5% w br.).

Wykres 20.
Koszty działania i amortyzacja

Udział kosztów działania i amortyzacji w wyniku działalności bankowej oraz w pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych

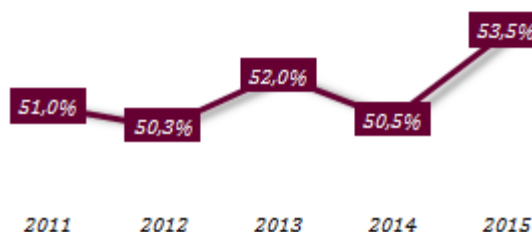

Tabela 7. Saldo odpisów i rezerw

	Wartość (mln zł)		Zmiana		Wynik w czterech ostatnich kwartałach			
	06/2014	06/2015	mln zł	%	III/14	IV/14	I/15	II/15
Saldo odpisów i rezerw , w tym:	-4 029	-3 554	475	-11,8%	-2 043	-2 712	-1 869	-1 685
- banki komercyjne i oddz. inst. kred.	-3 871	-3 409	462	-11,9%	-1 935	-2 556	-1 810	-1 599
- banki spółdzielcze	-158	-145	13	-8,4%	-108	-155	-59	-86
1/ Odpisy z tytułu aktywów finansowych	-3 897	-3 230	668	-17,1%	-1 969	-2 464	-1 737	-1 493
Gospodarstwa domowe	-2 344	-2 135	209	-8,9%	-1 282	-1 059	-1 176	-959
- kredyty konsumpcyjne	-1 028	-974	53	-5,2%	-630	-348	-617	-357
- kredyty mieszkaniowe	-499	-453	46	-9,2%	-283	-280	-313	-140
- pozostałe kredyty	-817	-708	109	-13,3%	-370	-430	-246	-461
Przedsiębiorstwa	-1 533	-1 085	449	-29,3%	-698	-1 378	-520	-565
Pozostałe podmioty	-20	-10	11	-52,6%	12	-27	-41	31
2/ Rezerwy ⁹	-316	-374	-58	18,4%	-82	-316	-207	-167
3/ Odpisy z tytułu aktywów niefinansowych	-72	-18	55	-75,6%	-136	-51	2	-20
4/ IBNR ¹⁰ /Ryzyko ogólne	257	67	-189	-73,8%	144	119	73	-6

Znaczne obniżenie ujemnego salda odpisów i rezerw

W I półroczu br. odnotowano znaczne obniżenie ujemnego salda odpisów i rezerw (o 475 mln zł; -11,8%). Wynikało to głównie ze zmniejszenia odpisów na należności od sektora przedsiębiorstw (o 449 mln zł), a w mniejszym stopniu również salda odpisów na pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych (o 109 mln zł), kredyty konsumpcyjne (o 53 mln zł), kredyty mieszkaniowe (o 46 mln zł) oraz odpisów z tytułu aktywów niefinansowych (o 55 mln zł). Z drugiej strony, odnotowano wzrost skali tworzonych rezerw (o 58 mln zł) oraz obniżenie dodatniego wyniku z tytułu IBNR (o 189 mln zł).

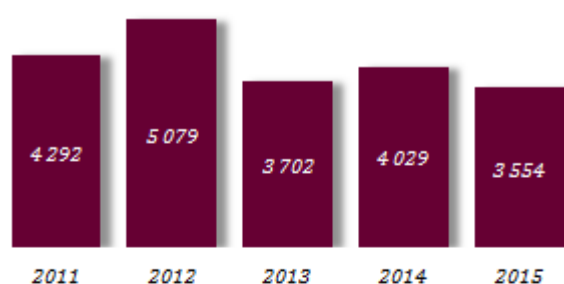
Skala zmniejszenia odpisów była wyższa niż skala obniżenia wyników w rezultacie czego nastąpiło obniżenie udziału salda odpisów i rezerw w osiągniętych przez sektor wynikach (z 13,5% w ub.r. do 12,4% w br.).

Relatywnie korzystny obraz sytuacji należy łączyć z utrzymującym się ożywieniem gospodarki oraz środowiskiem niskich stóp procentowych, co sprzyja stabilizacji lub poprawie sytuacji finansowej części kredytobiorców, a tym samym stabilizacji jakości portfela kredytowego oraz ograniczonej skali odpisów. Dodatkowo względna stabilizacja kosztów ryzyka jest pochodną działań nadzorczych podjętych we wcześniejszych okresach, jak też pewnej samoregulacji banków.

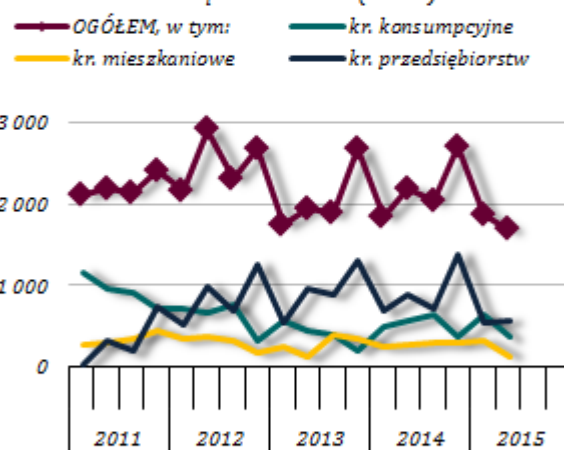
Wykres 21.

Saldo odpisów i rezerw

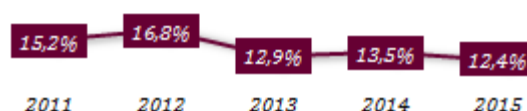
Saldo odpisów i rezerw (mln zł)

Kwartalne saldo odpisów i rezerw (mln zł)

Udział w wyniku działalności bankowej oraz pozostałych przychodach i kosztach

⁹ Zmiana stanu rezerw tworzonych z tytułu: restrukturyzacji, spraw spornych (w tym podatkowych), emerytur i świadczeń pracowniczych (również dla byłych pracowników), zobowiązań pozabilansowych (finansowych i gwarancyjnych), innych umów rodzących obciążenia, pozostałych rezerw.

¹⁰ Poniesione, ale niewykazywane straty (IBNR) (MSR)/Rezerwa na ryzyko ogólne (PSR).

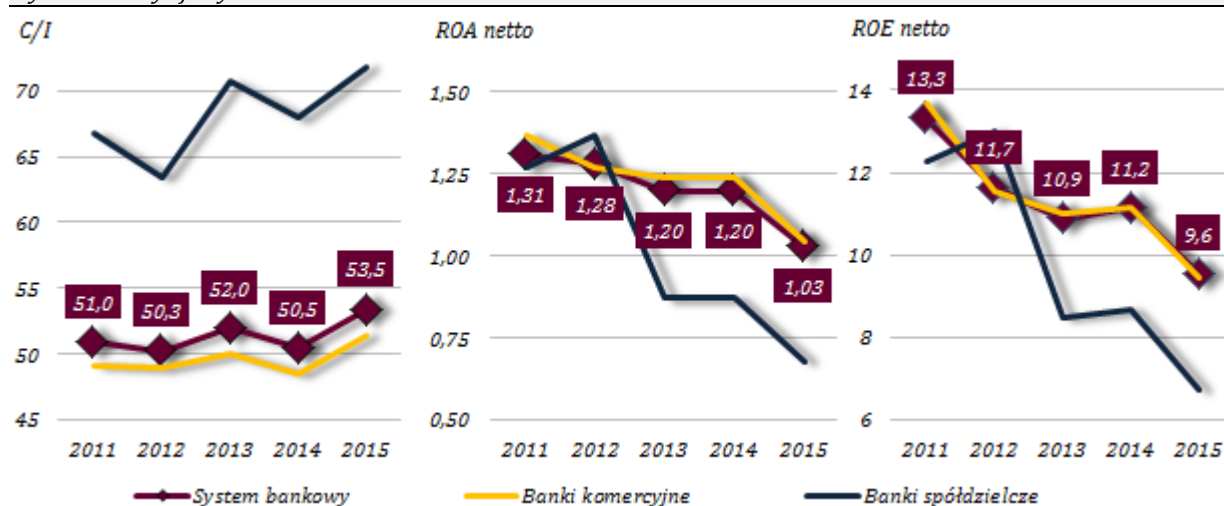
Pogorszenie głównych miar efektywności działania

Tabela 8. Wybrane miary efektywności działania

	SEKTOR			Banki komercyjne			Banki spółdzielcze		
	06/13	06/14	06/15	06/13	06/14	06/15	06/13	06/14	06/15
C/I (koszty/dochody)	52,02	50,54	53,45	50,00	48,52	51,47	70,59	67,92	71,80
NIM (wynik odsetkowy/średnie aktywa odsetkowe)	2,71	2,91	2,51	2,65	2,89	2,47	3,66	3,56	3,16
ROA (wynik netto / średnie aktywa)	1,20	1,20	1,03	1,24	1,24	1,05	0,87	0,87	0,68
ROE (wynik netto / średnie fundusze)	10,89	11,17	9,57	11,05	11,18	9,48	8,50	8,66	6,74
Udział w aktywach (średnich)									
Wynik z działalności bankowej	4,06	4,06	3,61	4,05	4,06	3,61	4,57	4,41	3,97
Koszty działania banku	1,99	1,90	1,80	1,89	1,81	1,71	3,05	2,83	2,71
- pracownicze	1,10	1,05	0,97	1,02	0,96	0,89	2,15	1,98	1,85
- ogólnego zarządu	0,89	0,86	0,83	0,88	0,85	0,82	0,90	0,85	0,86
Saldo odpisów/rezerw	0,53	0,55	0,47	0,57	0,58	0,49	0,25	0,31	0,26
Aktywa na zatrudnionego (mln zł)									
Koszty pracownicze na zatrudnionego (tys. zł)	87,1	87,3	88,2	93,0	92,7	93,8	59,2	60,0	60,8
Zysk brutto na zatrudnionego (tys. zł)	116,7	124,2	116,1	138,3	147,1	137,5	30,9	34,0	29,8

Wykres 22.

Wybrane miary efektywności działania

Konsekwencją obniżenia wyników finansowych było pogorszenie podstawowych miar efektywności działania, tj. m.in. wzrost wskaźnika kosztów (z 50,5 w ub.r. do 53,5 w br.), obniżenie ROA (z 1,20 do 1,03), oraz ROE (z 11,2 do 9,6).

Kluczowe znaczenia dla wyników banków w kolejnych okresach będzie miał rozwój sytuacji makro

W 2015 r. banki oczekują obniżenia wyników finansowych, przy czym kluczowe znaczenie będzie miał rozwój koniunktury w polskiej gospodarce oraz jej otoczeniu, co z jednej strony będzie wpływało na sytuację finansową kredytobiorców, a z drugiej na popyt na kredyt i produkty bankowe.

Od strony przychodów i kosztów wyzwaniem dla banków pozostaje środowisko rekordowo niskich stóp procentowych oraz wzrost opłat na BFG.

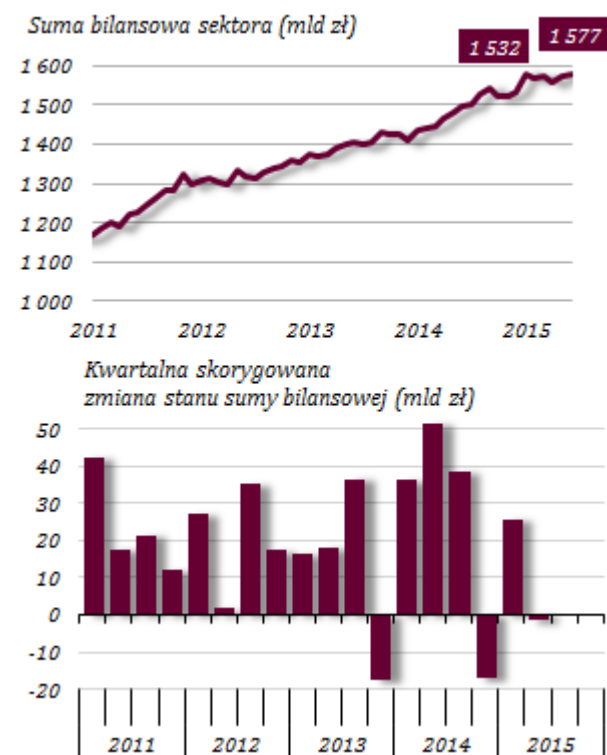
4. GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU

Umiarkowany wzrost skali działania sektora bankowego

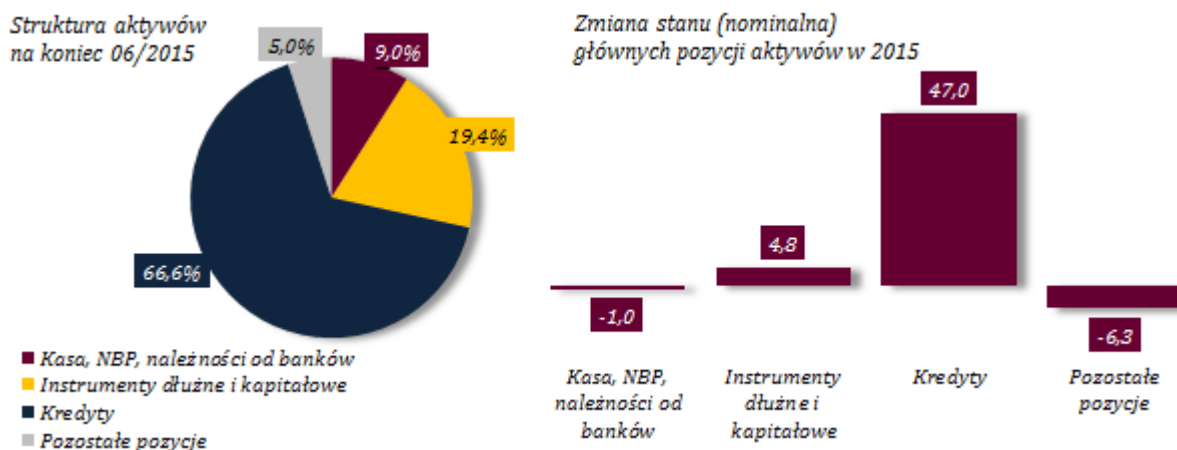
Utrzymujące się w I półroczu br. ożywienie polskiej gospodarki sprzyjało umiarkowanemu zwiększeniu skali działania sektora bankowego w niektórych obszarach.

Suma bilansowa sektora bankowego zwiększyła się o 44,6 mld zł, tj. 2,9% (rok/rok o 83,9 mld zł, tj. o 5,6%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut względem złotego¹¹ o 23,8 mld zł, tj. o 1,5% (rok/rok o 44,8 mld zł, tj. o 2,9%). Oznacza to, że przyrost ten był niższy niż w poprzednich latach, co wynikało m.in. z niższego niż w latach ubiegłych przyrostu lokat sektora rządowych składanych w banku państwowym.

Wykres 23.
Suma bilansowej sektora

Wykres 24.
Struktura i zmiana stanu głównych pozycji bilansu w 2015

Zwiększenie sumy bilansowej po stronie aktywów wyraziło się przede wszystkim w przyroście stanu kredytów, a w znacznie mniejszym stopniu portfela instrumentów dłużnych, przy jednoczesnym obniżeniu stanu pozostałych pozycji.

¹¹ Uwaga: Do ustalenia tempa wzrostu wybranych pozycji bilansu skorygowanego o zmiany kursów walut przyjęto ich poziom z końca czerwca br., przy czym ze względu na ograniczenia systemu sprawozdawczego, prezentowane dane należy traktować jako szacunki.

Optimalizacja zatrudnienia i sieci sprzedaży

Banki kontynuowały działania zmierzające do wzrostu efektywności w drodze optymalizacji zatrudnienia i sieci sprzedaży. Proces ten był wzmocniony przez ostatnie procesy przejęć i fuzji oraz rozwój bankowości elektronicznej. W rezultacie doszło do zmniejszenia liczby zatrudnionych w sektorze bankowym (o 1,0 tys. osób) oraz sieci sprzedaży (o 227 placówek). Sytuacja nie była jednak jednorodna i w części banków odnotowano wzrost zatrudnienia i sieci sprzedaży.

Wzrost koncentracji

W br. doszło do finalizacji połączenia BNP Paribas Polska S.A. z Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. w rezultacie czego połączony bank znalazł się w pierwszej 10-ce największych banków pod względem sumy bilansowej. Konsekwencją tej fuzji był wzrost koncentracji mierzonej udziałem 10-ciu największych banków w aktywach sektorach (z 70,0% na koniec ub.r. do 70,6% na koniec czerwca br.), kredytach dla sektora niefinansowego (z 66,4% do 70,1%) oraz depozytach tego sektora (z 71,2% do 73,7%). Koncentracja mierzona udziałami w rynku 5-ciu największych banków pod względem sumy bilansowej nie uległa istotnym zmianom (na koniec czerwca br. ich udział w aktywach, kredytach i depozytach wynosił odpowiednio: 48,3%; 49,0% i 55,0%).

Marginalne zmniejszenie udziału inwestorów krajowych

W strukturze własnościowej sektora odnotowano marginalny spadek udziału w aktywach banków kontrolowanych przez inwestorów krajowych (z 38,5% na koniec ub.r. do 38,3% na koniec czerwca br.), co należy łączyć m.in. ze wskazanym już niższym niż w latach ubiegłych wzrostem sumy bilansowej w banku państwowym.

Wykres 25.
Wybrane charakterystyki struktury sektora bankowego

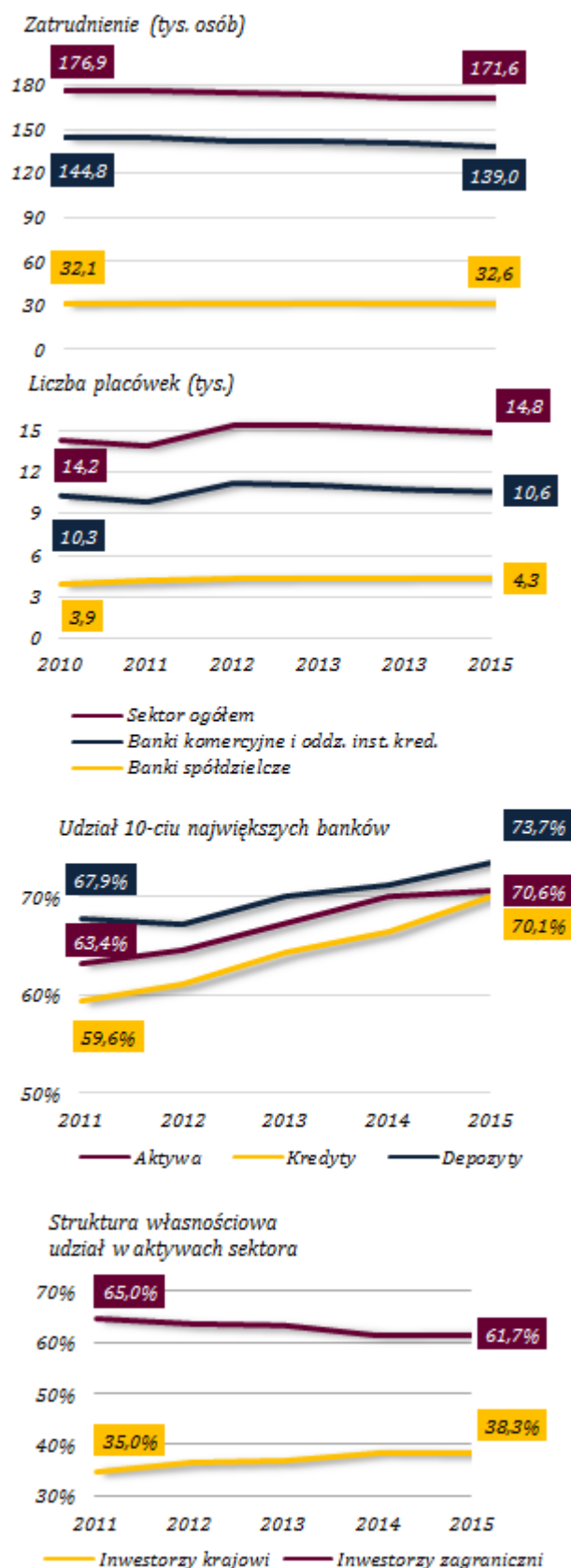

Tabela 9. Portfel kredytowy

	Wartość bilansowa brutto (mld zł)				Zmiana w 2015			
	06/14	12/14	03/15	06/15	nominalna mld zł	%	skorygowana mld zł	%
Kredyty ogółem	1 010,6	1 043,1	1 069,2	1 090,2	47,1	4,5%	27,8	2,6%
1/ Sektor finansowy	45,6	54,6	57,0	55,7	1,1	2,0%	1,1	1,9%
2/ Sektor niefinansowy	872,9	895,4	920,3	942,3	46,9	5,2%	27,3	3,0%
- gospodarstwa domowe	571,3	588,9	606,3	620,1	31,3	5,3%	11,9	2,0%
- przedsiębiorstwa	296,3	300,9	308,3	316,5	15,6	5,2%	15,4	5,1%
- instytucje niekomercyjne	5,3	5,6	5,6	5,7	0,1	0,9%	0,1	0,9%
3/ Sektor budżetowy	92,2	93,1	92,0	92,1	-0,9	-1,0%	-0,6	-0,6%
wg waluty								
- złote	733,2	754,3	772,7	784,3	30,0	4,0%	30,0	4,0%
- waluty	277,4	288,8	296,5	305,8	17,1	5,9%	-2,3	-0,7%

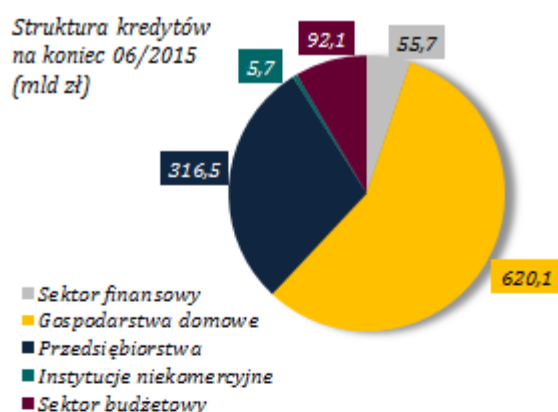
Umiarkowane tempo wzrostu akcji kredytowej

W I półroczu br. obserwowano umiarkowane tempo wzrostu akcji kredytowej. Wartość kredytów ogółem (według wartości bilansowej brutto) zwiększyła się o 47,1 mld zł, tj. o 4,5% (rok/rok o 7,9%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 27,8 mld zł, tj. o 2,6% (rok/rok o 4,7%). Oznacza to, że skorygowany przyrost kredytów był niższy niż w analogicznym okresie ub.r. (o około 20%).

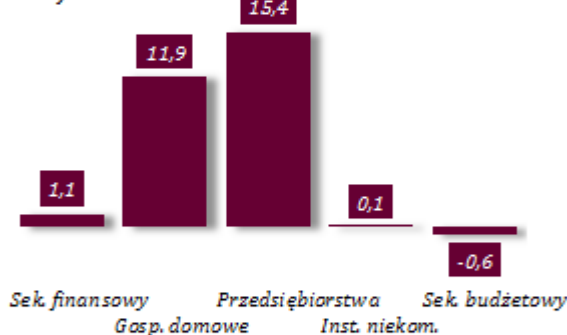
Głównym obszarem wzrostu były kredyty dla przedsiębiorstw, a w mniejszym stopniu kredyty dla gospodarstw domowych. Natomiast w obszarze kredytów dla sektora finansowego oraz sektora budżetowego obserwowano stabilizację.

W ocenie NBP¹² obecne tempo wzrostu akcji kredytowej zbliżone jest do nominalnego tempa wzrostu PKB i nie powinno prowadzić do narastania nierównowag oraz zagrażać stabilności finansowej, a zarazem nie powinno stanowić przeszkody dla rozwoju gospodarki oraz pozwala bankom na osiągnięcie zadowalających wyników finansowych.

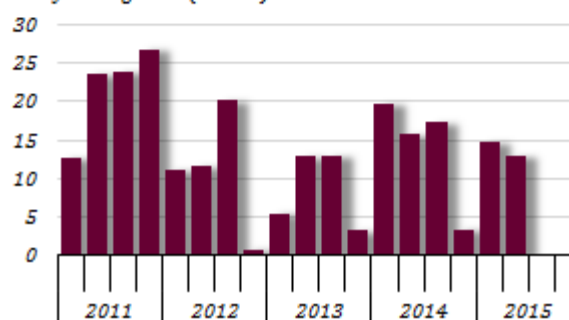
Wykres 26.
Kredyty ogółem

Skorygowana zmiana stanu kredytów w 2015 (mld zł)

Kwartałna skorygowana zmiana stanu kredytów ogółem (mld zł)

¹² Zob. „Raport o stabilności systemu finansowego”, NBP lipiec 2015.

Tabela 10. Kredyty dla gospodarstw domowych

	Wartość bilansowa brutto (mld zł)				Zmiana w 2015			
	06/14	12/14	03/15	06/15	nominalna mld zł	%	skorygowana mld zł	%
Ogółem	571,3	588,9	606,3	620,1	31,3	5,3%	11,9	2,0%
1/ Kredyty mieszkaniowe	344,2	355,9	370,4	378,9	23,0	6,5%	4,7	1,2%
- złotowe	178,6	190,4	195,1	201,0	10,6	5,6%	10,6	5,6%
- walutowe	165,6	165,5	175,3	177,8	12,4	7,5%	-6,0	-3,2%
2/ Konsumpcyjne	128,5	131,6	132,4	134,6	3,0	2,3%	2,2	1,7%
- karty kredytowe	12,3	12,7	12,4	12,7	0,0	-0,2%		
- samochodowe	4,5	4,2	4,1	4,0	-0,2	-3,9%		
- ratalne ¹³	51,1	52,3	53,0	54,4	2,1	4,0%		
- pozostałe ¹⁴	60,6	62,4	62,9	63,5	1,1	1,7%		
3/ Pozostałe	98,6	101,4	103,6	106,7	5,3	5,2%	5,0	4,9%
- operacyjne	38,5	38,9	40,4	41,8	3,0	7,7%		
- inwestycyjne	31,0	31,7	31,8	32,9	1,2	3,9%		
- nieruchomości	10,4	10,7	10,8	10,9	0,2	1,9%		
- pozostałe należności	18,7	20,2	20,6	21,1	0,9	4,4%		
wg waluty								
- złote	393,5	410,5	417,8	428,8	18,3	4,5%	18,3	4,5%
- waluty	177,8	178,3	188,6	191,3	13,0	7,3%	-6,4	-3,2%

Umiarkowany wzrost kredytów dla gospodarstw domowych

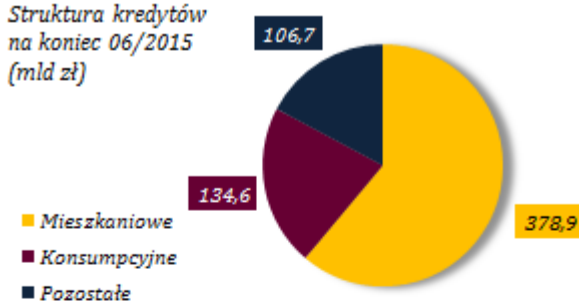
W I półroczu br. wartość portfela kredytów gospodarstw domowych w ujęciu nominalnym zwiększyła się o 31,3 mld zł, tj. o 5,3% (rok/rok o 8,6%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o 11,9 mld zł, tj. o 2,0% (rok/rok o 3,7%). Oznacza to, że skorygowany przyrost stanu kredytów był nieco niższy niż w analogicznym okresie ub.r. (o około 15%).

Zwiększenie stanu akcji kredytowej odnotowano we wszystkich obszarach, przy czym uwzględniając zmiany kursów walut najwyższy przyrost odnotowano w obszarze pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych.

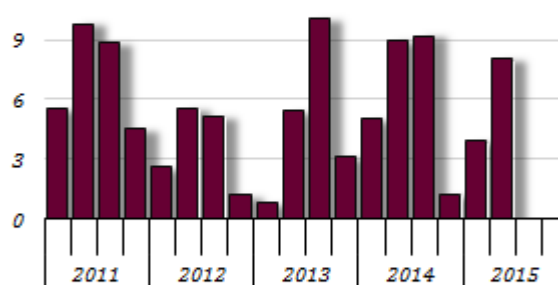
Wykres 27.

Kredyty dla gospodarstw domowych

Struktura kredytów na koniec 06/2015 (mld zł)

Kwartalna skorygowana zmiana stanu kredytów gospodarstw domowych (mld zł)

Skorygowana zmiana stanu kredytów w 2015 (mld zł)

¹³ Kategoria ta obejmuje również kredyty gotówkowe spłacane w ratach.

¹⁴ Kategoria ta obejmuje kredyty w rachunku bieżącym oraz kredyty gotówkowe spłacane jednorazowo.

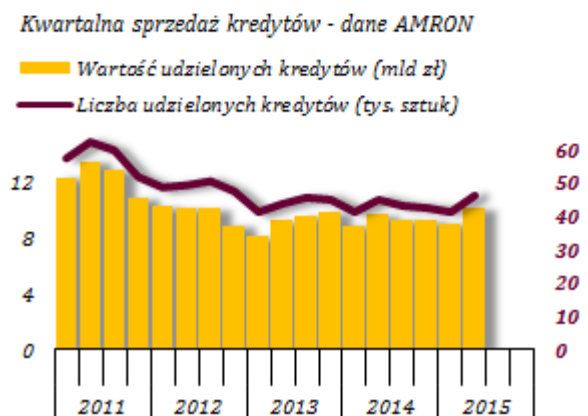
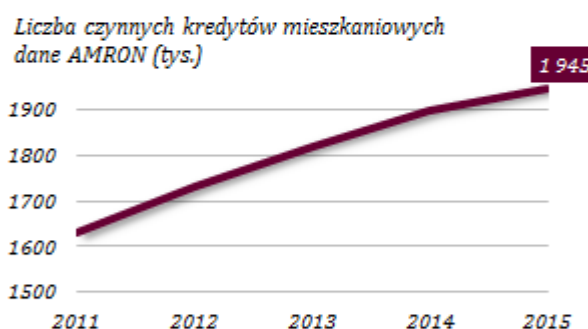
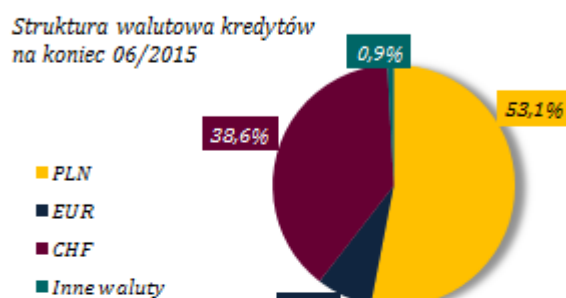
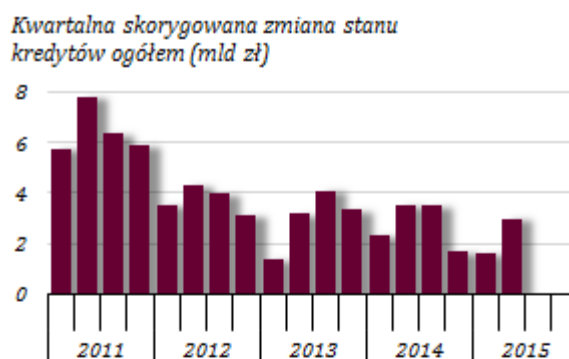
Stabilny wzrost kredytów mieszkaniowych

W I półroczu br. wartość portfela kredytów mieszkaniowych zwiększyła się o 23,0 mld zł, tj. o 6,5% (rok/rok o 10,1%), ale znaczna część tego przyrostu nastąpiła na skutek osłabienia PLN względem CHF do jakiego doszło w styczniu br. po ogłoszeniu przez SNB decyzji o zaprzestaniu utrzymywania kursu EUR/CHF na poziomie nie niższym niż 1,20. Po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut, wartość portfela kredytów mieszkaniowych zwiększyła się o około 4,7 mld zł, tj. o 1,2% (rok/rok o 2,7%), co oznacza że przyrost stanu akcji kredytowej był niższy niż w analogicznym okresie ub.r., a tempo jej wzrostu uległo obniżeniu.

Według danych AMRON-SARFiN, w I półroczu br. banki udzieliły 88,7 tys. kredytów mieszkaniowych, na łączną kwotę 19,0 mld zł, a liczba czynnych umów kredytowych zwiększyła się o 48,5 tys. do 1 945,3 tys. Oznacza to, że akcja kredytowa była nieznacznie wyższa od tej jaką banki wygenerowały w analogicznym okresie ub.r. (banki udzieliły wówczas 87,4 tys. kredytów o wartości 18,4 mld zł).¹⁵

Stabilnemu rozwojowi akcji kredytowej sprzyja środowisko rekordowo niskich stóp procentowych, co z jednej strony przekłada się na silny wzrost zdolności kredytowej, a z drugiej skłania część gospodarstw domowych do inwestycji na rynku nieruchomości, jako alternatywnej formy oszczędzania. Akcji kredytowej sprzyja też względna stabilizacja cen na rynku nieruchomości oraz poprawa koniunktury gospodarczej, co powoduje uaktywnienie się „odłożonego w czasie” popytu. Dodatkowo popyt wzmocniony jest przez czynniki o charakterze regulacyjnym, tj. rządowy program „Mieszkanie dla Młodych” oraz dokonaną w 2013 r. nowelizacją Rekomendacji S, która „uaktywniła” gospodarstwa domowe, chcące skorzystać z kredytów o możliwie najwyższych LTV.

Wykres 28.
Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych

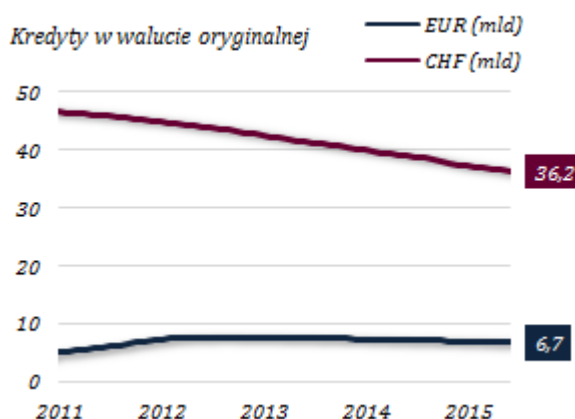

¹⁵ Szerzej zob. „Ogólnopolski raport o kredytach mieszkaniowych i cenach transakcyjnych nieruchomości”, AMRON-SARFiN. Interpretując dane AMRON-SARFiN należy mieć na uwadze, że obejmują one również klientów, którzy dokonują zmiany banku finansującego, co prowadzi do zawyżenia faktycznej skali akcji kredytowej, jak też może prowadzić do błędnych wniosków w przypadku istotnych zmian w zakresie liczby i wartości tego typu operacji pomiędzy porównywanymi okresami.

W strukturze sprzedaży kredytów kontynuowany był pozytywny trend dominacji kredytów złotych, a zarazem marginalizacji sprzedaży kredytów walutowych. Wprawdzie skokowe osłabienie PLN względem CHF, do jakiego doszło w styczniu br. spowodowało wzrost udziału kredytów walutowych, ale w kolejnych miesiącach udział ten ulegał obniżeniu i na koniec czerwca br. (46,9%) był zbliżony do tego, jaki występował w końcu ub.r. (46,5%).

W kontekście kredytów CHF trzeba zaznaczyć, że w walucie „oryginalnej” stan zadłużenia z tytułu tych kredytów ulega systematycznemu obniżeniu (na koniec czerwca br. wynosił 36,2 mld CHF, podczas gdy w szczytowym momencie w 2009 r. wynosił 48,2 mld CHF).

Wykres 29.
Walutowe kredyty mieszkaniowe

Nadmiernie liberalne zasady udzielania części kredytów

W obszarze kredytów mieszkaniowych obserwowane są jednak niewłaściwe praktyki¹⁶, polegające m.in. na:

- niedoszacowaniu ryzyka stopy procentowej w drodze przyjmowania przy wyliczaniu zdolności kredytowej zbyt niskich buforów na wzrost stóp procentowych, co ma szczególne znaczenie w polskiej gospodarce, w której kredyty mieszkaniowe udzielane są prawie wyłącznie w oparciu o zmienną stopę procentową. Niestosowanie odpowiednich buforów (zwłaszcza w warunkach rekordowo niskich stóp procentowych), może prowadzić do objęcia kredytowaniem osób o zbyt słabej sytuacji dochodowej lub udzielenia zbyt wysokich kredytów w stosunku do faktycznej sytuacji dochodowej kredytobiorców;
- akceptowanie przy wyliczaniu zdolności kredytowej zaniżonych kosztów utrzymania, na poziomie nieadekwatnym do wydatków faktycznie ponoszonych przez gospodarstwa domowe, co jest sprzeczne z postanowieniami Rekomendacji S. W szczególności, za niewłaściwe należy uznać udzielenie długoterminowego kredytu mieszkaniowego w przypadku którego po uregulowaniu raty spłaty kredytobiorcy pozostałyby środki na poziomie minimum socjalnego lub niewiele wyższym od tego minimum, co w praktyce oznaczałoby brak możliwości realizacji przez gospodarstwo domowe większych wydatków oraz tworzenia oszczędności, jak też konieczność długotrwałego zaspokajania potrzeb na generalnie niskim poziomie;
- nadmiernie wydłużone okresy kredytowania, niejednokrotnie nakładające się w znacznym stopniu na wiek emerytalny kredytobiorców oraz przekraczające przeciętne długości trwania życia.

Tego typu praktyki powodują wzrost ryzyka po stronie kredytobiorców, nadmierną akumulację ryzyka po stronie banków, jak też mogą mieć niekorzystny wpływ na sytuację na rynku nieruchomości, prowadząc do wzrostu cen nieuzasadnionego wzrostem kosztów budowy, a jedynie wzrostem zdolności kredytowej gospodarstw domowych.

¹⁶ Szerzej zob. „Raport o sytuacji banków w 2014 r.”, UKNF.

**Wzrost stanu portfela kredytów konsumpcyjnych
Rekordowa sprzedaż kredytów według danych BIK**

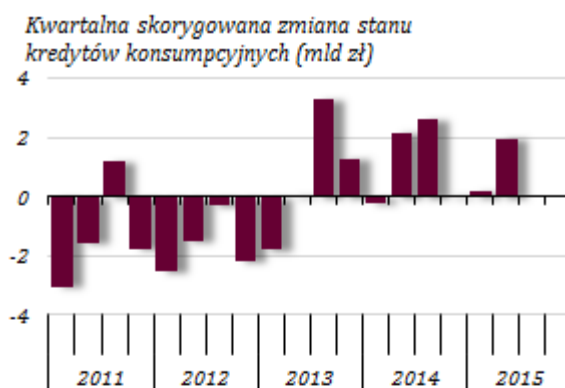
W I połowie br. stan kredytów konsumpcyjnych zwiększył się o 3,0 mld zł, tj. o 2,3% (rok/rok o 4,7%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 2,2 mld zł, tj. o 1,7% (rok/rok o 3,7%). Oznacza to, że przyrost akcji kredytowej był wyższy niż w analogicznym okresie ub.r.

Zwiększenie stanu portfela obserwowano w obszarze kredytów ratalnych (o 2,1 mld zł) oraz pozostałych kredytów (o 1,1 mld zł), przy jednoczesnej stabilizacji stanu zadłużenia z tytułu kart płatniczych oraz obniżeniu stanu zadłużenia z tytułu kredytów samochodowych (-0,2 mld zł).

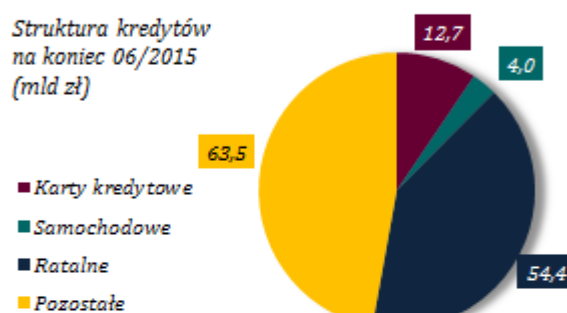
Dane BIK, które wskazują na najwyższą w historii wartość sprzedaży kredytów konsumpcyjnych. Jednak trzeba dodać, że o ile dane BIK wskazują na wzrost sprzedaży w ujęciu wartościowym (o 6,6%), to z drugiej strony wskazują na zmniejszenie liczby udzielonych kredytów (o 3,5%).

Zwiększeniu akcji kredytowej sprzyja ożywienie gospodarki, redukcje stóp procentowych oraz poprawa jakości kredytów, co przekłada się na wzrost popytu na kredyt oraz zwiększenie jego podaży. Ponadto, niektóre banki dokonały modyfikacji strategii działania w kierunku większego udziału krótkoterminowych kredytów detalicznych. W kolejnych okresach można oczekiwać kontynuacji ożywienia akcji kredytowej, czemu sprzyja poprawiająca się sytuacja na rynku pracy, jak też pewne złagodzenie polityki kredytowej banków (m.in. w drodze obniżenia marż kredytowych oraz wymagań w stosunku do zabezpieczeń). Z drugiej strony, należy mieć na uwadze, że w przypadku części gospodarstw domowych, poprawa sytuacji na rynku pracy może powodować wzrost realizacji potrzeb konsumpcyjnych w oparciu o środki własne.

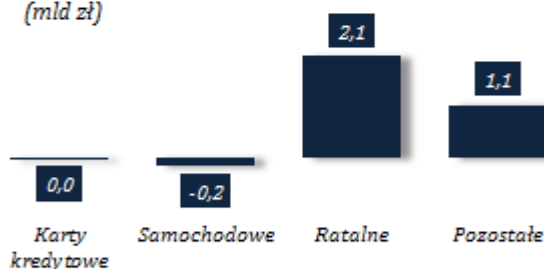
Wykres 30.
Kredyty konsumpcyjne

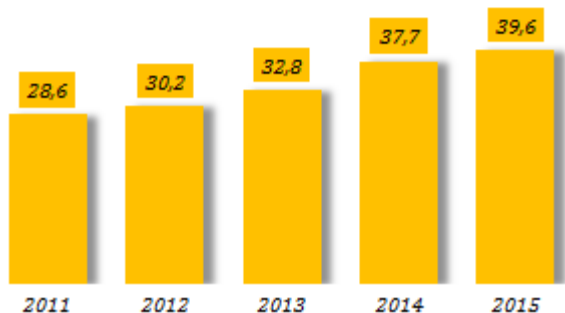
Struktura kredytów na koniec 06/2015 (mld zł)

Zmiana stanu kredytów w 2015 (mld zł)

Kredyty konsumpcyjne udzielone w I półroczu poszczególnych lat przez banki i SKOKi (mld zł)
Źródło: BIK

Stabilny wzrost pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych

Wartość pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych (głównie operacyjnych i inwestycyjnych dla drobnych przedsiębiorców) zwiększyła się w I półroczu br. o 5,3 mld zł, tj. o 5,2% (rok/rok o 8,2%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 5,0 mld zł, tj. 4,9% (rok/rok o 7,6%). Oznacza to, że przyrost akcji kredytowej był nieco niższy niż w analogicznym okresie ub.r., ale tempo wzrostu tych kredytów pozostaje wysokie.

Większość przyrostu dokonała się w obszarze kredytów na działalność bieżącą, a w mniejszym stopniu na działalność inwestycyjną, co należy wiązać z utrzymującym się ożywieniem gospodarki.

Wykres 31.
Pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych

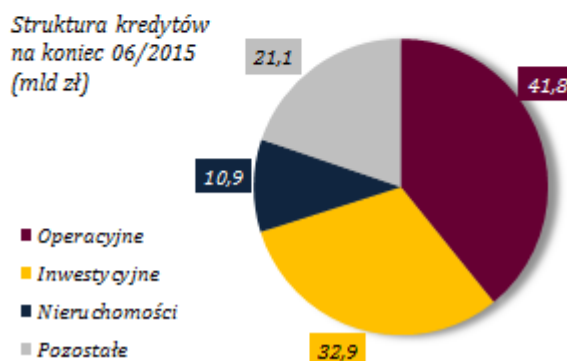
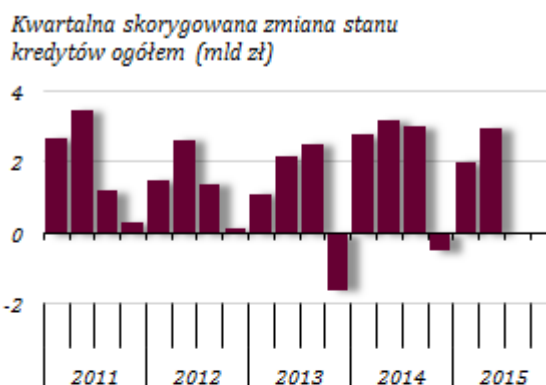

Tabela 11. Kredyty dla przedsiębiorstw

	Wartość bilansowa brutto (mld zł)				Zmiana w 2015			
	06/14	12/14	03/15	06/15	nominalna mld zł	%	skorygowana mld zł	%
Ogółem	296,3	300,9	308,3	316,5	15,6	5,2%	15,4	5,1%
1/ MSP	169,8	175,6	178,3	182,2	6,6	3,8%	6,7	3,8%
- operacyjne	62,3	62,6	64,2	65,7	3,1	4,9%		
- inwestycyjne	51,5	53,3	54,6	56,3	3,0	5,5%		
- nieruchomości	40,9	42,7	42,1	42,5	-0,3	-0,6%		
- pozostałe należności	15,1	17,0	17,3	17,8	0,8	4,8%		
2/ Duże przedsiębiorstwa	126,6	125,3	130,0	134,2	9,0	7,2%	8,7	7,0%
- operacyjne	55,0	50,1	53,6	56,0	5,9	11,7%		
- inwestycyjne	41,1	42,7	43,6	44,3	1,5	3,6%		
- nieruchomości	8,9	8,4	8,4	9,9	1,5	17,9%		
- pozostałe należności	21,6	24,0	24,3	24,1	0,0	0,1%		
wg waluty								
- złote	220,5	217,9	227,3	230,2	12,2	5,6%	12,2	5,6%
- waluty	75,8	83,0	81,0	86,3	3,3	4,0%	3,2	3,8%

Utrzymanie ożywienia w obszarze kredytów dla przedsiębiorstw

Utrzymujące się ożywienie gospodarki miało pozytywne przełożenie na działalność bieżącą i inwestycyjną przedsiębiorstw. W konsekwencji w I półroczu br. wartość kredytów dla przedsiębiorstw zwiększyła się o 15,6 mld zł, tj. o 5,2% (rok/rok o 6,8%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 15,4 mld zł, tj. o 5,1% (rok/rok o 5,4%). Należy przy tym odnotować, że przyrost dokonał się zarówno w obszarze kredytów dla dużych przedsiębiorstw, jak i kredytów dla MSP, choć przyrost akcji kredytowej był nieco niższy niż w analogicznym okresie ub.r. na skutek niższego przyrostu w obszarze kredytów dla dużych przedsiębiorstw.

W kolejnych okresach zachodzi szansa na dalszy wzrost akcji kredytowej, czemu sprzyja poprawa koniunktury, rekordowo niskie stopy procentowe oraz stabilizacja jakości portfela kredytowego. Ważną rolę odgrywa rządowy program Portfelowej Linii Gwarancyjnej De Minimis (do końca czerwca br. z programu skorzystało 88,5 tys. przedsiębiorstw - BGK udzielił gwarancji de minimis na łączną kwotę ok. 20,8 mld zł, co przełożyło się na kredyty o łącznej wartości ok. 36,9 mld zł). Głównym źródłem zagrożenia jest niepewność co do rozwoju sytuacji w otoczeniu polskiej gospodarki. W przypadku realizacji niekorzystnych scenariuszy mogłoby to mieć negatywny wpływ na gospodarkę krajową oraz zachowanie przedsiębiorstw i konsumentów.

Wykres 32.
Kredyty dla przedsiębiorstw

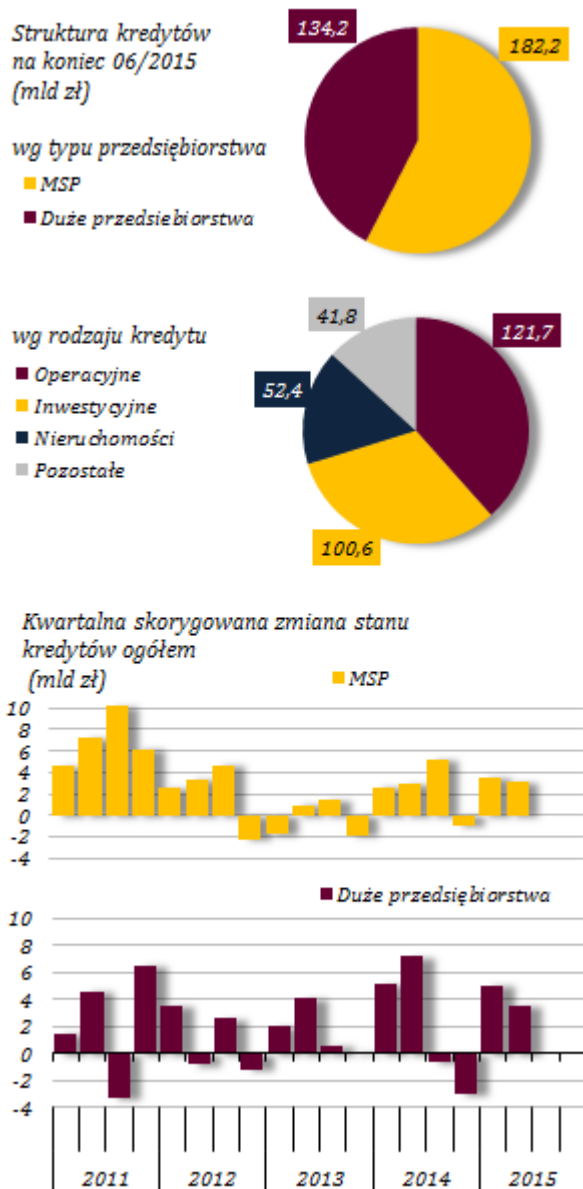
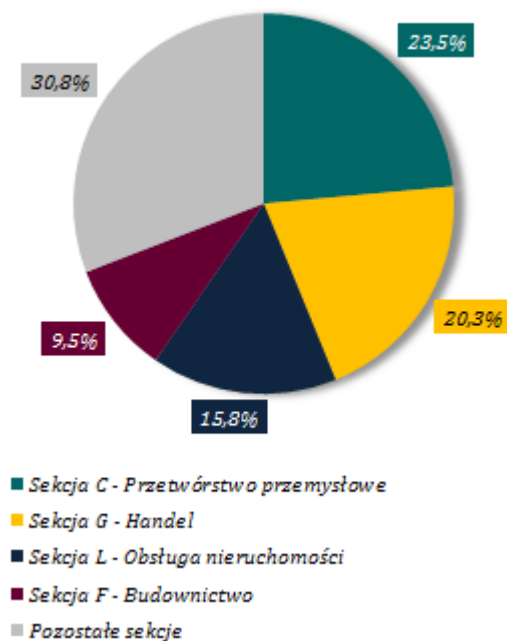

Tabela 12. Struktura branżowa dużych zaangażowań¹⁷

	Wartość (mld zł)				Zmiana w 2015		Struktura
	06/14	12/14	03/15	06/15	mld zł	%	
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	71,7	73,4	74,5	76,7	3,3	4,5%	23,5%
- spożywczy	15,8	16,8	16,8	17,1	0,3	1,6%	5,2%
- chemiczny i farmaceutyczny	11,4	11,3	11,2	11,4	0,2	1,6%	3,5%
- metalurgiczny	10,3	10,2	10,8	11,2	1,0	9,8%	3,4%
- drzewny i papierniczy	6,7	6,7	7,0	7,2	0,5	8,0%	2,2%
- maszynowy	6,8	6,8	7,0	7,1	0,3	3,9%	2,2%
- rafinerie i koksownictwo	6,3	6,6	5,6	5,6	-1,0	-14,9%	1,7%
- inna produkcja, naprawa maszyn	4,7	4,8	5,0	5,3	0,5	9,9%	1,6%
- produkcja sprzętu transportowego	4,0	4,2	5,0	5,1	0,9	22,7%	1,6%
- produkcja cementu, gipsu, szkła	4,0	4,2	4,4	4,8	0,5	13,0%	1,5%
- produkcja tekstylna	1,8	1,8	1,8	1,9	0,1	6,1%	0,6%
Sekcja G - Handel	63,0	63,2	65,5	66,1	2,9	4,5%	20,3%
Sekcja L - Obsługa nieruchomości	50,4	50,7	50,7	51,5	0,7	1,4%	15,8%
Sekcja F - Budownictwo	30,5	29,6	29,9	31,0	1,4	4,8%	9,5%
Sekcja H - Transport	11,5	12,9	13,8	13,9	1,0	7,7%	4,3%
Sekcja D - Energetyka	11,6	11,8	12,2	12,7	0,8	7,0%	3,9%
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	11,1	12,2	12,3	12,5	0,3	2,7%	3,8%
Sekcja J - Informacja i komunikacja	11,7	11,2	11,3	11,1	-0,2	-1,6%	3,4%
Sekcja I - Hotele i gastronomia	9,7	9,9	10,4	10,3	0,4	4,0%	3,2%
Sekcja M - Działalność profesjonalna	9,8	9,1	9,0	9,4	0,2	2,4%	2,9%
Sekcja N - Administrowanie	7,9	8,0	8,2	8,9	0,9	10,9%	2,7%
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	5,8	6,0	6,8	8,4	2,4	40,2%	2,6%
Sekcja Q - Opieka zdrowotna	4,9	5,0	5,1	5,3	0,3	5,8%	1,6%
Sekcja E - Dostawa wody, ścieki, odpady	3,2	3,5	3,9	4,0	0,5	14,7%	1,2%
Sekcja R - Kultura, rozrywka i rekreacja	1,6	1,6	1,6	1,6	0,1	4,0%	0,5%
Sekcja P - Edukacja	1,2	1,2	1,2	1,2	0,0	1,6%	0,4%
Sekcja S - Pozostałe usługi	1,1	1,1	1,2	1,2	0,0	3,6%	0,4%
RAZEM	306,6	310,7	317,6	325,8	15,2	4,9%	100,0%

Wykres 33.
Struktura dużych zaangażowań

Stan na koniec 06/2015

W ujęciu branżowym dominują kredyty udzielone przedsiębiorstwom przetwórstwa przemysłowego, handlu, obsługi rynku nieruchomości i budownictwa, na które przypadało około 70% ogólnego zaangażowania (bilansowego) banków.

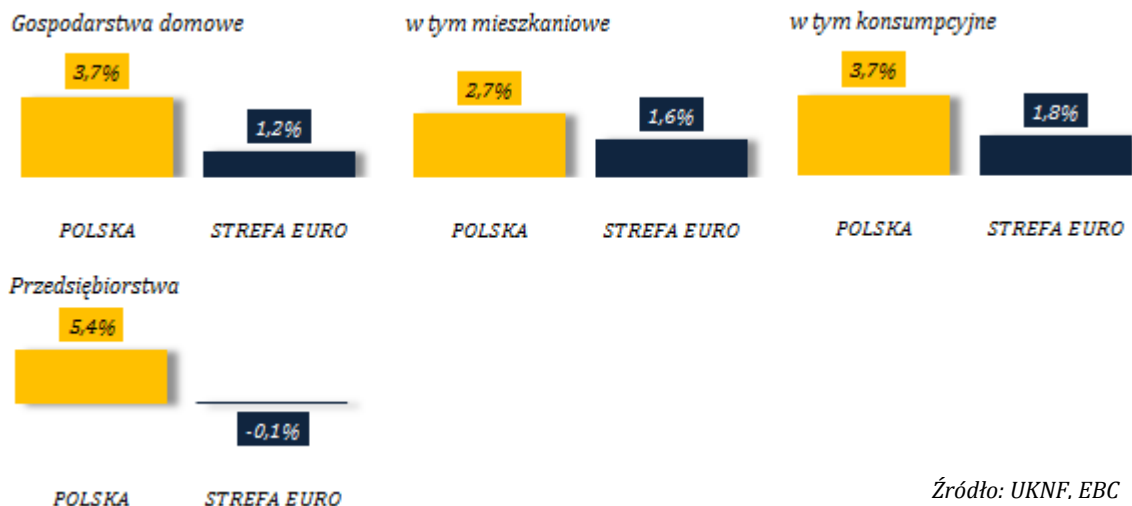
W I połowie br. największy wzrost kredytów odnotowano w handlu (wzrost o 2,9 mld zł) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 2,4 mld zł), a w mniejszym stopniu w budownictwie, przemyśle metalurgicznym oraz transporcie (powyżej 1 mld zł), a największe zmniejszenie stanu w branży rafinerie i koksownictwo (o 1,0 mld zł).

¹⁷ Uwaga: Ze względu na zmiany w systemie sprawozdawczym dane za 2012 nie są w pełni porównywalne z późniejszymi okresami.

Dynamika akcji kredytowej w Polsce pozostaje wyższa niż w krajach strefy euro

Wykres 34.

Roczne tempo wzrostu kredytów dla sektora niefinansowego wg stanu na koniec 2014

Źródło: UKNF, EBC

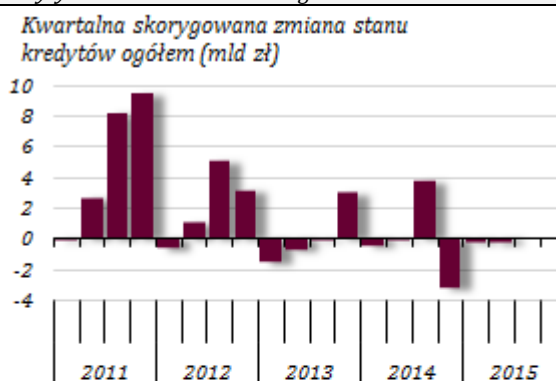
W kontekście umiarkowanej dynamiki kredytów dla sektora niefinansowego, trzeba zauważyć że zjawisko to występuje nie tylko w Polsce, ale i w większości krajów UE, przy czym na tle innych krajów dynamikę akcji kredytowej w Polsce można uznać za relatywnie wysoką. Trzeba jednak odnotować, że po kilku latach obniżania lub stagnacji akcji kredytowej w strefie euro pojawiły się oznaki ożywienia akcji kredytowej w obszarze kredytów dla gospodarstw domowych.

Stagnacja kredytów dla sektora budżetowego

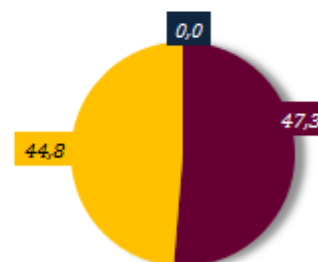
W obszarze kredytów dla sektora budżetowego nadal występowała stagnacja, która obserwowana jest od 2013 r., co należy wiązać m.in. z ograniczeniem przyrostu inwestycji finansowanych ze środków publicznych oraz zwiększeniem dyscypliny budżetowej.

Wykres 35.

Kredyty dla sektora budżetowego

Struktura kredytów na koniec 06/2015 (mld zł)

- Instytucje rządowe
- Instytucje samorządowe
- Fundusze ubezpieczeń społecznych

Tabela 13. Wybrane aktywa płynne

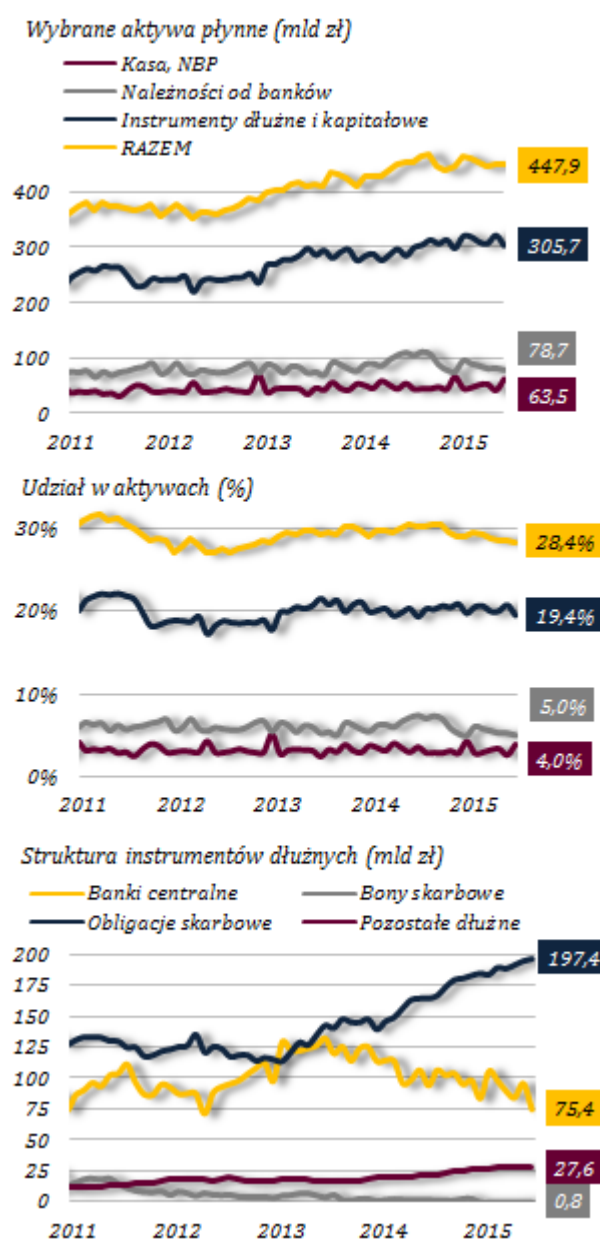
	Wartość (mld zł)				Zmiana w 2015	
	06/14	12/14	03/15	06/15	mld zł	%
Ogółem	453,0	444,1	451,1	447,9	3,9	0,9%
1/ Kasa, środki w bankach centralnych	55,8	67,6	53,5	63,5	-4,0	-5,9%
- kasa	13,8	18,6	14,0	15,0	-3,7	-19,7%
- środki w bankach centralnych	42,0	48,9	39,5	48,6	-0,4	-0,7%
2/ Należności od banków	110,2	75,6	86,2	78,7	3,1	4,0%
- rezydent	73,4	49,3	53,5	52,7	3,4	6,9%
- nierezydent	36,8	26,3	32,7	26,0	-0,3	-1,2%
3/ Instrumenty dłużne i kapitałowe	287,1	300,9	311,4	305,7	4,8	1,6%
- banki centralne	94,9	84,4	90,3	75,4	-9,0	-10,7%
- skarbowe	168,4	186,7	190,4	198,2	11,5	6,2%
- dłużne innych emitentów	19,9	25,4	26,3	27,6	2,2	8,7%
- instrumenty kapitałowe	3,9	4,3	4,3	4,5	0,2	3,9%

Stan najpłynniejszych aktywów bez większych zmian

W I półroczu br. odnotowano nieznaczny wzrost stanu najpłynniejszych aktywów¹⁸ (o 3,9 mld zł, tj. o 0,9%), choć ich udział w sumie bilansowej uległ nieznacznemu obniżeniu (z 29,0% na koniec ub.r. do 28,4% na koniec czerwca br.).

W strukturze aktywów płynnych uwagę zwraca dalszy wzrost portfela obligacji skarbowych, przy jednoczesnej redukcji portfela bonów pieniężnych NBP (tendencja obserwowana od 2013 r.) kontynuowana była też tendencja do zwiększania stanu papierów dłużnych innych emitentów.

Wykres 36. Aktywa płynne

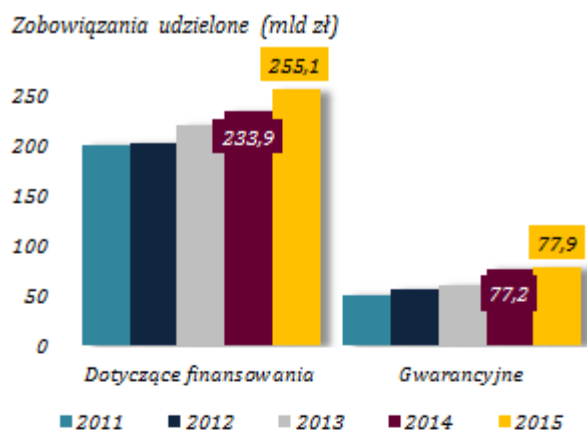
¹⁸ Zdefiniowanych tu, jako suma środków zgromadzonych w kasach, bankach centralnych, należności od banków oraz portfela instrumentów dłużnych i kapitałowych.

**Wzrost udzielonych zobowiązań,
stan operacji instrumentami
pochodnymi bez większych zmian**

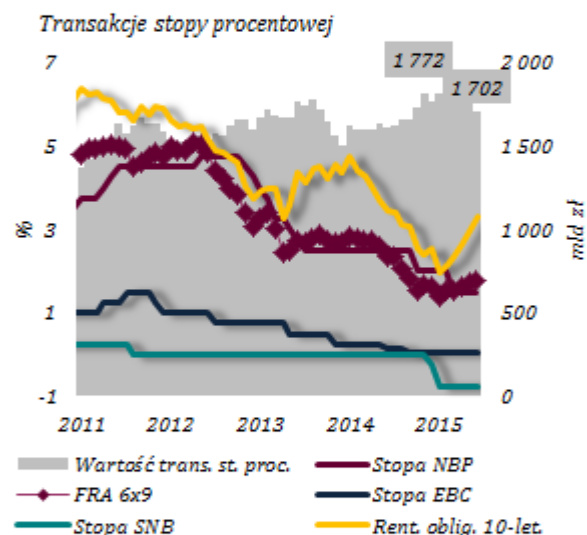
W I półroczu br. odnotowano zwiększenie stanu udzielonych przez banki zobowiązań dotyczących finansowania (o 21,2 mld zł, tj. o 9,1% do 255,1 mld zł), przy czym ponad połowa przyrostu dotyczyła zobowiązań wobec sektora budżetowego. Wartość udzielonych przez banki gwarancji nie uległa większym zmianom (wzrost o 0,7 mld zł, tj. 0,9% do 77,9 mld zł).

Obserwowane w I półroczu br. zmiany w zakresie stóp procentowych, rentowności papierów skarbowych oraz kursów walut nie przełożyły się na duże zmiany wolumenów transakcji zawieranych na instrumentach pochodnych (na koniec czerwca br. wartość nominalna tych transakcji wynosiła 2 196,7 mld zł i była o 40,3 mld zł, tj. o 1,8% niższa niż na koniec ub.r.), przy czym odnotowano pewne obniżenie stanu transakcji dotyczących stopy procentowej (o 3,9% głównie z tytułu zmniejszenia stanu transakcji FRA), a zarazem wzrost stanu transakcji walutowych (o 6,3% głównie z tytułu wzrostu transakcji fx option).

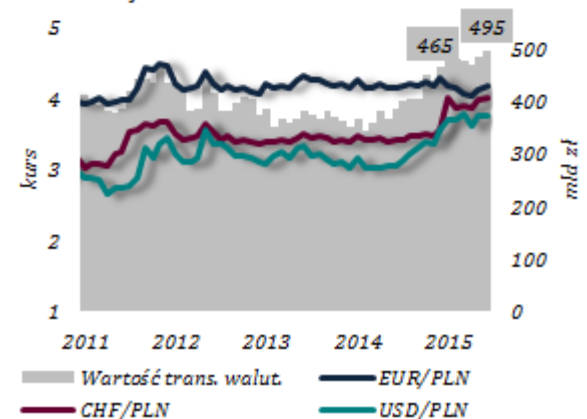
Wykres 37.
Operacje pozabilansowe

Transakcje pochodne (wartość nominalna)

Transakcje walutowe

5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Umiarkowany wzrost zobowiązań

Umiarkowany wzrost skali działania sektora bankowego znalazł odzwierciedlenie w ograniczonym wzroście zobowiązań, które w I połowie br. zwiększyły się o 44,3 mld zł, tj. o 3,2% (rok/rok o 5,6%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 31,8 mld zł, tj. o około 2,3% (rok/rok o 3,3%). W decydującym stopniu wynikało to z przyrostu depozytów gospodarstw domowych, a w mniejszym stopniu zwiększenia zobowiązań wobec sektora finansowego i budżetowego.

Wykres 38.

Struktura pasywów sektora bankowego

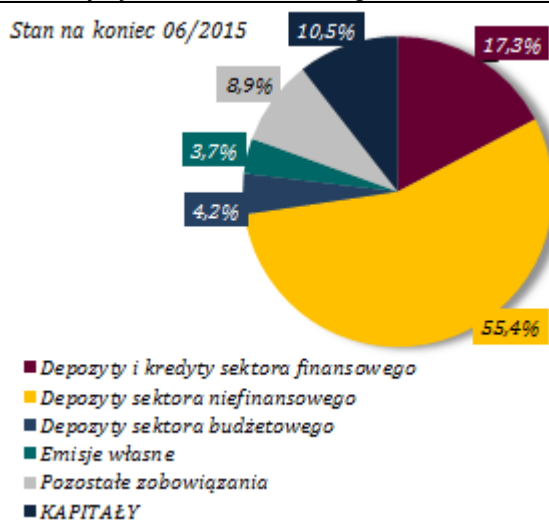
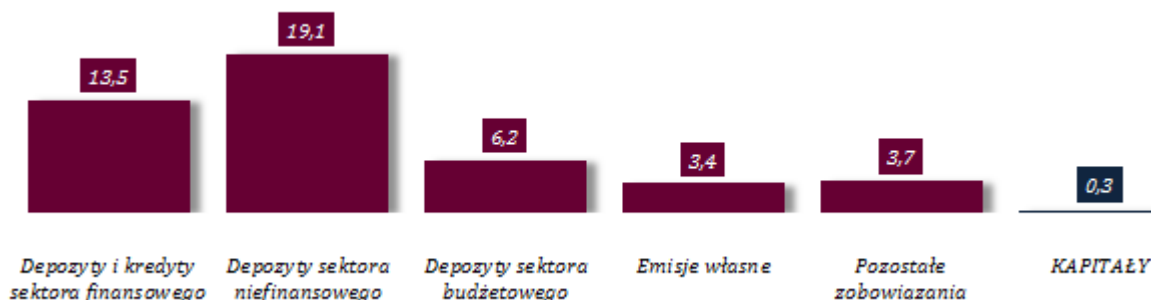

Tabela 14. Źródła finansowania

	Wartość (mld zł)				Zmiana w 2015			
	06/14	12/14	03/15	06/15	nominalna mld zł	%	skorygowana mld zł	%
Zobowiązania	1 336,0	1 366,0	1 400,3	1 410,3	44,3	3,2%	31,8	2,3%
1/ Depozyty i kredyty sektora finansowego	262,0	258,8	257,4	272,3	13,5	5,2%	5,9	2,2%
2/ Depozyty sektora niefinansowego:	788,6	854,1	858,5	873,2	19,1	2,2%	17,6	2,1%
- gospodarstwa domowe	569,0	606,4	620,7	626,4	20,0	3,3%	18,6	3,1%
- przedsiębiorstwa	201,4	229,4	219,0	227,2	-2,2	-1,0%	-2,2	-1,0%
- instytucje niekomercyjne	18,2	18,3	18,8	19,5	1,3	6,9%	1,3	6,9%
3/ Depozyty sektora budżetowego	93,2	60,6	79,8	66,8	6,2	10,2%	5,5	9,0%
4/ Zobowiązania z tytułu własnej emisji	58,9	54,4	56,4	57,8	3,4	6,2%		
5/ Zobowiązania podporządkowane	7,1	7,5	7,7	6,0	-1,4	-19,3%		
6/ Pozostałe	126,2	130,6	140,5	134,3	3,7	2,8%		
wg waluty								
- złotowe	1 024,1	1 076,3	1 097,5	1 107,2	30,9	2,9%	30,9	2,9%
- walutowe	311,8	289,7	302,8	303,2	13,5	4,6%	0,9	0,3%
wg kraju								
- rezydent	1 114,5	1 127,9	1 151,4	1 146,5	18,6	1,6%	14,9	1,3%
- nierezydent	221,4	238,1	248,9	263,8	25,7	10,8%	16,9	6,8%
w tym środki z macierzystej grupy kapitałowej	101,9	103,5	100,9	110,1	6,6	6,4%		
Kapitały	156,7	166,0	169,1	166,3	0,3	0,2%		

Wykres 39.

Zmiana (nominalna) źródeł finansowania w 2015

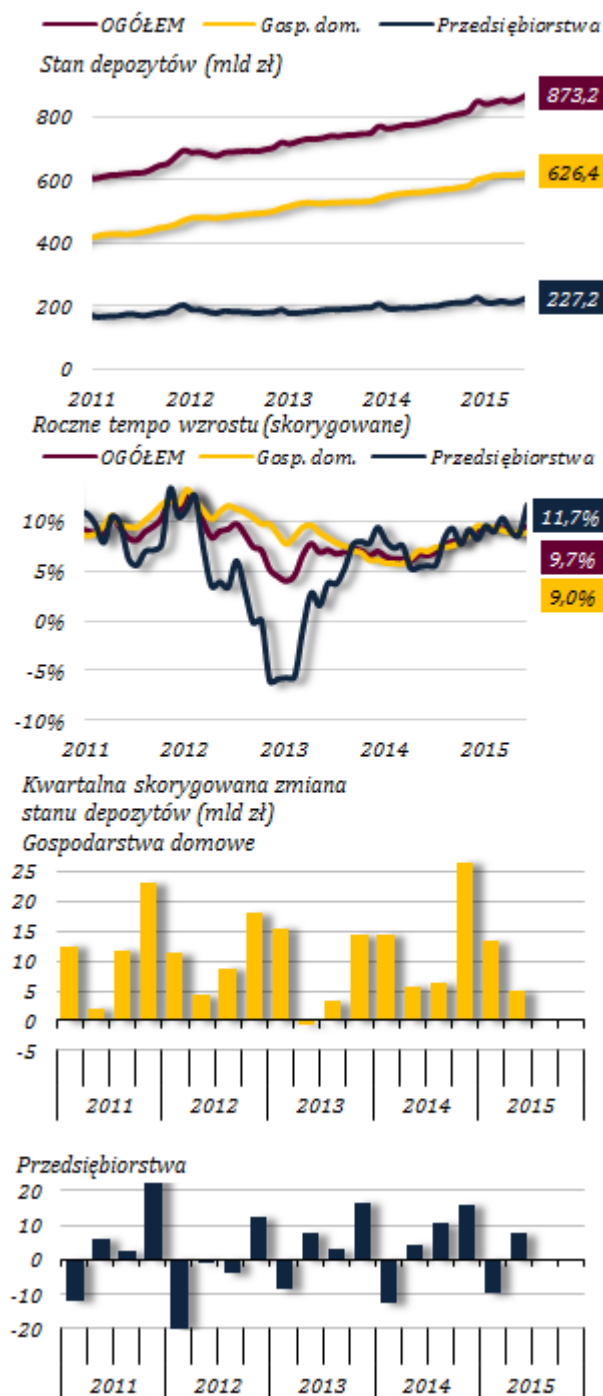

Stabilny wzrost depozytów sektora niefinansowego

Pomimo obaw związanych z rekordowo niskimi stopami procentowymi w I półroczu br. stan depozytów sektora niefinansowego zwiększył się o 19,1 mld zł, tj. o 2,2% (rok/rok o 10,7%), a po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 17,6 mld zł, tj. 2,1% (rok/rok o 9,7%). Oznacza to, że przyrost depozytów był wyższy niż w analogicznym okresie ub.r., przy czym przyrost depozytów gospodarstw domowych (20,0 mld zł, 3,3%) był nieznacznie niższy niż w analogicznym okresie ub.r., natomiast okresowy spadek stanu depozytów przedsiębiorstw (-2,2 mld zł, -1,0%) był niższy niż w ub.r.

W kontekście możliwości dalszego wzrostu bazy depozytowej, wyzwaniem dla banków pozostaje środowisko rekordowo niskich stóp procentowych, które wpływa na zmniejszenie skłonności do oszczędzania w bankach oraz prowadzi do poszukiwania alternatywnych form oszczędności i inwestycji (m.in. na rynku nieruchomości i rynku kapitałowym), a zarazem powoduje zmniejszenie przyrostu depozytów z tytułu odsetek od już złożonych lokat. Z drugiej strony, niskie stopy procentowe sprzyjają ożywieniu gospodarki, co przekłada się na poprawę sytuacji na rynku pracy (w tym wzrost wynagrodzeń) oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a to z kolei przekłada się na zwiększenie oszczędności w bankach. Na podstawie obserwacji ostatnich okresów, wydaje się, że ten drugi aspekt zdaje się (przynajmniej jak dotychczas) przeważać.

Wykres 40.
Depozyty sektora niefinansowego

Stan depozytów i kredytów sektora finansowego pozostaje relatywnie stabilny

Pomimo okresowych wahań, stan depozytów oraz kredytów sektora finansowego ulokowanych w sektorze bankowym, pozostaje w ostatnich latach względnie stabilny. W I półroczu br. odnotowano wzrost stanu tych środków o 13,5 mld zł, tj. o 5,2% (rok/rok wzrost o 3,9%), ale w znacznym stopniu miało to związek z osłabieniem PLN względem CHF i USD. Po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut wzrost tych środków wyniósł około 5,9 mld zł, tj. o 2,2% (rok/rok -2,4%).

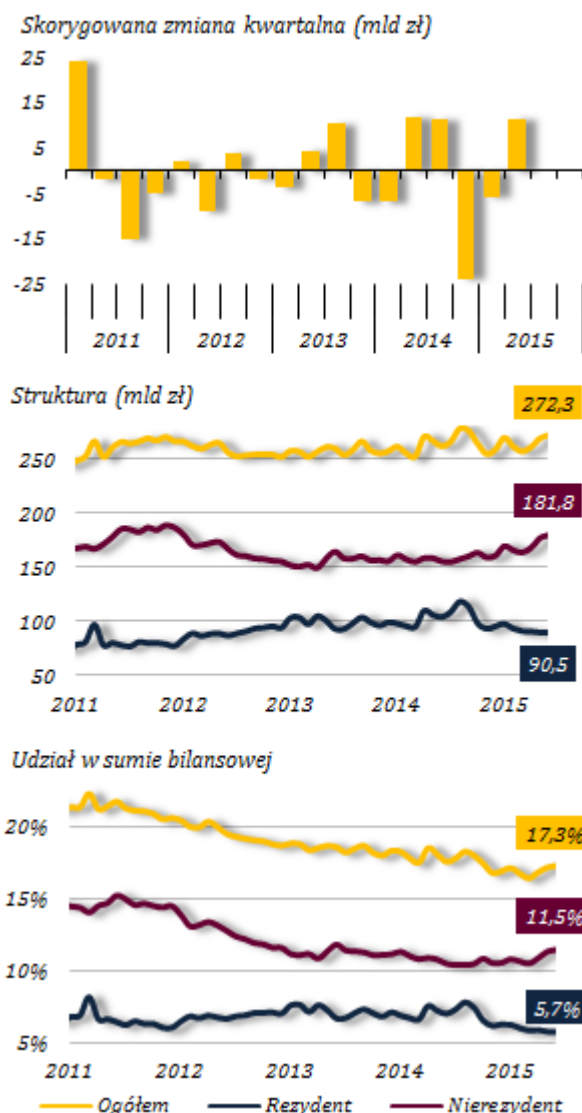
Z punktu widzenia kraju pochodzenia, struktura tych środków nie uległa istotnej zmianie – nadal większość stanowią środki, jakie banki otrzymały od nierezydentów (na koniec czerwca br. stanowiły one 66,8%).

Względna stabilizacja stanu tych środków, prowadzi do stopniowego zmniejszenia ich udziału w strukturze zobowiązań, a w konsekwencji i w całej sumie bilansowej (na koniec czerwca br. stanowiły one 18,7% ogółu zobowiązań oraz 16,7% sumy bilansowej).

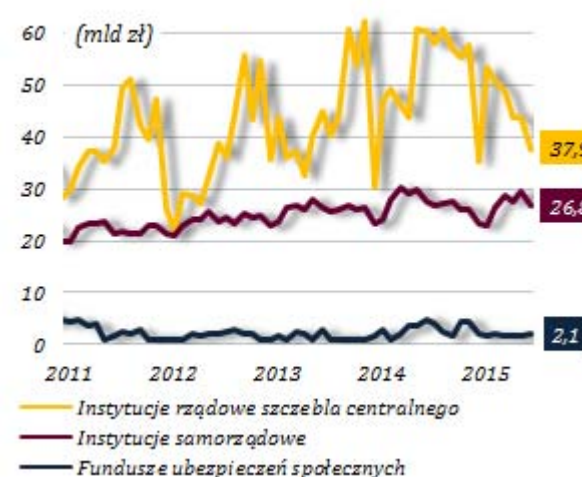
Okresowy wzrost stanu depozytów sektora budżetowego

Podobnie, jak w latach ubiegłych, na początku roku odnotowano silny napływ lokat sektora rządowego, które lokowane są w banku państwowym. Jednak w odróżnieniu od lat ubiegłych, już od lutego stan tych środków systematycznie się obniżał. W rezultacie w na koniec czerwca br. stan depozytów sektora budżetowego był wyższy tylko o 6,2 mld zł, tj. o 10,2% niż w końcu ub.r. (po wyeliminowaniu wpływu zmian kursów walut o około 5,5 mld zł, tj. o 9,0%).

Wykres 41.
Depozyty i kredyty sektora finansowego

Wykres 42.
Depozyty sektora budżetowego

**Wzrost stanu emisji własnych,
zmniejszenie zobowiązań
podporządkowanych**

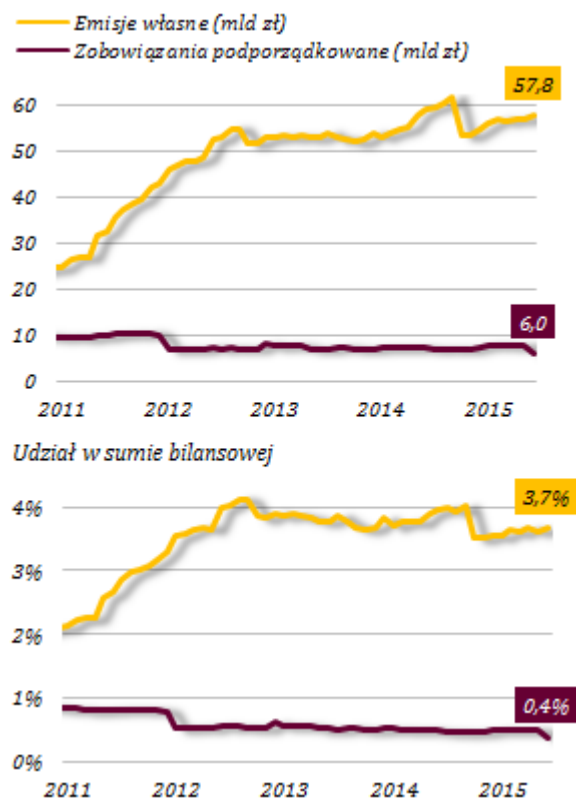
W I półroczu br. odnotowano umiarkowany wzrost stanu emisji własnych (o 3,4 mld zł, tj. o 6,2%). Rozwój tego źródła finansowania należy ocenić pozytywnie, ale należy mieć na uwadze, że jego rola nadal pozostaje niewielka, a ponadto charakteryzuje się ono silną koncentracją.

Na skutek spłaty części pożyczek podporządkowanych ich stan uległ zmniejszeniu (-1,5 mld zł, tj. -19,3%), ale rola tego źródła finansowania jest marginalna.

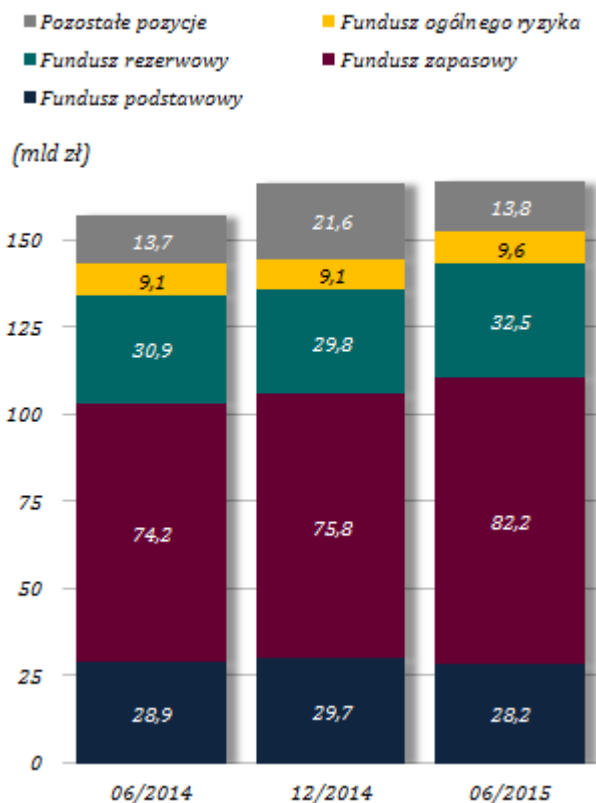
Poziom kapitałów bez zmian

W I połowie br. stan kapitałów ogółem nie uległ zmianie (wzrost o 0,3 mld zł; 0,2%; rok/rok o 6,1%), co wynikało ze zmniejszenia kapitału z aktualizacji wyceny oraz funduszu podstawowego. Z drugiej strony obserwowano wzrost funduszu zapasowego, rezerwowego oraz ogólnego ryzyka.

Wykres 43.
Emisje własne i pożyczki podporządkowane

Wykres 44.
Struktura kapitałów

Rekordowy poziom finansowania zagranicznego

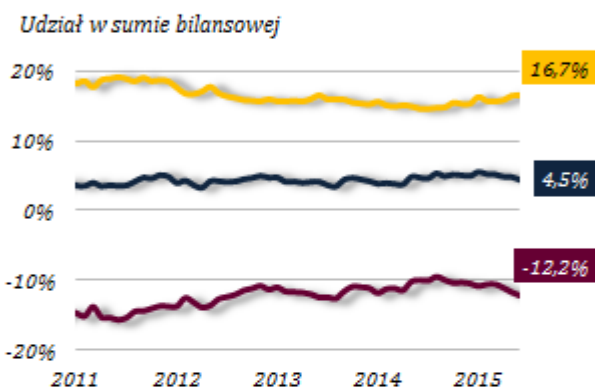
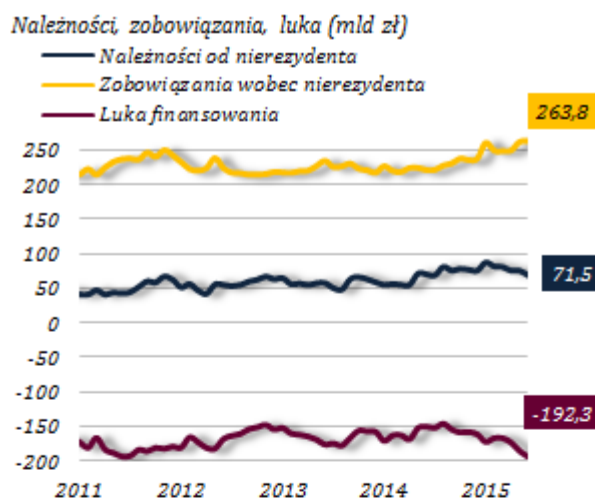
W I połowie br. stan środków nierezydentów w ujęciu nominalnym zwiększył się o 25,7 mld zł, tj. o 10,8% (rok/rok o 19,1%), a po wyeliminowaniu zmian kursów walut o około 16,9 mld zł, tj. o 6,8% (rok/rok o 10,7%). W konsekwencji stan tego finansowania osiągnął najwyższy poziom w historii.

Pomimo obserwowanego w ostatnich kwartałach wzrostu stanu środków nierezydenta, w dłuższym okresie poziom finansowania zagranicznego pozostaje względnie stabilny (na koniec czerwca br. udział tych środków w strukturze zobowiązań wynosił 18,7%, a w sumie bilansowej 16,7%). Zmiany stanu tych środków wynikają głównie z wahań złotego (na koniec czerwca br. 65,9% tych środków stanowiły zobowiązania walutowe), skali operacji skarbowych dokonywanych przez poszczególne banki oraz zmian strategii działania części banków (w szczególności wyeliminowania sprzedaży kredytów walutowych dla gospodarstw domowych oraz zmniejszenia stopnia uzależnienia od podmiotów dominujących).

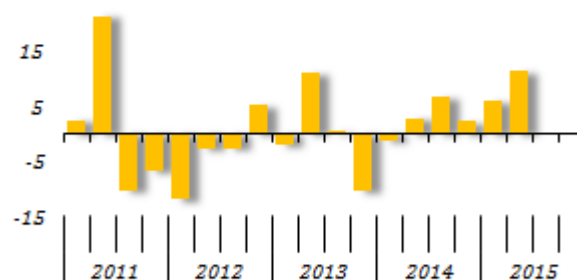
Według stanu na koniec czerwca br. 110,1 mld zł zobowiązań wobec nierezydenta pochodziło od podmiotów z macierzystej grupy kapitałowej, co stanowiło 41,7% ogółu tych zobowiązań.

Zwiększeniu zagranicznych zobowiązań banków, towarzyszyło zmniejszenie stanu należności od banków nierezydentów (o 6,6 mld zł; -8,5%), co spowodowało wzrost ujemnej luki finansowania zagranicznego (do -192,3 mld zł) oraz jej udziału w sumie bilansowej (do -12,2% z -10,4% na koniec ub.r.).

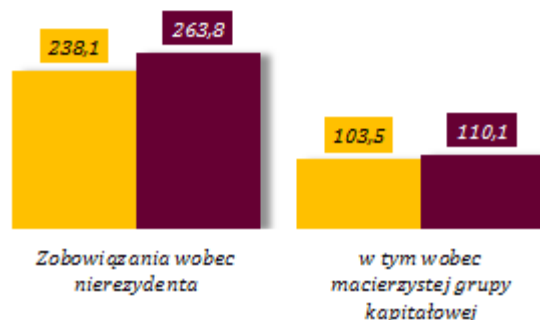
Wykres 45.
Finansowanie zagraniczne

Kwartałna skorygowana zmiana stanu finansowania zagranicznego (mld zł)

Finansowanie zagraniczne (mld zł)

6. STRUKTURA WALUTOWA I TERMINÓW PŁATNOŚCI BILANSU

W strukturze bilansu obserwowane są zjawiska, które generują szereg rodzajów ryzyka i mogą stanowić źródło potencjalnego zagrożenia. W szczególności, za niekorzystne należy uznać wysoki udział aktywów walutowych oraz nadmierne oparcie akcji kredytowej o krótkoterminowe depozyty. Część z tych zjawisk wynika z funkcji, jakie banki pełnią w gospodarce, ale większość jest pochodną nadmiernie ekspansywnych strategii biznesowych, jakie były realizowane przez niektóre banki we wcześniejszych latach.

Tabela 15. Struktura walutowa bilansu sektora bankowego

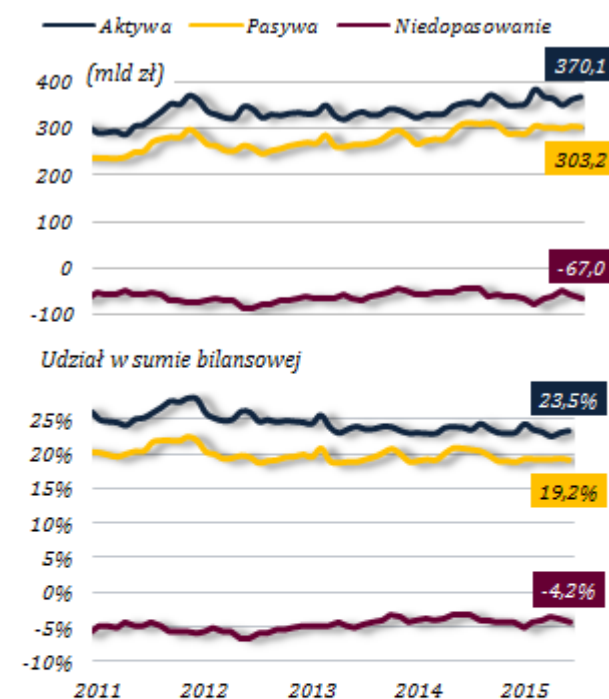
	Wartość (mld zł)				Zmiana w 2015	
	06/14	12/14	03/15	06/15	mld zł	%
Aktywa						
- złotowe	1 134,7	1 175,6	1 203,5	1 206,5	30,8	2,6%
- walutowe	358,0	356,4	365,9	370,1	13,7	3,9%
Pasywa						
- złotowe	1 180,9	1 242,3	1 266,6	1 273,4	31,1	2,5%
- walutowe	311,8	289,7	302,8	303,2	13,5	4,6%
Niedopasowanie walutowe						
- w mld zł	-46,2	-66,7	-63,0	-67,0		
- % sumy bilansowej	-3,1%	-4,4%	-4,0%	-4,2%		

Wzrost stanu aktywów i pasywów walutowych

W I półroczu br. odnotowano umiarkowany wzrost stanu aktywów walutowych (o 13,7 mld zł, tj. o 3,9%) oraz pasywów walutowych (o 13,5 mld zł, tj. o 4,6%), co wynikało głównie z osłabienia PLN względem CHF i USD oraz zmian w poziomie i strukturze walutowej lokat instytucji sektora rządowego. W rezultacie udział aktywów i pasywów walutowych w sumie bilansowej nieznacznie wzrósł (do odpowiednio 23,5% i 19,2%), choć udział niedopasowania walutowego sektora bankowego (-67,0 mld zł) uległ marginalnemu obniżeniu (do -4,2%).

Wykres 46.

Aktywa i pasywa walutowe

Struktura wg walut (mld zł) na koniec 06/2015

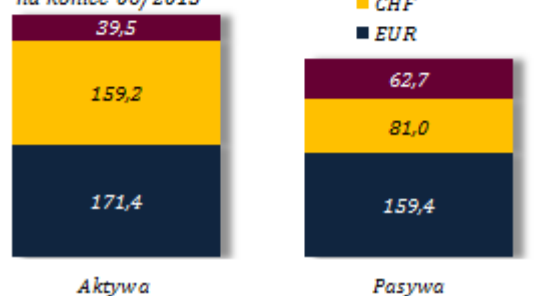

Tabela 16. Struktura terminowa bilansu¹⁹

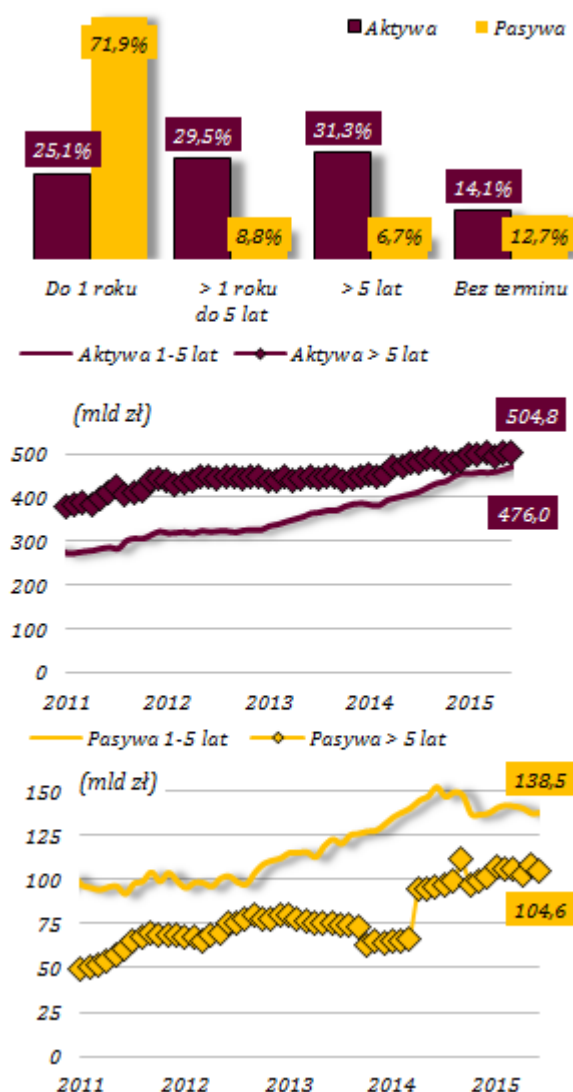
	Wartość (mld zł)				Zmiana w 2015	
	06/14	12/14	03/15	06/15	mld zł	%
Aktywa	1 525,8	1 565,4	1 601,4	1 611,8	46,4	3,0%
do roku	426,5	405,0	422,7	404,5	-0,5	-0,1%
1-2 lata	121,3	138,7	142,0	145,5	6,8	4,9%
2-5 lat	292,4	322,1	320,2	330,5	8,4	2,6%
powyżej 5 lat	479,0	483,9	501,1	504,8	20,9	4,3%
bez terminu	206,6	215,7	215,4	226,5	10,9	5,0%
Pasywa	1 487,2	1 526,9	1 564,0	1 571,6	44,7	2,9%
do roku	1 054,4	1 092,2	1 114,1	1 129,7	37,5	3,4%
1-2 lata	69,5	54,1	57,3	54,1	0,0	0,0%
2-5 lat	83,3	83,9	84,6	84,4	0,5	0,5%
powyżej 5 lat	95,9	101,2	105,9	104,6	3,4	3,4%
bez terminu	184,0	195,5	202,1	198,8	3,3	1,7%

Finansowania długoterminowe bez większych zmian

W I półroczu br. nie odnotowano znaczących zmian w strukturze terminów płatności bilansu sektora bankowego. Wprawdzie odnotowano nieznaczny wzrost zobowiązań wymagalnych powyżej 1 roku (z 239,2 mld zł na koniec ub.r. do 243,1 mld zł na koniec czerwca br., tj. o 1,6%), ale wynikało to głównie z osłabienia PLN względem CHF i USD, co zwiększyło wyrażoną w złotych wartość zobowiązań walutowych. Niski przyrost tych zobowiązań spowodował obniżenie ich udział w sumie bilansowej (z 15,7% do 15,5%),

Duże dysproporcje występujące w strukturze terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wskazują na oparcie długoterminowej akcji kredytowej na krótkoterminowych depozytach, co powoduje wzrost ryzyka płynności. Dlatego konieczne jest, aby banki kontynuowały działania zmierzające do pozyskania długoterminowych, stabilnych źródeł finansowania.

Wykres 47.
Struktura terminów płatności bilansu

¹⁹ System sprawozdawczy FINREP w zakresie struktury terminów płatności opiera się na danych w wartościach nominalnych oraz zawiera pozycję „bez określonego terminu”, co powoduje występowanie pewnych zniekształceń i niezgodności (m.in. pomiędzy sumą aktywów i pasywów). Ograniczenia te nie wpływają jednak na istotę prezentowanych zjawisk i wysnuwanych wniosków.

7. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTOWEGO

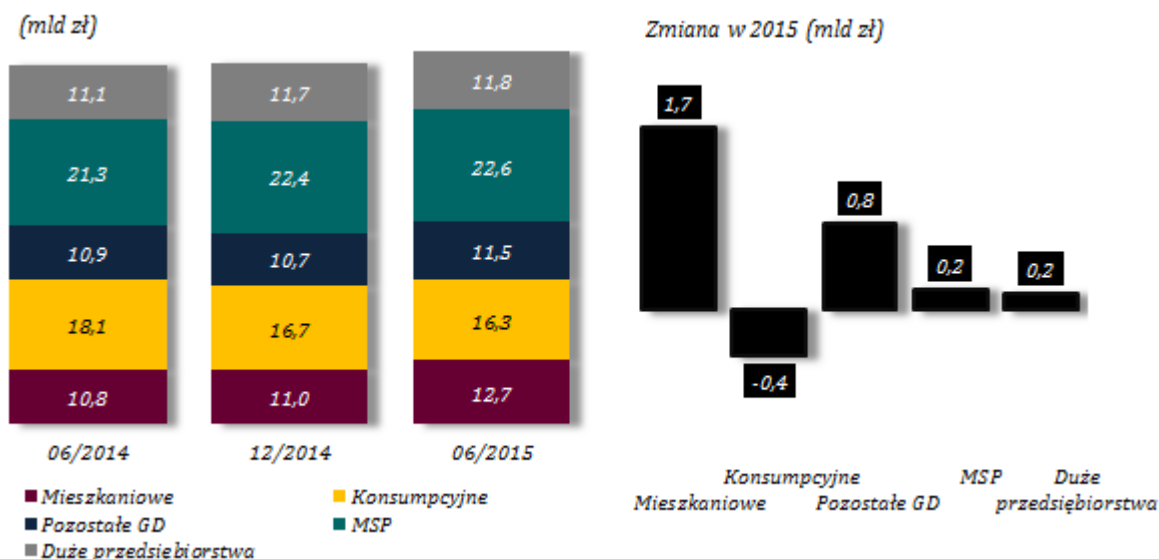
Jakość portfela kredytowego pozostaje stabilna, ale w niektórych obszarach pogorszenie

Tabela 17. Jakość portfela kredytowego

	Kredyty zagrożone (mld zł)				Zmiana w 2015		Udział (%)			
	06/14	12/14	03/15	06/15	mld zł	%	06/14	12/14	03/15	06/15
Kredyty zagrożone	73,0	73,2	76,2	75,5	2,4	3,2%	7,2%	7,0%	7,1%	6,9%
Sektor finansowy	0,4	0,3	0,2	0,2	-0,1	-28,4%	0,8%	0,5%	0,3%	0,3%
Sektor niefinansowy	72,3	72,6	75,7	75,1	2,5	3,5%	8,3%	8,1%	8,2%	8,0%
Sektor budżetowy	0,3	0,3	0,3	0,2	-0,1	-30,0%	0,3%	0,4%	0,3%	0,3%
Gospodarstwa domowe	39,8	38,4	40,8	40,6	2,1	5,6%	7,0%	6,5%	6,7%	6,5%
Konsumpcyjne	18,1	16,7	17,2	16,3	-0,4	-2,6%	14,1%	12,7%	13,0%	12,1%
Mieszkaniaowe	10,8	11,0	12,4	12,7	1,7	15,9%	3,1%	3,1%	3,3%	3,4%
Pozostałe	10,9	10,7	11,3	11,5	0,8	7,8%	11,0%	10,5%	10,9%	10,8%
Przedsiębiorstwa	32,4	34,1	34,8	34,4	0,4	1,1%	10,9%	11,3%	11,3%	10,9%
MSP	21,3	22,4	22,6	22,6	0,2	0,9%	12,6%	12,7%	12,7%	12,4%
Duże przedsiębiorstwa	11,1	11,7	12,2	11,8	0,2	1,4%	8,7%	9,3%	9,4%	8,8%
Kredyty opóźnione w spłacie										
Konsumpcyjne										
do 30 dni	8,5	8,2	7,9	7,9	-0,4	-4,8%	6,3%	6,0%	5,7%	5,6%
> 30 dni	20,8	19,0	18,7	17,5	-1,5	-7,7%	15,4%	13,8%	13,5%	12,5%
Mieszkaniaowe										
do 30 dni	13,6	13,6	13,6	13,3	-0,3	-2,0%	4,0%	3,8%	3,7%	3,5%
> 30 dni	11,4	11,2	12,1	11,9	0,7	6,5%	3,3%	3,1%	3,3%	3,1%

Wykres 48.

Kredyty zagrożone sektora niefinansowego

Jakość portfela pozostaje stabilna. Wprawdzie w I połowie br. odnotowano wzrost stanu kredytów zagrożonych (o 2,4 mld zł, tj. o 3,2%), ale ich udział w portfelu obniżył się (z 7,0% na koniec ub.r. do 6,9% na koniec czerwca br.). Przyrost stanu kredytów zagrożonych dokonał się głównie w obszarze kredytów mieszkaniowych, a w mniejszym stopniu w obszarze pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych oraz kredytów dla przedsiębiorstw. W przypadku kredytów konsumpcyjnych oraz kredytów dla sektora finansowego i budżetowego, stan kredytów zagrożonych uległ zmniejszeniu.

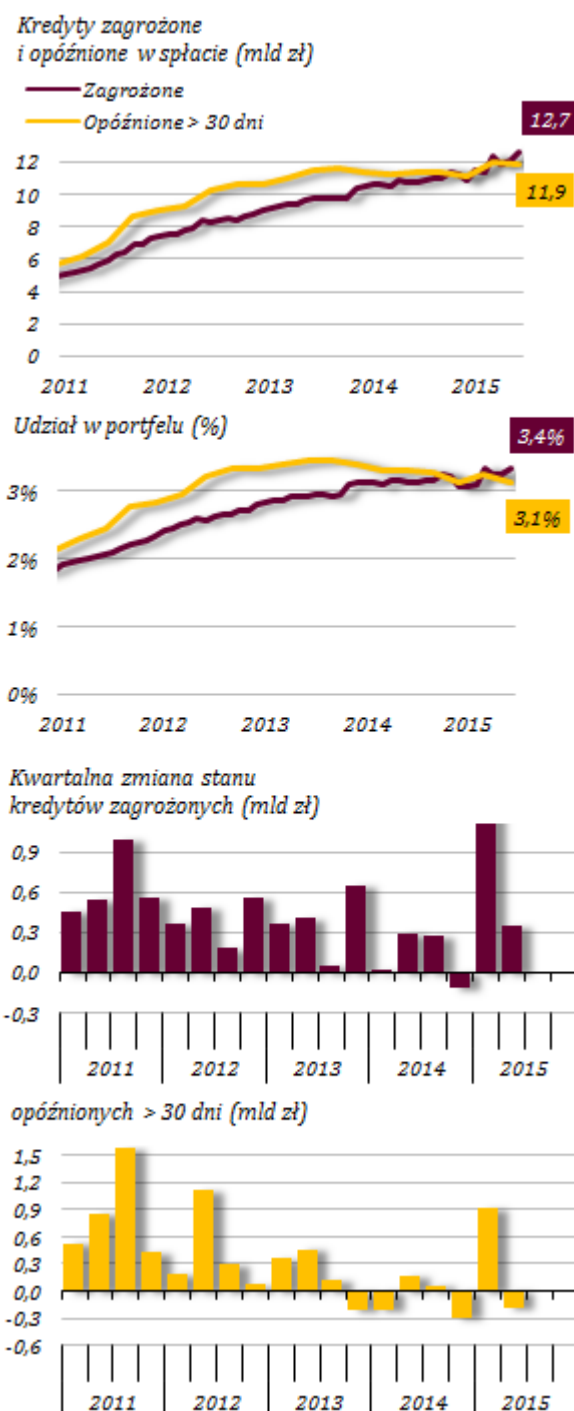
Pogorszenie jakości kredytów mieszkaniowych

O ile w 2014 r. obserwowano stabilizację jakości kredytów mieszkaniowych, o tyle w I półroczu br. odnotowano silny wzrost stanu zagrożonych kredytów mieszkaniowych (o 1,7 mld zł, tj. o 15,9%; rok/rok o 1,9 mld zł, tj. o 17,6%) oraz wzrost ich udziału w portfelu (z 3,1% na koniec ub.r. do 3,4% na koniec czerwca br.). W mniejszym stopniu pogorszeniu uległa spłacalność kredytów mierzona stanem i udziałem kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 30 dni (stan tych kredytów zwiększył się o 0,9 mld zł, ale ich udział w portfelu pozostaje względnie stabilny).

Silny wzrost stanu kredytów zagrożonych wynikał z oddziaływania dwóch czynników, tj. osłabienia PLN względem CHF, do jakiego doszło na skutek decyzji SNB o zaprzestaniu utrzymywania kursu EUR/CHF na poziomie nie niższym niż 1,20, co skutkowało zwiększeniem wyrażonego w PLN stanu kredytów CHF. Drugi czynnik wynikał z dokonanych w ub.r. działań nadzorczych (działania inspekcyjne oraz przegląd jakości aktywów), w rezultacie czego w jednym z dużych banków dokonano rozszerzenia katalogu przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych, co skutkowało zaklasyfikowaniem do kredytów ze stwierdzoną utratą wartości, części portfela kredytowego, który wcześniej raportowany był jako bez utraty wartości.

W kontekście relatywnie wysokiej bieżącej jakości kredytów mieszkaniowych na tle innych portfeli, należy mieć na uwadze, że portfel ten generuje szereg rodzajów potencjalnego ryzyka, które może zmaterializować się w przyszłości. W szczególności trzeba mieć na uwadze dominującą rolę tych kredytów w bilansie sektora bankowego (na koniec czerwca br. stanowiły one 41,3% kredytów dla sektora niefinansowego oraz 23,7% sumy bilansowej sektora, ale w niektórych bankach udział ten był znacznie wyższy), wysoki udział kredytów walutowych generujących szereg rodzajów ryzyka, jak też wysokie LTV części portfela kredytowego (ponad 600 tys. kredytów o LTV > 80%, w tym ponad 200 tys. kredytów o LTV > 100%), co wzbudza obawy o sytuację kredytobiorców, którzy zostaliby objęci procesami windykacji (część z nich pomimo sprzedaży nieruchomości zostałaby z wysokimi zobowiązaniami). Dodatkowe ryzyko wynika z kredytów udzielonych w ramach programu „Rodzina na swoim” („skokowy” wzrost rat spłaty), ograniczonej płynności na rynku nieruchomości, niezadowolających baz danych o rynku nieruchomości i sytuacji finansowej klientów, silnego zróżnicowania cen nieruchomości utrudniającego ich właściwą wycenę oraz braku w pełni zadowolających źródeł finansowania. W końcu należy mieć na uwadze kwestie społeczne i prawne związane z realizacją zabezpieczeń (na koniec ub.r. w portfelach banków było

Wykres 49.
Jakość kredytów mieszkaniowych

ponad 50 tys. kredytów zagrożonych, które były zabezpieczone na nieruchomości mieszkalnej, co oznacza że około 100-150 tys. osób było dotkniętych problemem obsługi tych kredytów). Dlatego też banki posiadające istotny portfel kredytów o niekorzystnych parametrach powinny zabezpieczyć związane z nim ryzyko m.in. za pomocą dodatkowego kapitału, który pokryłby koszty materializacji ryzyka w przypadku realizacji niekorzystnych scenariuszy.

Konieczność pełnego wdrożenia postanowień Rekomendacji S

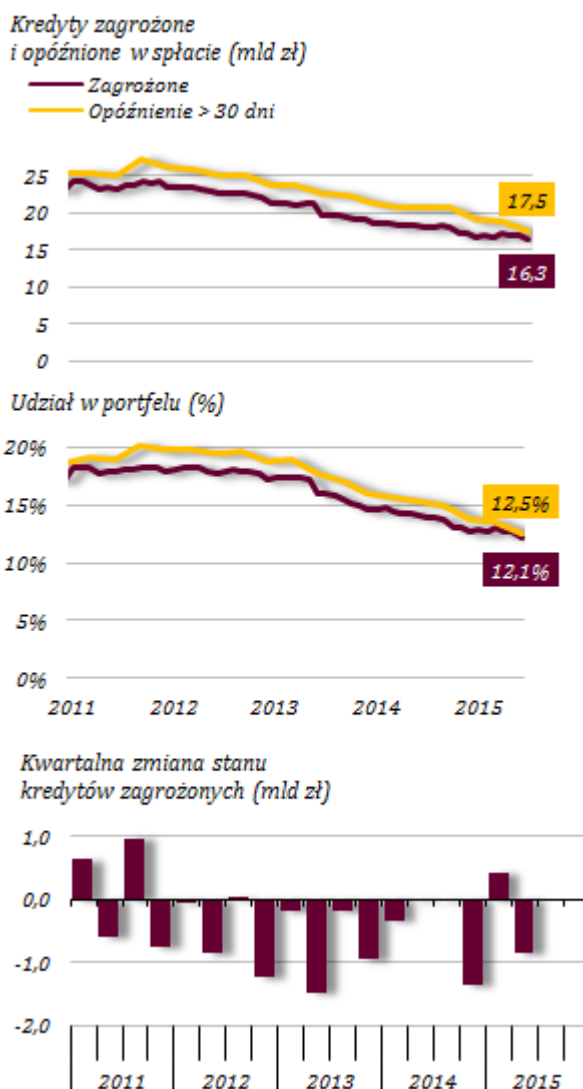
UKNF zwraca też bankom uwagę na konieczność pełnego wcielenia do powszechnej praktyki bankowej postanowień Rekomendacji S. W szczególności, do niewłaściwych praktyk należy zaliczyć niedoszacowanie ryzyka stopy procentowej (zbyt niskie bufony przy badaniu zdolności kredytowej), akceptację zbyt niskich kosztów utrzymania (na poziomie minimum socjalnego lub niewiele wyższym), które są nieadekwatne do kosztów faktycznie ponoszonych przez kredytobiorców oraz nadmierne wydłużenie okresu kredytowania części kredytów, które w znacznym stopniu nachodzą na wiek emerytalny kredytobiorcy, a nawet przekraczają przeciętne długości trwania życia.

Poprawa jakości kredytów konsumpcyjnych

W I półroczu br. jakość kredytów konsumpcyjnych uległa poprawie, przejawiającej się w zmniejszeniu stanu kredytów zagrożonych i opóźnionych w spłacie powyżej 30 dni (odpowiednio o 0,4 mld zł i 1,5 mld zł) i ich udziału w portfelu (do odpowiednio 12,1% i 12,5%).

Należy jednak mieć na uwadze, że pozytywne obserwacje wynikają z kontynuacji sprzedaży części portfela „złych” kredytów lub przeniesienia ich do ewidencji pozabilansowej (w ramach tych operacji banki planują wyksięgować w br. z bilansu kredyty o łącznej wartości około 4,1 mld zł). Dodatkowo poprawie jakości kredytów sprzyjał wzrost akcji kredytowej prowadzący do obniżenia udziału kredytów zagrożonych i opóźnionych w spłacie.

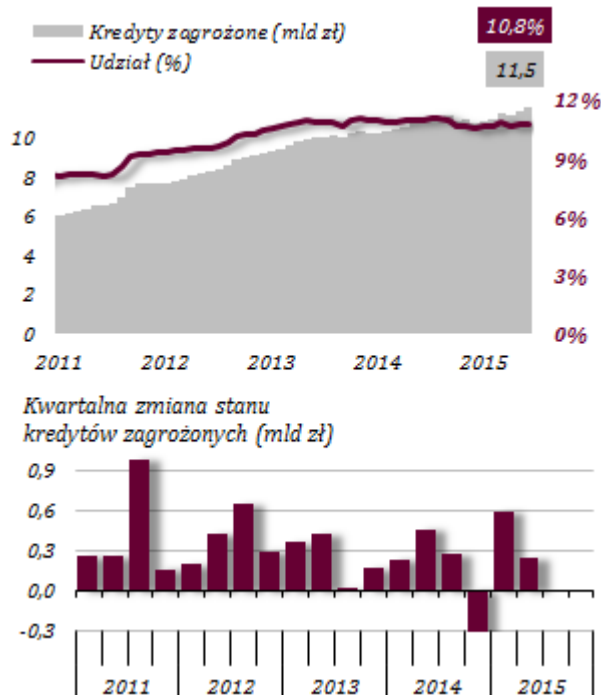
Wykres 50.
Jakość kredytów konsumpcyjnych

Pogorszenie jakości pozostałych kredytów dla gospodarstw domowych

W I półroczu br. odnotowano pogorszenie jakości portfela pozostałych kredytów dla gospodarstw, co przejawiało się w zwiększeniu stanu kredytów zagrożonych (o 0,8 mld zł, tj. o 7,8%) oraz ich udział w portfelu (z 10,5% na koniec ub.r. do 10,8% na koniec czerwca br.). Głównymi obszarami osłabienia były kredyty operacyjne (wzrost stanu kredytów zagrożonych o 0,4 mld zł), a w mniejszym stopniu kredyty inwestycyjne i pozostałe (wzrost po około 0,2 mld zł).

Wykres 51.
Jakość pozostałych kredytów gospodarstw domowych

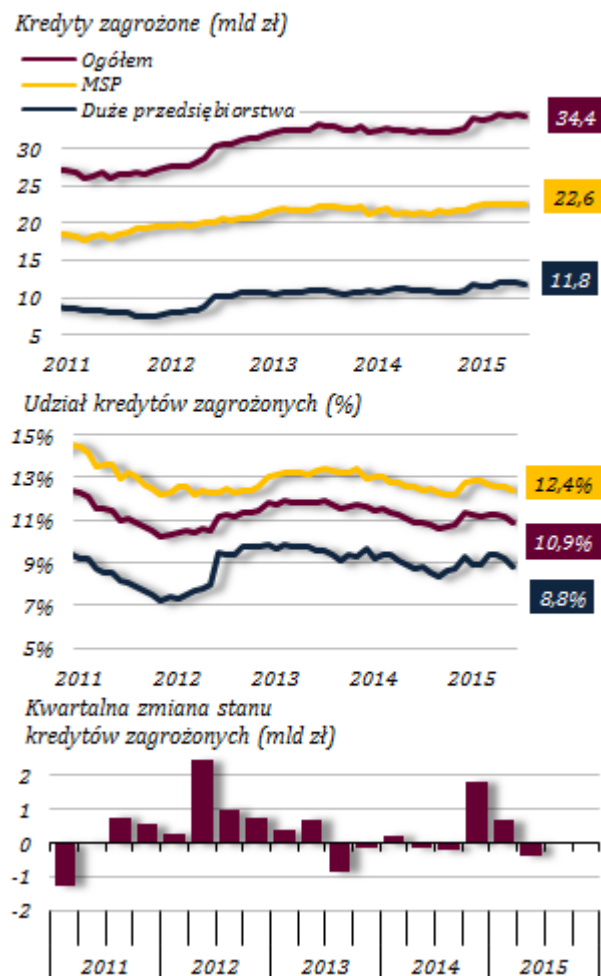

Stabilizacja/poprawa jakości kredytów dla przedsiębiorstw

W I półroczu br. jakość kredytów dla sektora przedsiębiorstw pozostała względnie stabilna. Pomimo nieznacznego wzrostu stanu kredytów zagrożonych (o 0,4 mld zł, tj. o 1,1%) ich udział w portfelu uległ obniżeniu (z 11,3% na koniec ub.r. do 10,9% na koniec czerwca br.). Stabilizacja jakości była obserwowana zarówno w portfelu kredytów dla MSP, jak i dużych przedsiębiorstw.

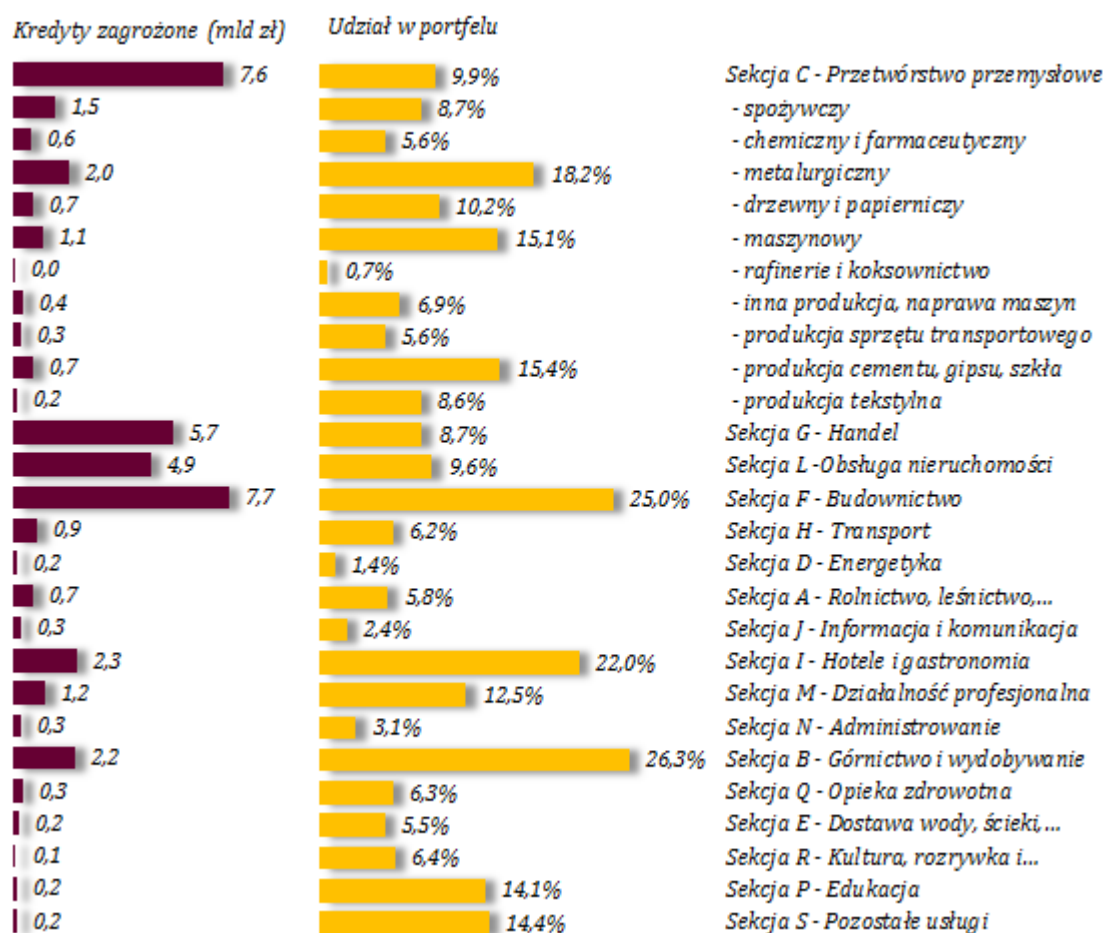
Stabilizacja jakości portfela kredytów dla przedsiębiorstw wspierana jest przez utrzymujące się ożywienie gospodarki i związaną z tym poprawę sytuacji finansowej przedsiębiorstw, jak też rekordowo niskie stopy procentowe, które istotnie zmniejszają koszty obsługi zadłużenia.

Wykres 52.
Jakość kredytów przedsiębiorstw

Wykres 53.

Jakość dużych zaangażowań wobec sektora przedsiębiorstw

W ujęciu branżowym, największy przyrost kredytów zagrożonych odnotowano w branży górnictwa (wzrost kredytów zagrożonych o 0,7 mld zł), a w znacznie mniejszym stopniu w działalności profesjonalnej (0,3 mld zł) oraz branży hoteli i gastronomii (0,2 mld zł). Na koniec czerwca br. najniższą jakość przedstawiał portfel kredytów dla przedsiębiorstw z branży górnictwa, budownictwa oraz hoteli i gastronomii (udział kredytów zagrożonych wynosił ponad 20%). Należy jednak mieć na uwadze, że często na niekorzystną sytuację poszczególnych branż wpływa sytuacja finansowa jednego lub kilku dużych przedsiębiorstw, podczas gdy jakość należności od pozostałych podmiotów jest dobra.

Zmniejszenie stopnia pokrycia należności zagrożonych

Tabela 18. Pokrycie odpisami należności ze stwierdzoną utratą wartości/zagrożonych

	Poziom odpisów (mld zł)			Zmiana w 2015		Stopień pokrycia kredytów zagrożonych odpisami (%)		
	06/14	12/14	06/15	mld zł	%	06/14	12/14	06/15
Sektor niefinansowy ogółem	40,4	39,8	40,0	0,1	0,3%	55,8%	54,9%	53,2%
Gospodarstwa domowe	25,1	23,5	23,4	-0,2	-0,7%	63,1%	61,3%	57,7%
Mieszkaniowe	5,3	5,5	5,9	0,4	7,2%	49,4%	49,8%	46,0%
Konsumpcyjne	13,5	12,1	11,1	-0,9	-7,7%	74,7%	72,0%	68,2%
Pozostałe	6,3	6,0	6,4	0,4	6,3%	57,5%	56,5%	55,7%
Przedsiębiorstwa	15,2	16,3	16,5	0,3	1,6%	46,9%	47,7%	48,0%
MSP	9,3	10,0	10,1	0,1	1,5%	43,4%	44,5%	44,7%
Duże przedsiębiorstwa	6,0	6,3	6,4	0,1	1,7%	53,7%	54,0%	54,2%

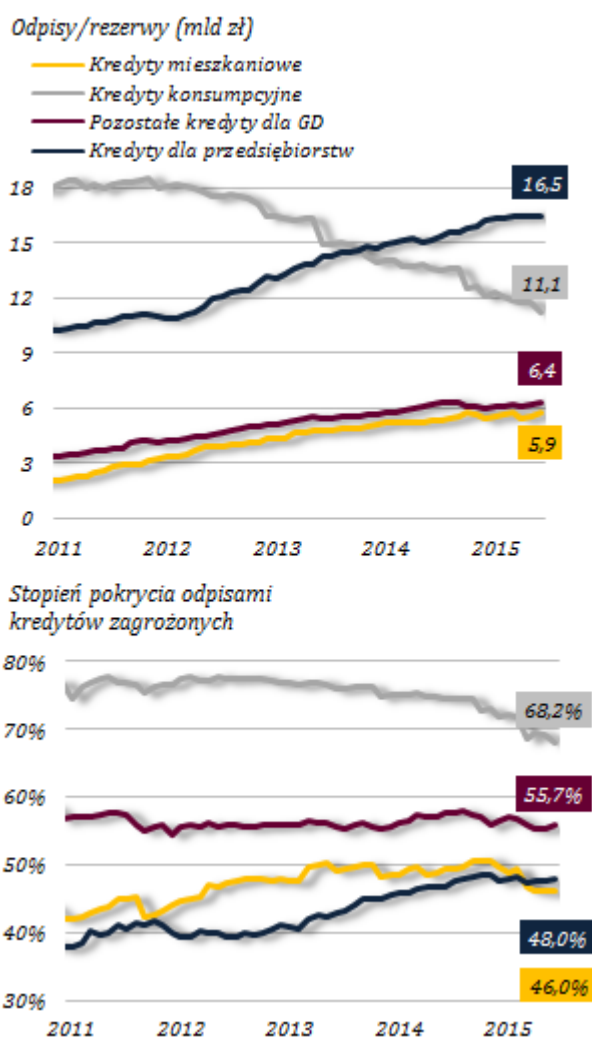
W I połowie br. stan odpisów na należności od sektora niefinansowego uległ niewielkiemu zwiększeniu (o 0,1 mld zł; 0,3%). Wynikało to głównie ze wzrostu stanu odpisów na kredyty mieszkaniowe oraz pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych, a w mniejszym stopniu na przedsiębiorstw. Z drugiej strony obserwowano zmniejszenie stanu odpisów na kredyty konsumpcyjne.

Pomimo zwiększenia odpisów stopień pokrycia odpisami należności zagrożonych uległ zmniejszeniu (z 54,9% na koniec ub.r. do 53,2% na koniec czerwca br.). Wynikało to ze zmniejszenia stopnia kredytów zagrożonych w obszarze kredytów dla gospodarstw domowych (zwłaszcza kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych), podczas gdy stopień pokrycia kredytów dla przedsiębiorstw pozostał względnie stabilny.

Jakość kredytów zdeterminowana przez rozwój sytuacji gospodarczej

Z punktu widzenia jakości portfela kredytowego w przyszłych okresach kluczowe znaczenie będzie miał rozwój sytuacji makroekonomicznej. W przypadku kontynuacji ożywienia gospodarki, będzie to pozytywnie

Wykres 54. Odpisy na kredyty sektora niefinansowego

wpływało na sytuację finansową części kredytobiorców i prowadziło do poprawy jakości portfela kredytowego.

Pozytywny wpływ wywiera też środowisko niskich stóp procentowych, choć trzeba mieć na uwadze, że może ono też wywoływać niekorzystne zjawiska (m.in. prowadzi do nadmiernego zadłużenia części gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, jak też poszukiwania inwestycji charakteryzujących się wyższymi stopami zwrotu, ale i wyższym ryzykiem), które mogą się uwidocznić dopiero w przyszłości.

W długim okresie, pozytywny wpływ na jakość portfela kredytowego będą miały też znowelizowane w ostatnich okresach rekomendacje KNF oraz inne działania podejmowane przez nadzór bankowy, które wcielone do powszechnej praktyki bankowej powinny istotnie wzmocnić proces zarządzania ryzykiem kredytowym, jak też wzmocnić bezpieczeństwo kredytobiorców.

SPIS TABEL

Tabela 1. Adekwatność kapitałowa	17
Tabela 2. Współczynniki kapitałowe	18
Tabela 3. Wybrane miary płynności	20
Tabela 4. Liczba podmiotów nie spełniających Uchwały KNF 386/2008 na koniec okresu	21
Tabela 5. Wybrane elementy rachunku wyników sektora bankowego	22
Tabela 6. Czynniki zmiany wyniku finansowego netto sektora bankowego w 2015	23
Tabela 7. Saldo odpisów i rezerw	27
Tabela 8. Wybrane miary efektywności działania	28
Tabela 9. Portfel kredytowy	31
Tabela 10. Kredyty dla gospodarstw domowych	32
Tabela 11. Kredyty dla przedsiębiorstw	37
Tabela 12. Struktura branżowa dużych zaangażowań	38
Tabela 13. Wybrane aktywa płynne	40
Tabela 14. Źródła finansowania	42
Tabela 15. Struktura walutowa bilansu sektora bankowego	47
Tabela 16. Struktura terminowa bilansu	48
Tabela 17. Jakość portfela kredytowego	49
Tabela 18. Pokrycie odpisami należności ze stwierdzoną utratą wartości/zagrożonych	54

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Tempo wzrostu PKB (Q/Q-4).....	11
Wykres 2. Wyniki finansowe sektora przedsiębiorstw	11
Wykres 3. Sytuacja na rynku pracy.....	12
Wykres 4. Dynamika zjawisk inflacyjnych.....	12
Wykres 5. Sytuacja budżetu państwa	12
Wykres 6. Sytuacja na rynkach finansowych	13
Wykres 7. Nastroje przedsiębiorstw i konsumentów	14
Wykres 8. Sytuacja na rynku mieszkaniowym	15
Wykres 9. Fundusze własne i wymogi kapitałowe	17
Wykres 10. Łączny współczynnik kapitałowy (wypłacalności).....	18
Wykres 11. Struktura sektora pod względem adekwatności	18
Wykres 12. Wybrane miary płynności	20
Wykres 13. Relacja kredytów do depozytów sektora niefinansowego	21
Wykres 14. Wynik finansowy netto (kwartalny).....	22
Wykres 15. Przychody, koszty i wynik odsetkowy	23
Wykres 16. Struktura przychodów i kosztów odsetkowych.....	24
Wykres 17. Wynik z tytułu opłat i prowizji.....	25
Wykres 18. Wynik z pozostałej działalności bankowej	25
Wykres 19. Inne przychody i koszty(saldo)	25
Wykres 20. Koszty działania i amortyzacja	26
Wykres 21. Saldo odpisów i rezerw	27
Wykres 22. Wybrane miary efektywności działania	28
Wykres 23. Suma bilansowej sektora	29
Wykres 24. Struktura i zmiana stanu głównych pozycji bilansu w 2015	29
Wykres 25. Wybrane charakterystyki struktury sektora bankowego	30
Wykres 26. Kredyty ogółem	31
Wykres 27. Kredyty dla gospodarstw domowych.....	32
Wykres 28. Kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych.....	33
Wykres 29. Walutowe kredyty mieszkaniowe	34
Wykres 30. Kredyty konsumpcyjne	35
Wykres 31. Pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych	36
Wykres 32. Kredyty dla przedsiębiorstw.....	37
Wykres 33. Struktura dużych zaangażowań	38
Wykres 34. Roczne tempo wzrostu kredytów dla sektora niefinansowego wg stanu na koniec 2014	39
Wykres 35. Kredyty dla sektora budżetowego	39

Wykres 36. Aktywa płynne	40
Wykres 37. Operacje pozabilansowe	41
Wykres 38. Struktura pasywów sektora bankowego	42
Wykres 39. Zmiana (nominalna) źródeł finansowania w 2015	42
Wykres 40. Depozyty sektora niefinansowego	43
Wykres 41. Depozyty i kredyty sektora finansowego	44
Wykres 42. Depozyty sektora budżetowego	44
Wykres 43. Emisje własne i pożyczki podporządkowane	45
Wykres 44. Struktura kapitałów	45
Wykres 45. Finansowanie zagraniczne	46
Wykres 46. Aktywa i pasywa walutowe	47
Wykres 47. Struktura terminów płatności bilansu	48
Wykres 48. Kredyty zagrożone sektora niefinansowego	49
Wykres 49. Jakość kredytów mieszkaniowych	50
Wykres 50. Jakość kredytów konsumpcyjnych	51
Wykres 51. Jakość pozostałych kredytów gospodarstw domowych	52
Wykres 52. Jakość kredytów przedsiębiorstw	52
Wykres 53. Jakość dużych zaangażowań wobec sektora przedsiębiorstw	53
Wykres 54. Odpisy na kredyty sektora niefinansowego	54

ANEKS

SYTUACJA NAJWIĘKSZYCH BANKÓW I ICH INWESTORÓW STRATEGICZNYCH

Ze względu na ograniczenia prawne, UKNF nie publikuje danych sprawozdawczych będących w posiadaniu Urzędu dotyczących poszczególnych banków. W związku z tym, aneks oparto na danych skonsolidowanych dostępnych w serwisie informacyjnym Bloomberg.

Podmioty o sumie bilansowej powyżej 10 mld zł i ich inwestorzy dominujący/strategiczni (stan na 30/06/2015)

	Inwestor dominujący/strategiczny
1 Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski	Skarb Państwa
2 Bank Pekao	UniCredit
3 Bank Zachodni WBK	Banco Santander
4 mBank	Commerzbank
5 ING Bank Śląski	ING Bank
6 Bank Gospodarstwa Krajowego	Skarb Państwa
7 Getin Noble Bank	Leszek Czarnecki
8 Bank Millennium	Banco Comercial Portugues
9 Bank BGŻ BNP Paribas	BNP Paribas
10 Raiffeisen Bank Polska	Raiffeisen Bank International
11 Bank Handlowy w Warszawie	Citigroup
12 Deutsche Bank Polska	Deutsche Bank
13 Alior Bank	Carlo Tassara
14 Bank BPH	General Electric
15 Bank Ochrony Środowiska	Skarb Państwa
16 Credit Agricole Bank Polska	Credit Agricole
17 Bank Polskiej Spółdzielczości	Banki spółdzielcze
18 Santander Consumer Bank	Banco Santander
19 Idea Bank	Leszek Czarnecki
20 SGB-Bank	Banki spółdzielcze
21 Euro Bank	Societe Generale
22 Societe Generale Oddział w Polsce	Societe Generale

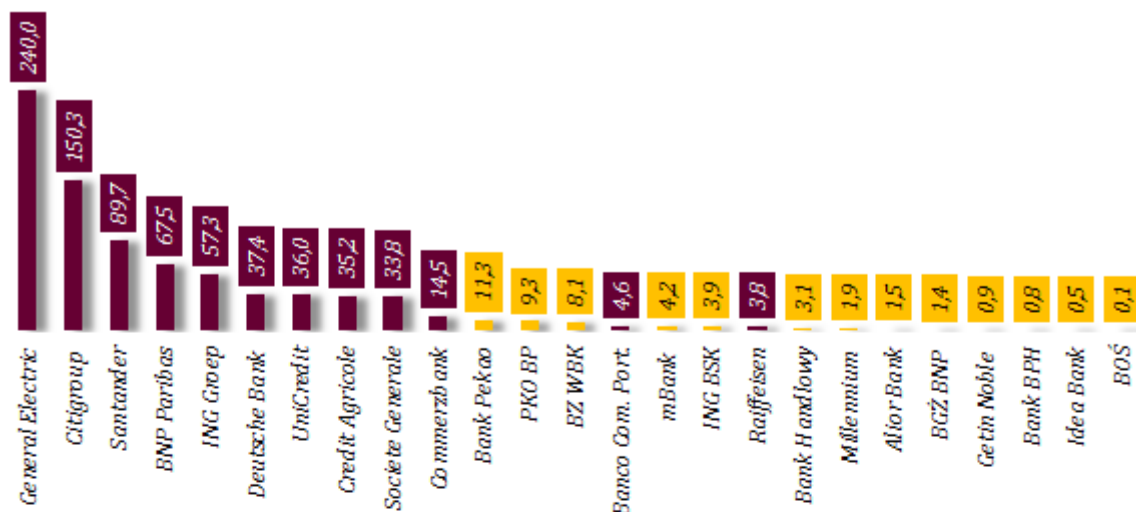
Na koniec czerwca br. w sektorze bankowym było 21 banków oraz 1 oddział instytucji kredytowej, których suma bilansowa przekraczała 10 mld zł i które skupiały łącznie 88,4% aktywów sektora bankowego (w 6 bankach suma bilansowa znajdowała się w granicach lub przekraczała 100 mld zł; suma bilansowa PKO BP przekraczała 200 mld zł). Wśród tych podmiotów 7 znajdowało się pod kontrolą kapitału polskiego, a pozostałe – pod kontrolą kapitału zagranicznego. Jednocześnie 13 banków, skupiających 69,6% aktywów sektora, było notowanych na warszawskiej giełdzie, co świadczy o wysokiej transparentności polskiego sektora bankowego.

Pomimo lokalnego charakteru działania polskich banków, niższego stopnia rozwoju gospodarki i rynku finansowego, a w konsekwencji mniejszej skali działania mierzonej m.in. poziomem sumy bilansowej²⁰, bieżąca sytuacja finansowa i wycena polskich banków wygląda relatywnie korzystnie na tle banków europejskich, co wynika z lepszych perspektyw rozwoju polskich banków w długim okresie, jak też ich wyższej efektywności działania (m.in. większa stabilność osiągniętych wyników, niższe C/I, wyższe ROE). Trzeba jednak zauważyć, że w ostatnich okresach ponownie zaczyna się powiększać różnica w wartości rynkowej banków zagranicznych i krajowych.

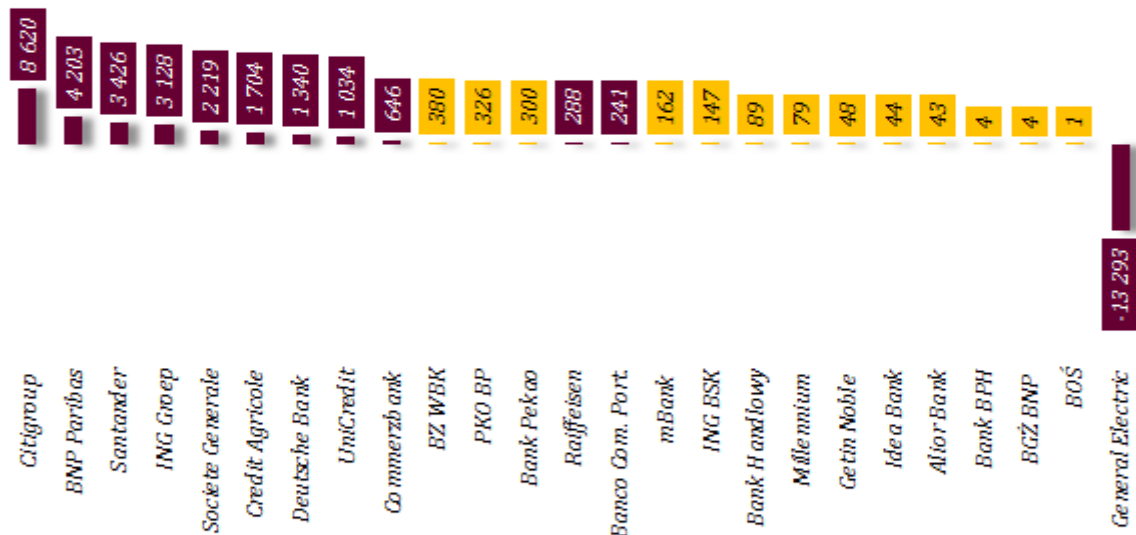
W kontekście zysków wypracowywanych przez polskie banki trzeba zauważyć, że w ostatnich latach miały one znaczący i pozytywny wpływ na wyniki niektórych inwestorów strategicznych.

²⁰ Pod względem wartości udzielonych kredytów, zgromadzonych depozytów czy kapitałów dysproporcje są mniejsze (wysokie sumy bilansowe europejskich banków w znacznym stopniu wynikają z dużej skali operacji na innych instrumentach, które wpływają na silny wzrost ich sum bilansowych).

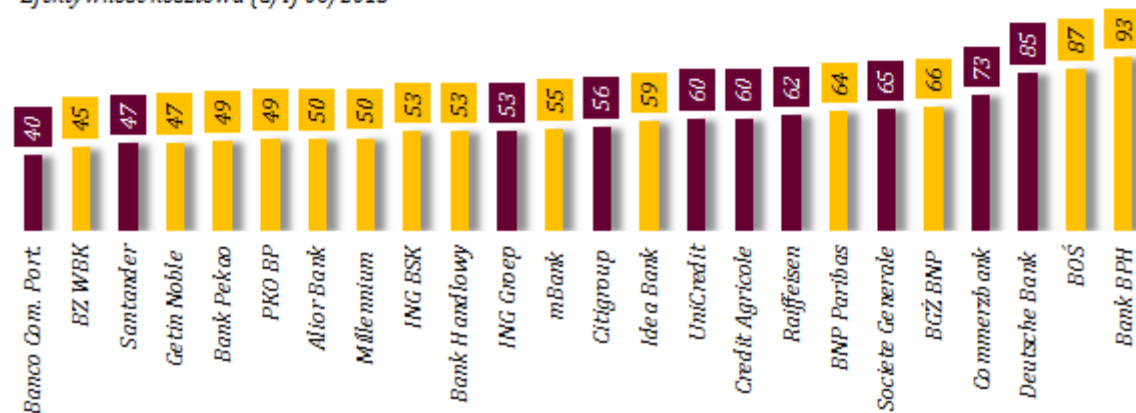
Wartość rynkowa 06/2015 (mld EUR)

Wynik finansowy netto 06/2015 (mln EUR)

Efektywność kosztowa (C/I) 06/2015

Wybrane dane wg stanu na 06/2015 (mln EUR)

	Aktywa	Zatrudnienie	Kredyty	Depozyty	Wynik netto	C/I	ROA	ROE	Kapitał własny	Wsp. wypłac.	Wsp. Tier 1	Wartość rynkowa	C/Z	C/WK
Banki notowane na GPW														
PKO BP	60 972	28 909	46 217	42 602	326	49	1,2	10,8	6 856	13,9	12,6	9 282	13,2	1,4
Bank Pekao	40 778	18 629	30 251	28 655	300	49	1,6	11,8	5 278	17,8	17,8	11 270	17,9	2,1
Bank Zachodni WBK	31 748	14 677	22 763	22 337	380	45	2,1	15,6	4 651	14,3	13,8	8 080	13,3	1,8
mBank	28 778	6 388	18 950	17 195	162	55	1,1	11,9	2 755	16,4	13,5	4 156	13,4	1,5
ING Bank Śląski	25 131	8 228	16 653	19 268	147	53	1,1	11,9	2 281	13,7	15,0	3 943	14,9	1,7
Getin Noble Bank	16 793	6 179	12 713	13 160	48	47	0,4	5,7	1 259	13,1	9,9	866	11,9	0,7
Bank Millennium	16 435	5 939	11 566	11 986	79	50	1,0	11,5	1 437	15,2	14,6	1 896	12,1	1,3
Bank BGŻ BNP Paribas	14 938	7 762	12 454	10 541	4	66	0,1	0,9	1 462	14,1	12,3	1 382	36,9	0,9
Bank Handlowy w Warszawie	12 327	4 186	5 095	6 217	89	53	1,7	11,8	1 571	16,6	x	3 116	18,0	2,0
Alior Bank	8 702	6 738	7 108	7 105	43	50	1,1	11,4	798	13,0	10,4	1 549	18,1	1,9
Bank BPH	7 959	5 375	5 970	2 788	4	93	0,2	1,4	1 214	16,8	14,3	757	46,6	0,6
Bank Ochrony Środowiska	4 745	1 796	3 231	3 444	1	87	0,2	2,2	363	12,7	9,6	146	18,4	0,4
Idea Bank	3 830	x	2 707	2 595	44	59	x	x	452	9,3	6,6	491	x	1,0
Inwestorzy dominujący/strategiczni														
BNP Paribas	2 138 509	187 903	724 429	687 365	4 203	64	0,3	8,6	96 123	13,0	10,6	67 469	9,6	0,8
Deutsche Bank	1 694 176	98 647	430 058	573 236	1 340	85	0,1	2,0	75 736	16,5	14,9	37 378	25,8	0,5
Citigroup	1 640 200	244 000	606 150	814 164	8 620	56	0,7	5,9	197 996	14,5	12,5	150 279	10,3	0,8
Credit Agricole	1 531 920	72 567	337 201	485 020	1 704	60	0,2	6,4	57 491	19,2	13,2	35 201	11,1	0,7
Societe Generale	1 359 510	148 300	388 907	353 854	2 219	65	0,3	6,6	59 603	15,2	12,7	33 751	10,8	0,7
Banco Santander	1 339 376	190 262	826 706	630 028	3 426	47	0,5	7,8	101 952	13,8	12,4	89 679	12,6	1,0
UniCredit	875 126	127 475	492 359	375 176	1 034	60	0,2	3,9	53 466	14,2	11,4	35 973	14,5	0,7
ING Groep	864 920	53 032	549 147	506 194	3 128	53	0,6	10,9	47 343	17,0	14,2	57 283	14,0	1,2
Commerzbank	561 022	51 612	214 449	241 566	646	73	0,1	2,2	29 810	15,1	12,4	14 452	22,3	0,5
General Electric	547 768	305 000	x	x	-13 293	x	-1,0	-5,1	106 051	x	x	240 041	18,9	2,4
Raiffeisen Bank International	119 734	53 233	76 294	67 018	288	62	-0,4	-5,9	8 782	16,6	11,4	3 823	13,4	0,5
Banco Comercial Portugues	78 730	17 298	57 085	50 601	241	40	0,1	2,2	5 651	14,5	13,1	4 605	63,0	1,0

Wybrane dane finansowe w walucie lokalnej (mln PLN, EUR, USD)

	Suma bilansowa			Zmiana rok/rok	Kredyty			Zmiana rok/rok	Wynik finansowy		Zmiana rok/rok	Wartość rynkowa			Zmiana rok/rok
	06/14	12/14	06/15		06/14	12/14	06/15		06/14	06/15		06/14	12/14	06/15	
Banki notowane na GPW															
PKO BP	242 289	248 701	255 524	5,5%	185 400	187 520	193 688	4,5%	1 658	1 350	-18,6%	47 125	44 700	38 900	-17,5%
Bank Pekao	156 873	167 625	170 897	8,9%	115 090	120 754	126 777	10,2%	1 319	1 244	-5,7%	45 630	46 903	47 231	3,5%
Bank Zachodni WBK	107 590	134 502	133 050	23,7%	75 090	90 947	95 397	27,0%	954	1 577	65,4%	34 518	37 213	33 864	-1,9%
mBank	111 947	117 986	120 604	7,7%	70 079	73 535	79 419	13,3%	630	672	6,7%	21 299	21 021	17 418	-18,2%
ING Bank Śląski	98 262	99 861	105 319	7,2%	58 936	62 780	69 790	18,4%	537	606	12,8%	17 251	18 201	16 523	-4,2%
Getin Noble Bank	68 332	68 831	70 376	3,0%	52 981	52 105	53 277	0,6%	266	199	-25,3%	8 321	5 804	3 631	-56,4%
Bank Millennium	59 231	60 740	68 877	16,3%	44 731	45 501	48 471	8,4%	320	328	2,4%	9 426	10 069	7 946	-15,7%
Bank BGŻ BNP Paribas	38 775	40 497	62 602	61,5%	30 281	31 062	52 195	72,4%	108	18	-83,6%	3 882	4 488	5 791	49,2%
Bank Handlowy w Warszawie	45 375	49 844	51 661	13,9%	17 372	17 569	21 352	22,9%	514	367	-28,5%	15 646	13 974	13 061	-16,5%
Alior Bank	27 124	30 168	36 467	34,4%	22 899	24 839	29 789	30,1%	152	179	18,1%	5 805	5 456	6 493	11,8%
Bank BPH	32 051	31 607	33 354	4,1%	24 217	24 044	25 018	3,3%	62	18	-71,1%	3 552	3 757	3 174	-10,6%
Bank Ochrony Środowiska	19 524	19 678	19 884	1,8%	12 314	12 813	13 539	9,9%	35	2	-93,5%	1 083	778	614	-43,3%
Idea Bank	x	x	16 050	x	x	x	11 345	x	x	181	x	x	x	2 059	x
Razem	1 007 373	1 070 037	1 144 664	13,6%	709 391	743 470	820 055	15,6%	6 554	6 740	2,8%	213 540	212 363	196 704	-7,9%
Inwestorzy dominujący/strategiczni															
BNP Paribas	1 906 625	2 077 759	2 138 509	12,2%	649 490	683 821	724 429	11,5%	-2 815	4 203	x	61 692	61 369	67 469	9,4%
Deutsche Bank	1 665 410	1 708 703	1 694 176	1,7%	393 117	410 825	430 058	9,4%	1 320	1 340	1,5%	35 461	34 461	37 378	5,4%
Citigroup	1 909 715	1 842 530	1 829 370	-4,2%	709 368	673 054	676 039	-4,7%	4 124	9 616	133,2%	143 080	163 926	167 606	17,1%
Credit Agricole	1 518 126	1 589 076	1 531 920	0,9%	320 561	325 404	337 201	5,2%	841	1 704	102,6%	26 537	27 722	35 201	32,7%
Societe Generale	1 322 617	1 308 170	1 359 510	2,8%	366 792	371 044	388 907	6,0%	1 248	2 219	77,8%	30 605	28 174	33 751	10,3%
Banco Santander	1 188 043	1 266 296	1 339 376	12,7%	734 363	757 935	826 706	12,6%	2 756	3 426	24,3%	89 867	88 041	89 679	-0,2%
UniCredit	838 689	844 217	875 126	4,3%	492 040	488 732	492 359	0,1%	1 116	1 034	-7,3%	35 875	31 301	35 973	0,3%
ING Groep	970 517	992 856	864 920	-10,9%	545 736	523 467	549 147	0,6%	-850	3 128	x	39 437	41 788	57 283	45,3%
Commerzbank	582 590	557 609	561 022	-3,7%	218 849	215 644	214 449	-2,0%	300	646	115,3%	13 070	12 510	14 452	10,6%
General Electric	651 869	648 349	610 926	-6,3%	x	x	x	x	6 544	-14 933	x	263 530	253 766	267 717	1,6%
Raiffeisen Bank International	127 279	121 624	119 734	-5,9%	80 826	77 925	76 294	-5,6%	344	288	-16,3%	6 831	3 672	3 823	-44,0%
Banco Comercial Portugues	80 440	76 361	78 730	-2,1%	58 712	57 168	57 085	-2,8%	-62	241	x	3 762	3 560	4 605	22,4%

GŁÓWNE OBSZARY RYZYKA EUROPEJSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO W OCENIE EBA

Obszar	Ryzyko bankowe	Potencjalne czynniki inicjujące	Poziom ryzyka	Uwagi
Kapitał	Ryzyko kredytowe	Jakość aktywów, ekspozycje na niektóre aktywa zagraniczne		W niektórych krajach pomimo podejmowanych działań restrukturyzacyjnych oraz transakcji sprzedaży aktywów poziom nieobsługiwanych aktywów pozostaje wysoki. W związku z tym pożądane są dalsze działania ze strony banków zmierzające do poprawy jakości aktywów. W przypadku niektórych banków, źródło potencjalnego ryzyka mogą stanowić również niektóre ekspozycje zagraniczne (m.in. odnoszące się do Chin oraz innych emerging markets).
	Ryzyko rynkowe	Ryzyko stopy procentowej, wyceny aktywów oraz płynności rynku		Ryzyko wynika ze zmienności wycen różnych klas aktywów (akcji, instrumentów dłużnych, surowców, walut). Zmienność została częściowo zwiększona przez pewne ograniczenie płynności na rynku. Silny wpływ na wyceny wywierają oczekiwania odnośnie podwyższenia stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych.
	Ryzyko operacyjne	Ryzyko systemów IT, fuzje i przejęcia banków, cyberprzestępczość		Ryzyko systemów IT pozostaje głównym ryzykiem operacyjnym, przy czym szczególnie wrażliwe są systemy płatnicze. Jednocześnie presja na wydatki operacyjne połączona z potencjalnymi fuzjami banków może wpłynąć na dalszy wzrost ryzyka. Szczególne ryzyko związane jest z rozwojem cyberprzestępczości, przy czym ataki te są coraz częstsze i coraz bardziej skomplikowane.
	Ryzyko koncentracji, stopy procentowej itp.	Bańka cenowa na rynku nieruchomości oraz innych klasach aktywów		Ryzyko związane z ekspozycjami na rynku nieruchomości w związku z rosnącymi cenami rodzący obawy o powstanie „bańki cenowej” na niektórych rynkach. Ryzyko związane z ekspozycją banków na dług rządowy zostało częściowo ograniczone.
	Ryzyko reputacji i ryzyko prawne	Oczekujące na rozstrzygnięcie spory prawne		Pomimo że znaczna część kosztów związanych ze sporami prawnymi została już poniesiona, to nadal należy liczyć się z kolejnymi kosztami związanymi z toczącymi się sprawami.
	Zyskowność	Marże, zmienność rezultatów osiąganych z działalności handlowej		Pomimo wzrostu zwrotu z kapitału wyniki pozostają pod presją niskich marż odsetkowych, przy czym należy oczekiwać utrzymania się niskich marż, co wynika ze środowiska niskich stóp procentowych oraz presji konkurencji. Jednocześnie pomimo wzrostu dochodów z opłat i prowizji, dochody z działalności handlowej wykazują znaczną zmienność wynikającą ze zmienności cen poszczególnych aktywów.

Obszar	Ryzyko bankowe	Potencjalne czynniki inicjujące	Poziom ryzyka	Uwagi
Płynność i finansowanie	Dostęp do finansowania i rozkład terminów zapadalności	Koszty emisji		Koszty finansowania rynkowego pozostają relatywnie korzystne, między innymi dzięki działaniom EBC. Jednak zróżnicowanie kosztów pozyskania finansowania pomiędzy bankami nadal jest obserwowane i niektóre z banków mogą nie pozyskać finansowania na zadowalających warunkach. Finansowanie zagraniczne pozostaje ograniczone.
	Struktura finansowania	Zależność od banku centralnego		LTRO pozostają ważnym kanałem finansowania banków, choć występują różnice pomiędzy zakresem korzystania z tego źródła pomiędzy bankami z różnych krajów. Poziom finansowania zabezpieczonego pozostaje stabilny.
Otoczenie	Otoczenie regulacyjne i prawne	Działania regulacyjne, niebankowe podmioty sektora finansowego		Osiągnięto dalsze postępy w reformowaniu sektora bankowego, przy czym większość kluczowych reform jest na ukończeniu. Jednak konieczne jest monitorowanie ekspozycji banków na podmioty finansowe spoza sektora bankowego, który stale się rozrasta.
	Fragmentacja rynku	Różnice w jakości aktywów, ryzyko zarażenia		Różnice pomiędzy rentownością papierów skarbowych poszczególnych krajów uległy zmniejszeniu m.in. dzięki działaniu EBC. Jednocześnie pomimo obaw związanych z kryzysem zadłużeniowym Grecji, ryzyko zarażenia uległo obniżeniu. Pomimo to, obserwuje się wysokie zróżnicowanie pomiędzy jakością aktywów z poszczególnych krajów, a transgraniczne kredytowanie pozostaje na niskim poziomie.
	Ryzyko państw	Nadmierne zadłużenie		Wyzwaniem pozostają nadmierne zadłużenie, niski wzrost oraz niska inflacja. Ryzyko niewypłacalności przedsiębiorstw pozostaje podwyższone w odróżnieniu od sektora gospodarstw domowych, gdzie uległo obniżeniu i pozostaje na niskim poziomie. Sytuacja fiskalna niektórych krajów pozostaje słaba i wymaga reform w celu wzmocnienia wzrostu gospodarki.

	Wysokie
	Średnie
	Niskie

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl